

310392

వృత్తి దినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 9.

చెన్న పట్టణము 1922 వ సం॥ ఏప్రిల్ 3 వ తేది సోమవారము

No. 2.

సంపుటము ౯

దుండుభినామ సంవత్సరము, చైత్ర మాస శుద్ధ పక్షి ౬

సంచిక ౨

తొట్టిస్నానము చేయు తొట్టు

సుప్రసిద్ధ (కుహిని) వైద్యకాశ్రుజ్ఞులయిన పి. యస్. రావుగారివల్ల కనిపెట్ట బడిమంచి టేబులెక్కుతో చేయ

బడి స్నానమునకు మిక్కిలి సుఖముగాయుండును. 80 గాలనులవలె పట్టును. వలయువారు ఆరవ తోరు 1-0-0 అద్దాస్సు పంపుతూ పోస్టాఫీసు రయిలుస్తేమను వివరముగా వ్రాయవలెను. తొట్టి 1 కి ఖరీదు రు 5-0-0 ల మాత్రమే వి. పి. రయిలు ఖర్చులుకేరే.

స్వదేశీ స్టోర్సు, 82 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు

మీ రాం దే

మీ కుటుంబ సోమనాథ చారివంత శేషప్పడు, మీకు నిరాశయులే నాని నభివృద్ధి చేసుకొనుటకు కొన్ని మార్గములను కనిపెట్టి అందుచే నుభము ననుభవించుదురు. ఈలాటి విషయములలో మా సలహా మీకు ముఖ్యమైనది. తక్షణమే ఒక అణా స్టాంపును పంపిన సులభముగా ప్రకము సంపాదించు మార్గములు తెలుపు ప్రత్యక మొకటి పంపెదము. (3885)

Prof:—P. N. DILAWARI,
Amritsar, No. 49

అహమదాబాదు

సభలు

36 వ దేశీయ మహాజనసభ

ప్రతి 1-కి రు 0-4-0

నర్తకులకు 100-కి 25 చొ॥ కమిషనియ్యబడును ములుగు-వెంకటరమణయ్య, సర్కిలుపేట, బందరు.

ప్రకటన

చందాదారులు మా ఆఫీసుకు ఉత్తరములు గాని మనిఆర్డరులుగాని పంపునపుడు తమచందా నెంబరును ఉదాహరించు చుండినయెడల ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుటకు సులభముగా నుండును కనుక నికనుండి అట్లు తప్పక గావింపవలెనని కోరుచున్నాము. అం॥ ప॥ వ్యవస్థాపకుడు.

ఆపూర్వరాజకీయ గ్రంథములు

1. పుష్పంజలి (భావగీతములు) 1 8 0
2. తిలకుమహాశయుని సంపూర్ణ ఉపన్యాసములు } 2 4 0
3. గాంధీమహాత్ముని సంపూర్ణ జీవితము 1 8 0
4. ఆంధ్రమాత (రాజకీయనాటకము) 1 0 0
5. స్వరాజ్యపతాకము ,, 1 0 0
6. సంస్కారణి ,, 1 0 0
7. స్వరాజ్యధ్వజము ,, 0 12 0
8. స్వరాజ్యరథము ,, 0 8 0
9. గాంధీ మహాోదయము ,, 0 8 0
10. ఆలీ ప్రభుతులనిర్బంధము ,, 0 10 0
11. ఆసియాఖండవిజ్ఞానరహస్యము 0 8 0
12. నిరాకరణోద్యమతత్వము(ఆంధ్రమాస) 0 6 0

ఆంధ్రదేశమున ప్రకటింపబడు రాజకీయ గ్రంథము లన్నియు మావద్ద దొరకును.

(3402) ఉపేక్షప్రచురణాలయము,
17, వారాణసి మొదలివీధి, మదరాసు.

ఎ యి లె న్ బ ర్గు

క్రూడు ఆయిల్ ఎంజినులు

"ఎఫ్" ట్రైపు. పరిమాణము 6-100 హెచ్. పి.

ఇప్పుడున్న పవరు ఎంజినులలో కెల్ల సులభమైనది, ధర తక్కువది.

ఎంజినులో చిక్క-లేమియు నుండవు. సులభముగా నుండును. పనిని సమృద్ధముగా ఆగకుండా చేయును. ఎంజినులోని వివిధాంగములు చాలా మంచివి, ఖర్చుతక్కువ, మిక్కిలి నమ్మకమైనవి.

చాల డబ్బు పెట్టికొను పెద్దపెద్ద ఎంజినులతో సమానమైనది. డబ్బు దండుగలేదు.

10-12 హెచ్. పి.	మామూలుధర రు 2045	ప్రత్యేకపుధర రు 1842
20-24 " "	" " 2909	" " 2618

"డెన్ట్లు" వర్సికల్ ఎంజినులచే నడిపింపబడు పోర్ట్ బుల్ పంపులు.

214 పైజ ఎంజిను పరిమాణము 6 హెచ్. పి. పంపు	ఒకనిమిషమునకు 330 గాలనులు
16 " ఎంజిను పరిమాణము 8 హెచ్. పి. పంపు	ఒకనిమిషమునకు 457 ³ / ₅ "
218 " ఎంజిను పరిమాణము 10 హెచ్. పి. పంపు	ఒకనిమిషమునకు 622 ³ / ₅ "

WIELE & KLEIN

Importers, Manufacturers' Representatives, Agents and General Merchants,
MOUNT ROAD, MADRAS.

Telephone 248.

Telegrams: "KLWCO," MADRAS.

ప్రాచీన ప్రసిద్ధి నెందిన

హిందూస్థానమందు స్థాపించబడియుండు

ఆయుర్వేద ఔషధాలయము

స్థాపితము 1881 సం॥

ఆతంకనిగ్రహ ఔషధాలయము కోరి వ్రాయు వాండ్రకు ఆయురాశోగాభివృద్ధి కలిగి ౭క గ్రంథమును తపాలు ఖర్చు సహా కోరికనే ఉచితముగా పంపుచున్నాము

మామొక్క ప్రతి ఒకటి కావలయు ననిన

ఆతంగనిగ్రహ ఔషధాలయం

26 బ్రాడ్వే, మదరాసుకు వ్రాసేడి.

రోల్లుగోల్లులో చేసిన కానుకలదండ

మా యొక్క సొంతత్వమునై మా సోదరిమణులకు గాను

లక్షందలతో సమానముగా నుండును. ౭కసారి ఆర్డరిచ్చిచూడుడు.

1/2	కానుకలదండ మొదటిరకము 65 రులకు రు 7-0-0
1/4	" " " " 6-0-0
1/2	" " " " 6-0-0
1/4	" " " " 6-0-0

 కొ. దొరసాని మొదలి ఆయుర్వేద,
 నెం 1-22 కృష్ణపు మొదలివీధి, తిరువల్లి త్కణి, మదరాసు

కాకినాడ విద్యార్థిసహాయము

21-3-22 తేది మధ్యాహ్నము 8 ఘంటలకు కాకినాడ విద్యార్థి సహాయసమితియందు జరిగిన కాకినాడ స్త్రీల కాంక్షాభివృద్ధి కార్యములు.

- (1) శ్రీమతి భావరాజుచిలకమ్మ గారవ్యవహార వహించిరి.
- (2) వైద్యప్రసంగము సభ ప్రారంభమైనది.
- (3) తెలుగుభాషాపరిజ్ఞానము 1 వ అధ్యాయము శ్రీమతి చక్రవర్తి కృష్ణవేణమ్మగారు చదివి అర్థం చెప్పి సభాసభుల నానందింపజేసిరి.
- (4) 23-3-22 తేదితో అంతరాయవారములో యీ కార్యాలయమును జరిగిన పనులపట్టి శక్రటిల్లలో నొక చుక్క చక్కని కృష్ణవేణమ్మగారు చదివిరి.
- (5) ఆంధ్రపత్రికలో ప్రకటింపబడిన మహాత్ముని స్త్రీలు మొట్టమొదట తేదీ 22 కొండ వెంకటప్పయ్యగారి స్త్రీలు మొట్టమొదట అఖిల భారతీయ సామ్యములకు సభ్యులై ఆశ్రయ తీర్మానములను శ్రీమతి చెన్నురి కృష్ణవేణమ్మగారు చదివి సభాసభుల నానందింపజేసిరి.
- (6) దేశమాతకు చక్కని మంగళహారతులతో సభ సాయంకాలము 8 ఘంటలకు ముగిసినది.

భావరాజు చిలకమ్మ
అధ్యక్షురాలు

కాకినాడ } విజయూరి కృష్ణవేణమ్మ
28-3-22 } వర్ధిల్లెను

24-3-22 తేదిని జరిగిన కాకినాడ స్త్రీల కాంగ్రెసు సభలో వర్ధిల్లెను సెక్రటరీగారి తరపున శక్రటిల్లలో నొకరగు శ్రీమతి చెన్నురి కృష్ణవేణమ్మగారు చదివిన వారపురిపోర్టు.

23-3-22 తేదితో అంతరాయవారములో ఈ కార్యాలయమును జరిగిన పనుల వివరము.

రాబడి

17-3-22 తేదిని చదివిన రిపోర్టు ప్రకారము	941	6	6
18-3-22 తేది సరికి రాబడి			
ఈ వారములో రాబట్టినవి			
(1) మహారాజుగారి మునుగంటి వెంకటాచార్యులకు తులుగూడ మహారై సాక్షాగృహతి యిందురి సీతాదేవిగారు	2	8	0
(2) మహారాజుగారి మునుగంటి వెంకటాచార్యులకు తులుగూడ మహారై సాక్షాగృహతి వెంకట సీతాదేవి	2	8	0
ఈవారములో శ్రీమతి పులుగు రత్నమ్మగారు మాంబగారు వసులూచేసి జమ కట్టించిన చందా	18	4	0
ఈవారములో శ్రీమతి మునుగంటి సాపా య్యగారు వసులూచేసి జమ కట్టించిన చందా	84	8	0
ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసువారు తెజవాడ లోని తమ సెంట్రల్ ప్రోగ్రెసువీతి అయిపు యిప్పించిన నూలు.	1171	0	0

మొత్తము 2185 2 6

ఈ సామ్యపుస్తక వివరము

రాబట్టిన పంటికర్రలు వైరా	97	8	0
ప్రతి రాబట్టినవి	11	0	0
ప్రతి	58	0	0
నూలు	1840	0	0
ఏరులు	80	0	0
అధికములు వైరా చిల్లర సామానులు	49	0	0
ఇతర చిల్లర సామానులు	29	0	0
అధికములు	41	0	0
వర్ధిల్లెను చేయించుచున్న చిల్లర సామాను లకు కేటికి అయినకర్త	61	0	0
వర్ధిల్లెను నిమిత్తము చేసిన పాక	96	0	0
కొఖా	40	0	0
ఖర్చు వర్ధిల్లెనులవిదా వెట్టుబడి	341	9	6

మొత్తము 2185 2 6

ఈవారములో మనకు వచ్చిన రెండు రాబట్టినవి, ప్రతిసార్లు ముఖ్యముగా మునుగంటి వెంకటాచార్యులవారు సహాయము చేసినట్లు చెప్పి యిప్పించిరి. ఈ రాబట్టినవి అసాధారణ దీని స్త్రీల కిచ్చి వారికి శ్రీమహాత్ములకు

తేదీ 24-3-22 తేదిని జరిగిన కాకినాడ స్త్రీల కాంగ్రెసు సభలో వర్ధిల్లెను సెక్రటరీగారి తరపున శక్రటిల్లలో నొకరగు శ్రీమతి చెన్నురి కృష్ణవేణమ్మగారు చదివిన వారపురిపోర్టు.

23-3-22 తేదితో అంతరాయవారములో ఈ కార్యాలయమును జరిగిన పనుల వివరము.

రాబడి

17-3-22 తేదిని చదివిన రిపోర్టు ప్రకారము	941	6	6
18-3-22 తేది సరికి రాబడి			
ఈ వారములో రాబట్టినవి			
(1) మహారాజుగారి మునుగంటి వెంకటాచార్యులకు తులుగూడ మహారై సాక్షాగృహతి యిందురి సీతాదేవిగారు	2	8	0
(2) మహారాజుగారి మునుగంటి వెంకటాచార్యులకు తులుగూడ మహారై సాక్షాగృహతి వెంకట సీతాదేవి	2	8	0
ఈవారములో శ్రీమతి పులుగు రత్నమ్మగారు మాంబగారు వసులూచేసి జమ కట్టించిన చందా	18	4	0
ఈవారములో శ్రీమతి మునుగంటి సాపా య్యగారు వసులూచేసి జమ కట్టించిన చందా	84	8	0
ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసువారు తెజవాడ లోని తమ సెంట్రల్ ప్రోగ్రెసువీతి అయిపు యిప్పించిన నూలు.	1171	0	0

మొత్తము 2185 2 6

ఈ సామ్యపుస్తక వివరము

ఈవారములో మనకు వచ్చిన రెండు రాబట్టినవి, ప్రతిసార్లు ముఖ్యముగా మునుగంటి వెంకటాచార్యులవారు సహాయము చేసినట్లు చెప్పి యిప్పించిరి. ఈ రాబట్టినవి అసాధారణ దీని స్త్రీల కిచ్చి వారికి శ్రీమహాత్ములకు

మలబారు

అమ్మకము

అమ్మచున్నాము

కావలెను

బహుమానము.

దేశభక్తుల చిత్రవటములు

The Andhra Chitrasala, Princess Street, Bombay.

సామిప్య ప్రాచ్యసమస్య

పారిసు సమావేశసూచనలు

మిక్కిలి యత్న ప్రకరముగ నుండుట

కేంద్ర కిలాఫతు సంఘాధ్యక్షుడు కృత్తిగాన బొంబాయి నుండి ప్యారిసు సమావేశసూచనలను విమర్శించుచు ఇట్లు తంతి వార్త నిచ్చిరి.

సామిప్యప్రాచ్యసమావేశసూచనలు ముసల్మానుల మత నియమములకును, భారత ముసల్మానులకు లిటిషు ప్రధానమంత్రి కావించిన వాగ్దానములకును, యుద్ధకాలమున మిత్తమండలి యుటు కావించిన వాగ్దానములకును భంగకరముగ నున్నవి.

(1) జలసాగుల ప్రదేశమునందు నేలను తీసివేయుటకు లన తుర్కి దేశము సురక్షితముగ నుండుట కభ్యంతరముగ నుండును. భావికాలమున వైరులవలనను తుర్కిపై దాడివెడలుట కవకాశ మేర్పడును.

(2) గాలిపోలి, త్రేసు, ఏడియానోపిలు లందు ముసల్మానుల జనసంఖ్య అత్యధికముగ నున్నది. కనుక వానిపై గ్రీకుల కొంచెముగూడ హక్కులేదు. గాలిపోలిని గ్రీకుల కొసగుటచే తుర్కిముఖ్యపట్టణమును, కిలాఫతు ముఖ్యస్థానమును, భావియుద్ధములను చెడగొట్టుటయు ముసల్మానులను పరిశ్రమించుటయు సగురున్నది. గ్రీకుల కొసగబడిన ఏడియానోపిలు నగరమునందు తురుష్కు లొత్తివేయవలెనని భక్తియుండును. అందు మహమ్మదీయ మందిరముల నేకములు గలవు. మహమ్మదీయ ప్రపంచమున కంతటికిని వానియందు పూజ్య భావము గలదు. గ్రీకులకు వానితో సంబంధము లేదు. అందు వలన స్వాధీనమున వని యుండవలెనని విభిముగ నాలోచించి చూచినను గాలిపోలి తురుష్కులగును. అది గ్రీకులస్వాధీనముగా నుండేదిని తురుష్కు దేశమునకు గ్రీకు ప్రతినిధినిపంపి మువలె నుండును. కాన్స్టాంటినోపులు ఎప్పుడును గ్రీకులదృష్టికి లోనై యుండును. స్మిర్నా నియమించుకొని అంతర్జాతీయప్రదేశముగ చేయుటచే కేపుసు-నగరమును ఇందర యాధీనమందుటచే ఆసియామైనాలోని తురుష్కుప్రదేశమును ముగ్గించుకొనుట నుండును. అలెగ్జాండ్రీయా వివాదము స్మిర్నా యందుగూడ ప్రదర్శించుటకు ముసల్మాను లగొలిపబాలురు. ఏడియానోపులును గ్రీకుల కిచ్చుటకును స్మిర్నాను అంతర్జాతీయ ప్రదేశముగ మార్చుటకును తుర్కిదేశము వైరుల బాని బడుట కవకాశముల సృష్టించినట్లైనది. స్మిర్నా ముసల్మాను పట్టణము అందు ముసల్మాను సభ్యులు ముసల్మాను మతమందిరములు గలవు. సామిప్య ప్రాచ్యసమావేశ సూచనలకును, ఇంతకాలమునుండి తురుష్కు సామిప్యమునకు ముఖ్యపరక కేపుసు నుండిన యవకాశము, స్మిర్నాపైయు నొప్పుటకు నుండును. ఏ గాని నిట్లు ఉమ్మడికే యుటచే ఆసియామందును, తురుష్కు రాజ్యము నందును తుర్కిదేశమును కాశ్యముగ నిలువబాలదు. ఎప్పుటి కైనను ఉపగ్రహముండును.

(3) పెరుష్కు సంధిమంతులను అంగీకరించుట తుర్కి అధిక సిద్ధి దుర్భవగును. తుర్కిరాజ్యము స్వాతంత్ర్యరాజ్యముగ తలయెత్తుకొని యుండుట కుస్త్రము.

(4) పరిశ్రమదేశములపై ముసల్మానులకు హక్కుండునని ఇంగ్లాండు కావించిన వాగ్దానము గాలివార్త గావించబడినది. ఈహక్కును గలిగియుండుట యవసరమని మతసిద్ధాంతములు కలిసియున్నవి.

(5) జెయిజిరాతుల్ఆరబ్-ఆనగా సిరియా, ఈరాక్, మెసపొటేమియా పాలిష్టి, అరేబియా-ప్రదేశమును మహమ్మదీయోరతుల యాధీనమున నుంచుటనని మహమ్మదీయ ప్రపంచమునకు ఇంగ్లాండు కావించిన ప్రతిజ్ఞలయందు చెప్పబడు గానింపదు. మతసిద్ధాంతములందు రాజీనామా గాని, 'యిచ్చివుచ్చు కొనుట' కాని తగదు.

(6) తురుష్కుప్రదేశముల స్వాతంత్ర్యమునకు భంగము కలగదని 1918వ జనవరిలో బ్రిటిషు ప్రధానమంత్రి ప్రపంచమునకును, భారతదేశ ముసల్మానులకును నొసగిన చారిత్రాత్మికమగు వాగ్దానముకు 1, 2, 3, 4 లోని సూచనలు నింపుకొనుట విరుద్ధభావమున నున్నవి.

ఈవిధముగ జలసంఘటన ప్రదేశమునందు నైతికదర్శనము తీసివేయుటచే, తురుష్కు రాజధానిని, జాతకీని ఉపసంహరింపబడును. త్రేసునందు, ఏడియానోపులునందునూ గ్రీకు రాజ్యమును స్థాపించుటచే తురుష్కుప్రదేశమును కొన్నిటిని

గ్రీకురాజ్యమునకు చేర్చినట్లుగనున్నది. స్మిర్నాను ఉమ్మడి ప్రదేశముగ చేయుటకులన ఆసియా మైనరు సురక్షితముగ నుండుట దుష్టము. పెరుష్కులది నియమించిన ద్రవ్యసమస్యకామును శ్రువపలుకుటకులన, తుర్కి కాశ్యముగ యూరోపియను జాతులకు అధికముగ బానిసజాతిగ నుండుట తటస్థించుచున్నది.

దక్షిణ యిండియా వ్యవస్థాపనము

సాంవత్సరిక సమావేశము

మార్చి 31వ తేదీ సాయంత్రం దక్షిణయిండియా వ్యవస్థాపనసంఘమువారి పుట్టించిన సాంవత్సరికసమావేశము జరిగెను. ఎం. జమలూలు మహమ్మదు నేతుగాను అనివార్యములగు కారణములచే రాజులకు పోవుటచే సర్. ఎం. సి. టి. ముత్తయ్య కృత్తిగారధ్యక్షత లోనించినది.

సంఘముయొక్క సాంవత్సరికనివేతక సంగీకరింపవలెనని కోరుతు అధ్యక్షు లిట్లు నడిపిరి:—

మనము భవముల నిర్మాణమునకు దీసికొనిన యునిమును దీర్చివేయవలెను. ఇందులకుగాను, వాగ్దానములనున్న బడిన చంకాలను నమూనజేయవలెను. ఇదివరకు మనసంఘమున కధ్యక్షులుగ నున్న సర్. సి. త్యాగరాజుకృత్తిగారి చిత్రపటమును వ్రాయి చి మనభవమునందుంచుటత్యక్తమనియు, గతత్యక్తి మన మీ రెన్నుకొనిన, కార్యనిర్వాహకసంఘమువారు తరువుగ సమావేశమై విషయములను తమకాలమున చర్చిపజాలక పోయిరి. ఇంకను చాల చర్చనీయాంశములు నివేదికచివర నిలిచియున్నవి. అందుచే నీమారు సరిగ కార్యముల నిర్వహించుట సభ్యుల నెన్నుకొనవలెను. మనము చాల విధములగు విషయముల చర్చించి యొక్కచలనీ యుండుటచే కార్యనిర్వాహకసంఘమునందు విభాగము లొనర్చి ఒక్కొక్క భాగమున కొక్కొక్క కాఖ్యై నిధికామియవలెను.

మాంటాగూగారు ఈతరణమున రాజనామానిచ్చినందులకు చాల విచారించుచున్నాను. మాంటాగూగారు నొసర్చిన సహజమును భారతీయుల మరచిపోబాలరు.

మన కిచ్చినసంస్కారాల నూడలాగవలెనని అంగ దేశమున కొందరు ఇటీవల ఆందోళన జేస గడగిరి. ఇట్టి కార్య మెప్పు టికిని యొనర్చబడ తని నేనుదలచెదను. మనము ఇంకను క్రొత్త సంస్కరణలకొర కెదురుచూచుచుండ వారు అసలు సంస్కరణలూడబెరుకవలెననుట చోద్యముగ నున్నది.

భారత ప్రభుత్వమువారు నూచించిన ప్రకాశము భిలాఫు సమస్య పరిష్కరింపబడునని యాసిందుచున్నాను. ప్రస్తుతము మిగ్రినుండలివారు నూచించిన మరతులు భావి సమాప్త ప్రాచ్య సమస్యపరిష్కారముకు మూలీయములై వెలయుగాక.

కేంద్ర ప్రభుత్వము వారు నూతన ఆదాయకృత పట్టికను ప్రకటించివచ్చుచు మన మంతమును నైతికవ్యయును నందలి వైశిష్టికమును గురించి అసమ్యక్తిని దెలిపితిమి. మన మైత్ర మొరపెట్టినను ప్రభుత్వమువారు నైతికవ్యమును నిర్వివరములకు విచారించు చుంటిని. 150 కోట్ల రూప్యములు రైలువేలవై వెచ్చించ నిర్ణయింపబడెను. ఇందు మనదేశమున సామానులు కొనుటకు విశేషము ఖర్చుపెట్టి కుండుట కోరనియును. అధిక సంఘమువారి కలహలను ప్రభుత్వమువారు గమనించి ఆనరణలో పెట్టెదనని నమ్ముచున్నాను. దేశమునాగి భవమునలాగు కొనిపోవు విధానమును వీటి భారతీ అధిక సిద్ధిని జక్కజేయుటకు ప్రయత్నింపవలెను.

రాజోవు వత్సరమున దేశమునందు కాంతింపబడు వర్షిలనని విల్లింగు డను ప్రభువు గారు మొన్న చెలిపిరి. వీరి భావమును నేను తిరిగి ప్రకటించుచున్నాను. ఇట్టిస్థితి సమకూడునని నాకు నమ్మకము మాత్రము లేదు. ప్రభుత్వమువారు దేశముల సంస్కృతిపరచి సమాధానపరపవలెనని గోరుచున్నాను. పశుబలముచేతి మాత్రమే మనదేశము నంటివికాలప్రదేశముల ఆత్మరాలు స్థాపింపబడబాలవు. ఈదేశము ప్రజలసమ్యక్తితో పరిపాలింపబడవలెనని నేరువిధముగా పరిపాలింప బడ నేరదు. ప్రభుత్వమువారు వ్యయమును తక్కువ జేయవలెను. సివిలు మిలిటరీ కాఖ్యలందులి అమితవ్యయము ఆదాయమున మితిమీరిపోయెను. సమాధానపరపవలెనని గాని నిష్పంధవిధానము పనికిరాదు. సమాకారము గానలెనుగాని సమాకారనిరాకరణ ముచితముగాదు. ప్రభుత్వమువారికిని ప్రజలకును గూడ "మెల్లగా ముందుకు జనుడు" అనుపదేశము నొసగుచున్నాను.

నివేదిక యంగీకరింపబడెను. తరువాత రాజోవువత్సరమునకు కార్యనిర్వాహకులు ఎన్నుకొనబడిరి.

కూలివాడు సార్వభౌము డగుట

రాజు-రాతిబండయగుట

కొండ-కూలివా డగుట

ఒకప్పు డొక కూలివాడుండెను. వాడు రాత్రింబవళ్లు కళ్లుమంచకుండ పనిచేయవలసియుండెను. వానికి కడుపునిండ తిండిలేదు. వానిపడక వట్టి గట్టి నేలమీదనే. ఆనా! "నేను భవవంతుడ నైచో పులస్తమానమును మెత్తని పరుపుమీద పందిరి చుంచుమీదనే పరుదును. పంచభక్ష పరమాన్నములనే భుజింతును. చీపురుపుల్లనైక కవలింపకుండ విభవయు లేకుండ నుండునుగాదా! దైవమా!" అనివాడు గట్టున్న విడచెను.

"ఓరి! నీవుకోరినట్లే వరమిచ్చితివని" అకాశవాణి పలికెను. వెంటనే వానికి సుహృదేశ్వరము పట్టినది. కాని వానికి ఏమియును కాలక్షేప మగుటలేదు. ఒకనాడు గొప్ప పరివారముతో నొక సార్వభౌము డాదారిని పోవుచుండ వాడు చూచెను. "నాకు సంపదయుండి లాభమేమి? నాకు అధికారము లేకపోవుటచే ప్రజలు నాకు వంగివంగి సలాములు జేయబడులేదు. నేనేల సార్వభౌము డను కానుకను" అని వాడు మరల ననుకొనెను.

"నీరే నీవు సార్వభౌముడ వయ్యెదవ"ని మరల మింటి వార్త వివరచ్చినది.

అటులే కూలివాడు సార్వభౌము డయ్యెను. అదేజావులు బడేశావులు. ఆర్భాటములు అడవిడులు అట్టహాసములు అన్నియును కచ్చివచ్చిగాని మండువేసని వచ్చింది. ఎండ నేడిమి కూలి చక్రవర్తిగారికి చాల దుర్భరముగా కనబడినది. వానికి అలసట తలనొప్పి కలిగెను. "అట్లు సార్వభౌమత్వ ముండిన మాత్రమేమి లాభము. నూర్కడు నన్నుగూడ మార్చివేయుచున్నాడు. నేనొక సూర్యుడనై బాగుండు"ని వాడనుకొనెను.

"నిన్ను సూర్యుని చేసితివని" అకాశవాణి వెంటనే పలికెను.

వాడు భాస్కరుడై గగనభాగమున ప్రకాశించుచుండెను. ప్రపంచము నంతను మార్చివేయుచుండెను. అంతిలో నొక కారుమట్టు మధ్య నేర్పడినది. వానిప్రకాశము సాగలేదు. "నేనింత సూర్యుడనైన నేమి. ఒక చిన్న మట్టు నాకాంతివంతను అడవిజేయబాలినది. నేనొక వట్టునైన బాగుండు"ని వాడు నిలచెను.

అకాశవాణి అంతలోనే వాని నంబుకమును చేసెను.

భాదోక నీలమేఘమై నిలచెను. కుంభవృష్టి వర్షమును కురిపింపసాగెను. ఏళ్లుకోల్లు నేకమై పోవుచుండెను. ప్రతాపము కగా యిటు లుండవలెను. ఇప్పుడు నాకు నిజముగా శక్తికలిగినది" వాడు కంతిసిందెను. అంతలో నొక పుష్కరికలము నాప్రవాహము చుట్టుముట్టెడ గాని దానిని కడల్చి లేకపోయెను. "ఇంతేనా నాశక్తి. ఈకొండనే కవలింపబాలక పోయినది నేనీకొంతైన బాగుండునని" వాడు తలచెను.

మింటిదేవత వెంటనే వానిని కొండను చేసెను.

వాడు కొండయై నిలచి దేనికిని చలించకుండనుండెను. అతడు నొకకూలివాడు సమైక్యము గొనివచ్చి ఆకొండను పగులగొట్టసాగెను. "అయ్యో నాకంటె యీ కూలివాడే ఘనుడుగా కనబడుచున్నాడు. నేను కూలివాడనగుటయే మేల"ని వాడు తలచెను.

వెంటనే కూలివాడయ్యెను. మొదట కూలివాడే. మధ్య మాధ్రము మార్చుకొందెను. చివరకు నుల కూలివాడేయ్యెను. సునోజయము లేకున్న ఏపదవియందున్న సౌఖ్యముకలుగదు. సౌఖ్యము పునుగొనున్నది గాని పడలిలో లేదు. సంక్రమియే సౌఖ్యముఅని నీతి నీచ్చి కథ భోధించుచున్నది

భారతేశానక సభలవానికి అట్లు పంపుకొన విషయమై తీర్మానించుటకు సర్ అల్లెకొండరు మద్దతునుగారి అధ్యక్షతక్రింద నొకసంఘము నియమింపబడియుండెను. ఈసభలకు అట్లు పంపచున్నను హక్కును అంగీకరించవలయు ననియు, సాధారణముగ నీసభలు ధర్మించుచున్న చట్టములకు సంబంధించిన అట్టి లవై వీరు తీర్పు చెప్పుకచ్చునని యీసంఘము వారు సలహా నిచ్చుచు ఒకనివేతకమును ప్రయరిచిరి.

జాతీయవారము - దేశీయుల విధి

కాంగ్రెసున చేరుడు - ఖద్దరు వ్యాపింపజేయుడు

పండిత మదన మోహనమాలవ్యాగారి

ఉత్తేజక గంభీర ఉద్బోధనము.

మార్చి 20 వ తేది రాత్రి బాంబాయిలో మాక్వాడీ విద్యాలయమున రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారి ఏర్పాటు ప్రకారము శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారి అధ్యక్షతన గొప్ప సభ జరిగినది. జాతీయవారమును గూర్చి పండిట్ల యుపన్యసించెను.

సరోజినీదేవి

జాతీయవారమున దేశీయులందరను ముఖ్యముగా బాంబాయి పోరులందరను అనుకూలముగా దేశీయ జేయుటకు వారిని ప్రోత్సహింపదుటకే యీసభ జరుపబడెను. మన ప్రధానవాయకు డాక్టర్ గాంధీమహాత్ముని ఉపదేశములకు వన్నె కలుగునట్లును దేశీయులకు గల దేశభక్తి కళంకము కలుగకుండునట్లును జయప్రదముగ నీవారమున (ఏప్రిల్ 6 మొదలు 14 వరకు) దేశీయులందరను అధిక వీక్షితో దేశసేవను చేయ గలుగునట్లు వారి కుత్సాహమును కలిగించుటకును వారికి మార్గదర్శి లగుటకును వారి సుచిత్రితని సదసించుటకును నేను పండిత మాలవ్యాగారిని కోరుచున్నానని సరోజినీదేవిగారు సుచిత్రిత.

పండిత మాలవ్యాగారు

ఈవార మెటుల ముఖ్యతము?

మనజీవితమునం దెన్నియో వారములు గడచినవి. అట్టివో యీ వారముమూలమే ముఖ్యతమున మన మేల భావింపవలెను. ఈ ఏప్రిల్ 6 మొదలు 13 వరకు యీవారము దినములందుగల విశేషమేమి? దీనికి మూలమేమి? కారణమేమి? ఏప్రిల్ 6 వ తేదీని హరటూలుజరుపరచిన 1919 లో మహాత్ముడాజ్ఞాపించెను. ఈ భరణిభండమునం దందర కెన్నడును ఏ క్రియ నట్టి యజ్ఞ నొంటరిగ నిచ్చి యుండ నలేదు. దేశీయుల యజ్ఞమును అనుసరింపనలేదు. మహాత్ముని ఆజ్ఞలను తలదాల్చినట్లు మరి ఎవ్వనియజ్ఞాలనుగూడ దేశీయులందర నేకగ్రీవముగ నెన్నడును తలదాల్చి యుండలేదు. తక్కిన వారివలె గాంధీమహాత్మునిగూడ భారతమాతప్రభులలో నొక్కడు. అట్టివో దేశీయులందర సతనియజ్ఞాల కిట్లు విధేయులగుటకు గల కారణమేమి? అట్టియజ్ఞను మహాత్ముడేల యిచ్చెను? అందులకు మూలకారణ రాలిటువట్టెను. ప్రభుత్వము వారు దాని నామోదించుటవలననే దేశీయనం తంతు నట్టి విపరీతముగు శాంతిశాంతి కలిగినది. ప్రజలు విజృంభింప నంపిరి. ఆక్షేపణల ప్రకటించిరి. ప్రాశ్నించిరి. వారేమి చేసినను దొరతనమువారి పట్టువదలక చట్టము నామోదించిరి. అంతట కాననసభలలోను దేశీయనందంతలను జరిగిన సభలలోను గొప్ప అందోళనము జరిగినవి. ఆచట్టమును రద్దుపరిపించుటకు గాంధీమహాత్ముడు స్పష్టమైన యోచన. ఆ రీతిగా జాతీయ వార మీతే. కేమున ప్రారంభమైనదని నుడివి అప్పుడు జరిగినవిషయముల నన్నిటిని పండిట్ల వివరించెను. ఓడయూరగారు పంజాబుగవర్నరు గానున్న ప్రదచటజరిగినచర్యలను మాలవ్యాగారు పేర్కొనిరి. దాని ఫలితముగ డయ్యునేనాని జలసవాలాబాగులో సంఘమరణము కలిగించెను. ఆ రాష్ట్రమున నైతిక శాసనమును ప్రకటించిరి. అందువలన సతిదారుణములగు రాక్షసకృత్యములు జరిగినవి. ఒకడు ఆధాగులో మకణోన్ముఖుడై యుండెను. ప్రాణములు కంఠగతమైనవి. వానికి మర్త్య ఎండిపోవుచుండ సతనిభార్య అచట సతిభయోనకుమగు నారంగమునం దానికేధమున నొంటరిగ తన భర్తచెంత గూర్చుండి గంటకు గంటకు నీల్లారని నోట బోయుచు భర్తసంసేవన మొనరించెను. ఆశోకాలం దెందో యిట్టి దురంతములకు పాల్పడిరి. ఆ విపరీతములను భావించుకొని నపుడు భారతీయులలో నెవ్వరినైన సుత్రము కలుగకుండు తెలుసు? గాని ఆ దారుణకాక్షుకృత్యములవలన మన మనేకవిషయములను నేర్చుకొంటిమి. భారతీయులకు సహజముగ నైకమత్యమును మనము గ్రహింపగలిగిమి. మన పౌరుషమును మనశక్తిని మన అసహాయ సిద్ధిని మనము బాగుగా గ్రహింపగలిగితిమి. మన స్వదేశమునం నే మన మెందులకును కొరగాని స్థితిలో నున్నామని మనము

గ్రహించితిమి. మన స్వదేశమునకుగూడ మన కట్టి హక్కులను స్వతంత్రములు లేవని తెలుపెనది. 6000 మైళ్ల దూరము నుండి కచ్చిన కొద్దిమంది విదేశీయులు మనకు పరిపాలకు లగుట చేతనే మన కట్టి అసహాయసిద్ధి ఏర్పడినది. ఆ విదేశీయులకు మనము బానిసలముగా నున్నామని మనము గ్రహించితిమి అంగ్లేజీమన రాజాగూడ తాను ప్రవాసేవకు నని చెప్పుకొనును. మన దేశమున ప్రవాసేవకు లనబడువారే ప్రజాశాసనాలై అధికారమును చూపుచున్నారు.

మనము నేర్చుకొనిన ముఖ్య విషయములు

1. మన కే హక్కులను లేపు.
2. మనము త్యాగమునకు సంసిద్ధులముగ నుండవలెను. ఉండవలె ననలే జలసవాలాబాగులో మనసోదరులు వెక్కిరింపు ప్రాణత్యాగమునే చేసిరి.
3. జలసవాలాబాగులో హిందువులను మహాత్ముడీయమును గూడ కలసి ప్రాణముల కదలికి. వారి రక్తము మిశ్రమమై ఏకప్రవాహమై ప్రస్తుత జడత్యమునుండి దేశీయులను లేవదేయుటకు దేశహితార్థమై ప్రవహించినది. తరమ పవిత్రముగ క్రైస్తవసేవమివారమున నీ హిందువులన్నియును, జరిగిన. అది హిందువుల కలిపివెక్కిరియే వారము. మన యొక మత్యమున కది మరియొక చిహ్నము. సంయుక్తముగు భారత జాతీయండుభరణిభండవాసులు. హిందువులు-మహాత్ముడీయములు-పార్సీలు-క్రైస్తవులు మున్నగు వారందరను చేరియుండవలెను. మనకందరకును భరణిభండ ఇనని. మనమందర మేమి విద్వలము? మన విదేశీయన జన్మించితిమి. ఈదేశమున జీవింపచున్నాము. ఈ దేశమునందే మృతికొందెదముగాన మనదేశమాత నుద్ధరించుటకు మనమందరమును కలసి పనిచేయువలె నను విషయమును దేశీయులందరను గ్రహింపవలెను. ఈమహాత్మరమగు జాతీయ వారముయొక్క పరమార్థమిదియని దేశీయులందరను గ్రహింపగలరదను.

జాతీయవారమున మన కర్తవ్యము

మన దేశమున మన కెట్టియజ్ఞమును లేదు. మన యజ్ఞమును అంగ్లేజీమనం దున్నాడు. అచట బ్రిటిష్ పార్లమెంటు సభయొక బ్రిటిష్ మంత్రులమున కలవు. మనపన్నులనుగూర్చి నిర్ణయించుటకు మన కధికారములేదు. అర్జునీయ ధర్మ జతుగుతున్నపుడు యుద్ధవ్యయములకుగాను భరణిభండవాసులు బ్రిటిష్ పారికి 10 కోట్ల పౌనుల నియ్యకతనను తీర్మానమును భారత కాననసభలో నే నాక్షేపింప జూపించి నపుడు "మీ కాక్షేపింపకుడు మన మీ యాదార్యమును చూచిన మన కనిమూలము లగు రాజకీయసంస్కరణములు చేయకు" అని నామితులగు శ్రీనివాసకాశ్రీ, భూపేంద్ర శాధ బానుగార్లపుడు నను నుండవలెనది. మన కెట్టిసంస్కరణములు కచ్చిన నో? దేశీయుల కందరి కిని పుడు తెలిసి యే యున్నది. ఈ సంకల్పర ఆదాయవ్యయపట్టికలో భారతకాననసభవారు 9 కోట్ల వ్యయమును తగ్గింపగా అంగ్లేజీమన 5 కోట్ల పౌనులను జరులుచేసెదమని దొరతనమువారు చెప్పిరి. మనకు లభించిన అమూల్య సంస్కరణములకును మీరితిగా నున్నది. అంగ్లేయుల కాంగ్లేజీమనను కెనడావారికి కెనడాదేశమును అమెరికావారికి అమెరికాదేశమును ఎట్టిహక్కులు కలవో అట్టిహక్కులు మనకు గూడ మన దేశమున లభించువరకును మన మీ జాతీయ వారమును తిప్పక జరుపుచునే యుండవలెను. మన దేశీయులలో 12000 మంది రక్తకురలేకుండ చెరసాలలలో నవయుచున్నారు. వారుచేసిన మహాపరాధ మేమి? విదేశప్రభుత్వపద్ధతికంటె హెచ్చుగా మార్కదేశమును ప్రేమించి మార్కదేశసేవను సలిపినందుకే వారి కాశీ విధింపబడెను. ప్రస్తుతమున్న యీ నిరంకుశప్రభుత్వము సరిరింప జేయువరకును దేశీయుల తీరితిగా జాతీయవారమును జరుపుచునే యుండవలెను. మన మహాయోధుడు కాకా గృహ బంధుడై యున్నాడు. ఈ జాతీయ వార

రమున చేయవలసిన కార్యముల శివుడైన దేశీయులు క్రదాభక్తులతో చేసెదరా? మహాత్మునిపట్ల దేశీయులకు గల శ్రేయమును భక్తియును కార్యనిరతియును ఒకవారముతో నంత మొందవలసినదేనా? లేక ఆ సద్భావములను కాశ్యరముగ దేశీయులు చూప నిచ్చుకులగుదురా? శ్రేయముగ వానినెట్లు చూసెదరు? మహాత్మునిపట్ల లేమకు గల శ్రేయము చూపుటకు త్రమహర్షమెయ్యితి? కాశ్యరీలో నిర్ణయాంబుబడిన నామగు విభులను నిశ్చలభక్తితో నిర్వృత్తింతుటయే అందుల కుత్తమశాధనము. (1) భారతీయులలో ఎక రెట్టిప్రతిమాతాశ్రిప్రాయములను కలిగియున్నను ఒక రింకోకరి కట్టి అపకృతినిగూడ చేయగూడదు. స్వకాశ్యప్రాప్తికిది ప్రథమసోపానము.

హరటూలు

13 వ తేదీని హరటూలును మిక్కిలి కాంతముతో ఎక్కబలవంతమును లేకుండ స్వేచ్ఛవలసిన ప్రజలు జరుపవలెను. ఎవరినిగాని బలవంత పెట్టగూడదు. బెందరింపగూడదు. దౌర్జన్యమును చూపగూడదు. అశిష్టపెట్టగూడదు. ఈప్రకారము మెక్కినివారు మహాత్ముని ఆదేశముల సత్కరిమించిన వారగుదురు. మహాత్ముడెందులకు చెరసాలకేగను? దేశీయులు దౌర్జన్యము లొనరించుటచేతనే మహాత్ముడు చెరసాల కేగెను. గాన దేశీయులలో నెవరైనసరే ఎంత అల్పముగ నైనసరే దౌర్జన్యమున రించినచో మహాత్మున కత్యధిమగు సంతాపమును కలిగించిన వారగుదురు. గాన దేశీయులందరను దౌర్జన్యమును పూర్తిగా పరివృజించుటకు గట్టి కృషి కలిపి ఆ అభ్యాసమున ప్రవీణులు కావలెను. గాన దేశీయుల త్యక్యగును ఎట్టి ప్రతికారమును చేయగూడదు. అత్యల్పముగ నైన దౌర్జన్యమును చూపగూడదు.

వికమత్యము

తెండవది వికమత్యము. హిందువులకును మహాత్ముడీయలకును మూత్రమెగాడు-హిందువులకు, మహాత్ముడీయలకు, యూదులకు, క్రైస్తవులకు, పార్సీలకు అన్ని జాతులవారికిని గూడ అభిక్షమగు నైకమత్యము కలుగవలెను. భరణిభండవాసు లందరను భరణిభండ విద్వలే గాన సోదరులు. అసహాయోద్యమమువలన కలిగిన యంతర ప్రయోజనము లటుండ ఇది ముఖ్యతమునగు ప్రయోజనము. సంయోగము ముఖ్యప్రయోజనముగ నేడేగాడు కలకాలమును గూడ నుండవలెను.

జాతీయ విశ్వవిద్యాలయము

రాజీ విశ్వవిద్యాలయమునుగూర్చి దేశీయులు నన్నాక్షేపించిరి. కా కిత్తుడు కార్యభార మత్యక్తిముగ నుండుటవలనను ధనసంపాదనమునకు ఇది అశకు కాకపోవుటవలనను నేనుక్షేపించిరి గాని ప్రభుత్వముతో నెట్టి సంబంధమును తేకుండ కొనసాగగల జాతీయ విశ్వవిద్యాలయము నొక నెలదినములలో నే నేర్పడవగలను.

వృత్తిని వదలుట

మన నాయకులలో న్యా య వారు లు నెవ్వరు? ఎంతిని హూరణముగ వృత్తిని వదిలితేసిరి కొంత రాక్షేపించిరి. నాయకు మూకులకుల ఆకాయముకు పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారును నాయకు అరులకుల ఆదాయమును తేకంపు చిత్తకంపన దానుగారును కదలిరి. వారు భోగముల నన్నిటిని పరిత్యజించి తేకసేవకు గడంగిరి. అందువలన కలిగిన ప్రయోజన మేమి? వారు చేసిన దేమున్నది అని వారడిగిరి. ఈ నాయకుల బిడ్డి మిక్కిలికొప్పత్యాగమును చూపుటవలననే దేశీయులలో కేరలము మంక ప్రజ్ఞులకు గూడ జాతీయభావమును కలిగినది. దేశీయకవల తాము చేయవలసిన సేవ తేకీయుల కందరికిని బాగుగా విదితమైనది. అసహాయోద్యమ నిక్కాణవిధాన మిదియే. స్వరాజ్యసాధనమునకు యిట్టి యొకమత్యమే రెండవ ముఖ్యము. వికమత్యమువలన స్వమును సాధ్యమగును. అది లేనిచో నేడియును జరుగనేరదు. మన మైకమత్యమును కలిగి యున్నచో అభీష్టమును బడయగలుగుదుము. దేశీయులు ముఖ్యముగా జ్ఞాపక ముండుకొనవలసిన విషయములలో దౌర్జన్య రాహిత్యము మొదటిది. వికమత్యము రెండవది.

అస్పృశ్యత

మాడవది అస్పృశ్యతను తొలగించుట. సర్వేశ్వరునకు మనవులందరను తిడ్డలేగానమనకు పంచములుగూడ సోదరుల! వారి సుదరించుట మన ముఖ్యవిధి. వారు మనకుకొరకు నీచ కృత్తులను చేయవలసినచిన్నను వారి అత్యలు.మరినము కాతేదు. అత్యలు నిష్కళంకములు మనము వారికి న్యామ మొనరింపకున్నచో మనము వారిని సోదరులవలె చూడకున్నచో వారి సుదరింపజేయవలె మనకు స్వరాజ్యము లభింపదు.

ఖద్దరు

వార్తనది ఖద్దరు ప్రచారము. ఖద్దరు యుద్ధమును పరిహరించినవా రందఱో కలరు. మతవిషయమునను ఆర్థిక విషయమునను, రాజకీయవిషయమునను గూడ మనము ఖద్దరును ప్రోత్సహించుచుట అతి ముఖ్యము. "ఆంగ్ల వర్తకులు హిందూ జేతమున యశ్రేణులను ఏర్పరుపవలెను" అని మాంచెస్టరు గార్డియన్ పత్రిక వ్రాసినదని మాలవ్యాగా రావ్యాసమును సభలో చదివిరి. ఇప్పటికి గూడ చాలమంది జేతములు పురుషులను శ్రీమణులగుడ విదేశీబట్టలను కడట కుండుట చాల కోచరియము. ప్రచారకు తీవ్రగమన ప్రయింతికిని బోయి ఖద్దరును గూర్చియు రాట్టమును గూర్చియు బోధింపవలెను.

కాంగ్రెసుసభ్యులను చేర్చుట

ఈవారమున కోటిమంది సభ్యులను చేర్చవలెను. ప్రస్తుతము 20 లక్షల మంది మాత్రమే కాంగ్రెసు సభ్యులు కలరు. ఎకరెట్టి పద్ధతిని విశ్వాసమున కలిగియున్న గూడ కాంగ్రెసు సభ్యులుగానుండుట కాడే పని మేమియును లేదు. మనము శ్రీష్ట సంకల్పము స్వరాజ్యసంపాదనము. అందులకే మన మందరమును దీక్షతో పనిచేయవలెను. కాన హెచ్చుమంది కాంగ్రెసు సభ్యులుగా చేరవలెను. అట్లుబిగినవోనన్న గూర్చి తాళములేని పడకకుర్చి ప్రసంగములను చేయుటకు వి. జే. పటేలుగారికి తీరుబడియుండదు. జేతమునకు కొంత యు ప యు క్రమ గునికామకార్యమును చేయ వలగును.

పటేలుగారికి వత్సవత్తము

ప్రతికూటోద్దమము

మహాత్మునకంటె విచేక కాతిననియు మహాత్ముని నాయకాధికారము నాతలవై బడినదనియు నేనెన్నడును తెలుపలేదు. మన మహాసభ "అభిభావిత జేతమునాతీయ మహాజనసభ"గాన దానియం దందరకును తావుండవలెను. కాంగ్రెసు సంవిధానమున తన సిద్ధాంతములకును ప్రతికూల చుగు నేవిధానమును నేనాలోచించుటలేదు. ప్రతికూలత వహించిన వారిందలిక మరల కాంగ్రెసుసభయందు చేర్చుటకే నేను ప్రయత్నించుచున్నాను. నా విధానము కాంగ్రెసు విధానమునకు సహకార చుగు నేగాని ప్రతికూలముకాదు.

గాంధీ ఖద్దరునిధి

ఈ నిధి శేర్పూరుకుటకు పలువు రంగీకరింపలేదు గాన వీనిని వదలి తిలకు స్వరాజ్యనిధికి ధనము చేర్చుటకే మన మందరమును ప్రయత్నింపవలెను. కాన జేతము అందరును నిస్సంకోచముగ కాంగ్రెసు సంఘమున చేరదగును. జేతములు తమ విధిని సరిగ నెరవేర్చుచో గాంధీమహాత్ముని ఆజ్ఞల నిర్వర్తించుచో, గాంధీమహాత్ముని ఆదేశములకు తప్పకుండవో, స్వరాజ్యము తప్పక సిద్ధించును. ఈ విషయమున పటేలుగారుగూడ మాటలాడగోర నేను కలదని వారిచింతిగాని యింత వీర్యముగ చెప్పవలసివచ్చిన దని మాలవ్యాగారు నడిచిరి.

పటేలుగారు

మాలవ్యాగారి యుపన్యాసమును పూర్తిగా సవర్ణించితిని పటేలుగారు నడిచిరి.

సరోజినీదేవిగారు

మాలవ్యాగారుతెలిపిన సంగతుల నన్నిటిని శ్రద్ధగా నాలకించి బాగుగా మనసులలో పదిలపరచుకొంటి రనియు ఎట్టి నిరోధములు కలిగినను వెనుదీయక నిరాశకెందక తొలుపడక గమ్యస్థానమున చేరువరకునువికదీక్షతో జేతనేవ చేవదరనియు నమ్మెదనని సరోజినీదేవిగారు నడిచిరి.

అఖిలభారత ఖిలాఫతు సంఘము

జాతీయ వారము

ఖిలాఫతు సంఘములకు ప్రకటనము

ఏప్రిలు 6 మొదలు 13 వరకు జరుగు జాతీయవారమున జేతమునందంతటను ఖిలాఫతు సంఘములన్నియును కాంగ్రెసు సంఘములతో కలసి పనిచేయవలెను. తిలకునిధికి ధనమును కూర్చవలెను. కాంగ్రెసు సభ్యులను చేర్చవలెను. ఖద్దరును వ్యాపింపజేయవలెను. 13 వ తేదీని బలవంతముతో గాంతముగ వారటాబు జరుపవలెను. కాంగ్రెసువారి ఏర్పాటుప్రకారమే ఖిలాఫతువాదు గూడ కాత్యములను నెరువేర్చవలెనని యుపన్యాసక ఖిలాఫతు సంఘాధ్యక్షుడు నేతుమియాను మాహమదు బోటస్ గారు బొంబాయినుండి ఏప్రిలు 1 వ తేదీని తంతివార్తనంపిరి.

జాతీయ దీక్షా వారము

ఏప్రిలు 6 నుండి 13 వరకు.

స్వరాజ్య స్థాపనమునకు

కాంగ్రెసునందు సభ్యుల జేర్పుడు
తిలకు స్వరాజ్యనిధిని పోషింపుడు
ఖద్దరు వ్రతమును స్వీకరింపుడు
అహింసా సత్య ధర్మముల నారాధింపుడు

13 వ తేదీని హరతాళమును గమనింపుడు

గాంధీమహాత్ముని నాయకులను భజియింపుడు.

మ్యూనిషన్సుబోర్డుకేసు.

కలకత్తా, ఏప్రిలు 1:—ఈజిప్టు పోలీసుకోర్టులో అవ్వోకేసు. జనరలు కోర్గా, 3 వ మ్యూనిషన్సుబోర్డుకేసునందలి ఇద్దర నిందితులు నార్మల్టాంగ్ దిపో స్టోరీఫర యం. యల్. స్క్రింగర్, కంట్రాక్టర్ ఎ. యఫ్. సల్దానాగారల విడిచిపెట్టెటల ఉపసంహరించబడివారు కదతిప్పెట్టెటిరి. ఈకేసులో బిల్లింగ్ రన్స్ బ్లాక్ బుక్, స్టోడాట్, మైకేలుమిడి కేసులవిచారణ ముగిసిన పిదప దిప్త్యాట్ కంట్రాల్ వైటుమిడ మోడండ్ల నేతము విచారించబడును.

ఈస్టుఇండియన్ రైల్వేసమ్మె.

కలకత్తా, ఏప్రిలు 1:—నేడు ఈస్టుఇండియన్ రైల్వే ఏజెంటుగారు ప్రకటించినట్లు రాక్షసిబాగ్మందలములలో 200 మంది సమ్మెకట్టినవారు తిరిగి పనులలో చేరిరి. అనకాపూలలో 50 మందికిపైగా తిరిగి పనులలో చేరిరి. ఇట్లుచేతినవారిని మిగిలినవారు కొట్టిరి. నైస్వము బయలుదేరివచ్చిన పిమ్మట సమాచారము చెల్లాచెదరయ్యెను. 30 వ తేదీని కాత్రియలు పెట్టెల కాఖలో పెనిచేయుచున్న 12 మంది ప్లాటుఫారముమీదనే ఎదిరించబడిరి. సమ్మెకట్టినవారశేకమంది ఇంకరయులు వారిగృహములను విడిచిపెట్టెటెను. వెళ్లవలసినవని అజ్ఞాపించబడినవారందర తమకియ్యలసిన మిగత జీతమును ఇచ్చివేయుచుడిరి. ఇంజనలోవారిని, గార్డును రక్షించుటకు ఆరుమంది పైనికులు ప్రతిమెయిలులను, పార్సులు ఎక్స్ప్రెసులలోన ప్రయాణము చేయుచున్నారు.

సర్ హెన్రీ హీల్లరు

అస్సాం క్రొత్త గవర్నరు

పాట్నా, ఏప్రిలు 1:— బీహారు ఒరిస్సారాష్ట్రములకు క్రొత్తగా నియమించబడిన గవర్నరు సర్ హెన్రీ హీల్లరు గారు ఏప్రిలు 3-వ తేదీని సోమవారము పాటలీపుత్రమున కడ నెంచెదరు.

సర్ హెన్రీ హీల్లరు అర్హరిని బహుళాకరించబడె నని "ఎక్స్ప్రెసు" పత్రికవ్యాఖ్యానము చేయుచున్నది. స్వపరిపాలనమును గోరుచున్న బీహారు ఒరిస్సారాష్ట్రములకు క్రొత్త గవర్నరు తనతోగూడ సానుభూతిని కృతనిశ్చయమున జేవలెననియు బీహారుఒరిస్సారాష్ట్రీయవాసుల ఉద్దేశములు మారిపోయినవనియు "సర్పిలెటు" వాయుచున్నది. తాను ఉన్నట్లు ఇతరులకు దెలుపుటయందు శక్తి సామర్థ్యములు గలవారిలో క్రొత్తగవర్నరు అగ్రగణ్యుడనియు హీల్లరుగారికి ఆడంబరమంటే అసహ్యమనియు బీహారు-ఒరిస్సారాష్ట్రములంద ఆడంబరమత్యక్తిక మనియు తన కసహ్యమగు నాడంబరమును తారక్రూలుటకు మనోబలముండవలె ననియు "బీహారు హెరాల్డు" పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

గాయకన్య మహారాజు ఏప్రిలు మొదటితేదీని బొంబాయి ఒడకేవునందలి నార్మండానావలో నెక్కి వెల్లిరి.

సి. రాజగోపాలాచారిగారు

మహాత్ముని దర్శించుట

అహమదాబాదు వెళ్లుట

ఏప్రిలు నెల 1 వ తేదీని యరవాడ చెరసాలలో నున్న మహాత్ముని రాజగోపాలాచారిగారు సందర్శించి అటనుండి అహమదాబాదుకు వెల్లిరి. 7 వ తేదీకి చెన్నపురికి రాగలరు(స్వరాజ్య)

బెంగుళూరు సమీపమునందు శ్రీనివాసపురంబిగ్గట 27వ మైలున్న స్థలమునందు నెం21వ ప్రయాణికులబండి ఏప్రిలు 1వ తేదీని మార్గమును తప్పిపోగా 3వ తరగతి పెద్దపెట్టెతలక్రిందుగాబడెను. రిమంజిప్రయాణికులకు చిన్న గాయములు తగిలెను. ఇతరయుల్లు నిలిచిపోయెను. 3వ తేదీని ఉదయము తిగంటలకు మార్గముబాగుచేయబడెను. రయిల్వేస్టే యధాప్రకారము నడుచుచున్నవి అని బెంగుళూరు అసిస్టాంటు ట్రాఫిక్ నూపరింపెండెం టు తంతివార్తను పంపెను.

ప్రకృతిపు బొంబాయి నగరమును నిర్మించిన సర్ వాల్టరు ఛార్లెట్ హ్యూసుగారు ఆంగ్ల జేతములో మరణించిరి.

మదరాసు కార్పొరేషను

నోటీసు

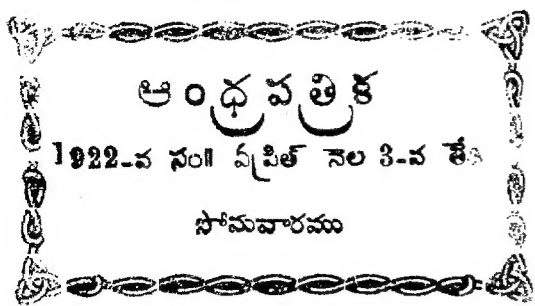
1922-23 సంవత్సరమునకు ఈదిగువ తెలుపబడిన కంట్రాక్టులకు తెండరులు 1922 సం॥రం ఏప్రిల్ నెల 8 వ తేదీ శనివారమునాడు మధ్యాహ్నము 1 గంటకు రిప్పన్ భవనమువద్ద కమిషనరుగారిచే వారిఆఫీసున దు అంగీకరించబడును.

అచ్చొత్తింప బడిన తెండరుఫారములు చెన్నపురి కార్పొరేషను హెల్తు ఆఫీసరుగారివద్ద దొరకును. సదరు ఫారములలో వ్రాసి పంపినట్టియు, సదరు ఫారములలో తెలుపబడిన నిబంధనల ప్రకారము ఒప్పుకొన్నట్టివారి తెండరులు మాత్రమే అంగీకరించబడును.

(1) చాకలపేట, బార్జి తాను ఈరెండు స్థలములయందు మండు కార్పొరేషను నైస్వశాలలకు కావలసినవస్తువులు, బహుబైషధములు మాన్యునాటిన సప్లైచేయుటకు కంట్రాక్టరులు కావలెను.

(2) జూలాజికల్ షోటల్లో నున్న జంతువులకు ఆహారము సప్లైయి చేయుటకు కంట్రాక్టరులు కావలెను.

మద్రాసు కార్పొరేషన్ హెల్తుడిఫార్టుమెంటు 31-3-22. ఎమ్. బజ్జెల్లుల్లా కమిషనరు.

ప్రస్తుత వనర కర్తవ్యము

జాతీయవాసరము సమీపించుచున్నది. 6-వ తేది మొదలు 13 తేదినరకును, భారతీయులు ఆత్మపరీక్ష గావించి, ఆత్మపరిశుద్ధ్యము నలనరుచుకొనుటకు ప్రయత్నింపవలయును. ద్వైషమును దూరముజేసి, సత్యమును అహింసను చేయుతగ గొని, భారతీయులు గమ్యస్థానమును త్వరలో జేరవలసిన యావశ్యకత గలదు. ఈ యావశ్యకతను గుర్తించినవా రెవరును, ముహూర్త కాలమయినను తడవుజేయజాలరు. పక్షముల విభేదములను పాటించుట కిది తరుణము గాదు. దేశము నంతను ఎదుర్కొనిన యుద్ధవనమును తొలగించి, ప్రజలకు సౌఖ్యమును శాంతిని చేకూర్చుటకు, ఎల్లరును సమము గట్టవలయును జాత్యైక్యతను బలపరుచుటకు, జాతీయవాసరమున ప్రబలప్రయత్నములు జరుగవలెను. జలియన్ వాలాబాగు వీరుల సంస్మరణము, ఇక్బార్లమున కెంతయు ప్రోత్సాహమొసగగలదు. జాతీయ పునర్నిర్మాణమునకు, జాత్యైక్యత మూలాధారము. హిందువులు మహమ్మదీయులమధ్యనే గాక, పార్సీ, క్రైస్తవ, యూధ సంఘములమధ్యను, మితవాదులు జాతీయవాదులమధ్యను, సహాయనిరాకరణవలంబులు సహకారవాదులమధ్యను, హృదయసంయోగము గుదురవలెను. జాత్యైక్యతయందే స్వరాజ్యము గలదు. గాంధీ మహాత్ముడు విధించిన నిర్మాణకార్యక్రమము సఫలమగునేని, జాత్యైక్యత బలపడు ననుటకు సందియము లేదు. కనీసము కోటిమంది సభ్యుల నయినను కాంగ్రెసుసంఘమునందీవారమున జేర్పవలయును. తిలకు స్వరాజ్యనిధికి ధనము ప్రోగు చేయవలయును. ధనము పుష్కలముగ చేతున్న గాని, తలపెట్టినపనులు త్వరలో నెరవేరవు. నిర్మాణకార్యక్రమమునందెల్లను ముఖ్యమని మహాత్ముడొచ్చిన కద్దరును వ్యాపింపజేసి, విదేశవస్తుత్పాదమును స్వదేశవస్తునిర్మాణమును పూర్తిజేయుటకు, ఈవారము ఉపయోగపడవలయును. సంకల్పబలమువలన ఎంతటి కార్యముల నయినను సాధింపవచ్చును. ముప్పదికోట్ల భారతీయులు దృఢసంకల్పముతో, మహాత్ముని యాజ్ఞలను నిర్వహించుట కీవారము నుపయోగించి, అప్పటినుండియు తదేక నీతుతో పాటుబడి నిర్మాణకార్యక్రమము నంతను ఎంత త్వరలో పూర్తిజేసిన స్వరాజ్యము అంత త్వరలో సిద్ధించు ననుటకు సందియము లేదు.

ఇక ప్రత్యేకసందేశములతో బని లేదు. మహాత్ముడు ఉపదేశించిన కద్దరుమంత్రము, సంకల్పసిద్ధి యగునరకు సరిపోవును. ఇప్పుడు చూపవలసినది నిరంతరకార్యదీక్ష. జాతీయవాసరము, ఈ కార్యదీక్షను బలపరుపవలెను. పవిత్రమగు నీవారమున జేసేది నిశ్చయము అచంచలముగ నుండవలెను. జాతీయంతయు ఏకసంకల్పముతో, తన దృఢద్రవ్యము నాచరింప వలయును. ఇందుకు నిష్కప్రభా

నము. అట్టినిష్క యలవడుటకు ప్రారంభదిన మగు ఉపవాసదినము ఆత్మంతోపయోగకారి యగును. ఉపవాస ప్రతోపయోగము, భారతీయులకు క్రొత్త గాదు. ప్రార్థనావశ్యకత, భారతీయులకు తెలియనిసంగతి గాదు. పవిత్రపుతలంపులు నాటుకొనుటకును, ఆత్మవిరతిముగ సఫల మగుటకును, ఇట్టి ప్రతీకములవలె ఇతరదినము లుపయోగపడవు. ఆరవతేదిన ఉపవాసముతోను, ప్రార్థనతోను ఆరంభమయ్యెడి పవిత్రసంకల్పము, పదమూడవ తేదిన మరల ఉపవాసముతోను హారతాళముతోను ప్రవృద్ధిగాంచును. సత్యఅహింసాధర్మ మార్గములద్వారా మాత్రమే సంచరించుటకు, భారతజాతి దృఢనిశ్చయము గావించును. పదమూడవ తేదిన, జాతీయయాత్ర సరియగు మార్గము దొక్కును. ఆమార్గమునుండి, గమ్యస్థానము జేరునరకును మరలదు. పవిత్రసమయము లందు గావించెడి ప్రతీకకు భంగము వాటిల్లరాదు. జాతీయైక్య నిజబల మిందేగలదు. ఆత్మపరీక్షా ప్రయోజనము, ఇదియే. మహాత్ముని నిర్బంధములన, భారతజాతికి నష్టము గలుగుటకు మాడుగ, ఆత్మంతలాభము గలిగినది. ఇంతవరకును తటస్థముగ నుండిన నాయకులు నిర్మాణకార్యక్రమమును కొనసాగించుటకు దీక్ష వహించుట శుభసూచకము ఇట్టివారిలో పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారి సహాయము అమూల్య మయినది. వాతీసహాయము నీసందిగ్ధసమయమున పొందగలిగినందులకు, భారతీయులు తమ అదృష్టమును కొనియాడవచ్చును. మాలవ్యా గారు, కాంగ్రెసుకు భిన్నముగ ప్రవర్తించుచున్నానని, క్రొత్తమార్గముల దొక్కి భారతజాతిదృష్టిని మరియొక దిక్కునకు మరలించుచున్నానని, తలంప నవకాశము లేకుండు, బొంబాయి నగరమునందు మాలవ్యాగారి రాసిన యుపన్యాసము ఆభయ మొసగుచున్నది.

గాంధీ కద్దరునిధిని మాలవ్యాగారు ప్రత్యేకముగ నెలకొల్పిచో, తిలకు స్వరాజ్యనిధికి ధనము ప్రోగుచేయుటలో కష్టములు గలుగజచ్చుననియు, రెండునిధుల నేర్పరుచుటవలన పనుల కాటంకము గలుగవచ్చుననియు కొందరు తెలిపిన యాక్షేపణలను మాలవ్యాగారు గ్రహించిరి. అందుచే గాంధీ కద్దరునిధిని ప్రత్యేకముగ స్థాపించెడి తలంపును మానుకొని, తిలకుస్వరాజ్యనిధికి ఎల్లరును డబ్బును ప్రోగుజేయవలయునని మాలవ్యాగారు హెచ్చరించిరి. మాలవ్యాగారి హెచ్చరికను నెరవేర్చి స్వరాజ్యముకొరకై తన సర్వస్వమును భారబోసిన మహానీయుడు లోకమాన్యతిలకుపై గల నిజభక్తిని భారతీయులు గనుబజుచుట యత్యవశ్యకము. మాలవ్యాగారి తోడ్పాటుతో, జాతీయావసరములకు సరిపోవు ధనము ఈవారమున ప్రోగగునని భావించెదము. మాలవ్యాగారు, భారతజాతి స్వరాజ్యము చేరువరకు తమ పట్టువలను విడువరని యూహింపవచ్చును. గాంధీమహాత్ముని యందు, మాలవ్యాగారికి గల శ్రావము అపారము. బొంబాయిలో నె స గి న యుపన్యాసమునందు తమకు గల శ్రావమును మాలవ్యాగారిలు సూచించిరి. “గాంధీ యాజ్ఞలనువలె, ప్రజ లితరులెవరియొక్కలను అంతటిశ్రద్ధతో శిరసా వహింపరు.ప్రజలు తమధర్మమును నెరవేర్చెదరేని, గాంధీ యాజ్ఞలను అనుసరించెదరేని, గాంధీ మహాత్ముడు చెప్పినవొప్పున నడచెదరేని, స్వరాజ్య గమ్యస్థానమును వారు తప్పక జేరెదరు.” మహాత్మునిపై నింతటిభక్తిని కనుబజుచినవారుశ్రీమాలవ్యాగారిక్కడే గారు. సుప్రసిద్ధ రసాయనశాస్త్రజ్ఞుడును, నిష్కళంకచారిత్రుడు నగు డాక్టరు ప్రభుల

చంద్రశే గారుగూడ మహాత్మునిపై నిట్టి భక్తిని కనుబజుచుచున్నారు. వారిచ్చిన సంతోషమును శినివారపు పత్రికలో బ్రచురించియుంటిమి. దాని నెల్లరును పఠించి తదనుగుణముగ నాచరించుట యుక్తము.

ప్రభుల చంద్రుడు దెలిపినట్లు, భారతీయుల కెల్లరుకు గాంధీమహాత్ముడు రాటముమూలమున నిజసంయోగము గుదిరైనను, ఆత్మసాక్షాత్కారము నకు, రాటము పరమప్రయోజనకామి యగుచున్నది. అహింసాధర్మమును సుప్రతిష్ఠితము గావించుట కిది యుపయోగపడుచున్నది. మహాత్ముని నిర్బంధించినను, ఆయనఅందరహృదయములను నిండి యుండుటచే, కొంతగాలుగ లేదు. మహాత్మునియెడగల నిజశ్రావమును ప్రజలు చూపుటకు, ప్రతిగృహము నందును రాటపు మధురధ్వని వినిపించుచుండవలెననియు, ఎల్లరును కద్దరు వస్తువును ధరించు చూడవలయు ననియు ప్రభుల చంద్రుడు సోదర సోదరీమణులకు విన్నవించుచున్నాడు. నారీమణులకు ప్రభుల చంద్రుడు గావించిన విన్నపము, ఎట్టి హృదయముల నయినను కరగింపకమానదు. వంగదేశస్త్రీ లింకను విదేశవస్తువులను ధరించుచున్నారు. అవి ఎంత సుఖదాయకముగ గనుపించినను, వానియందు తామదేవత తాండవమాడుచున్నట్లు ప్రభుల చంద్రుడు దెలుపుచున్నాడు. ఈ వస్తువులే, తామదేవతకు భారతీయులను కట్టిపడవైచినవి. కద్దరువస్తువులే బీదలకు లక్ష్మీప్రదము లగుచున్నవి. కద్దరును ధరించి, ప్రజలు అహింసను చేపట్టుటచే, కారాగృహమునందుండెడి మహాత్మునికి అత్యంతసౌఖ్యము చేకూరునని, ప్రభుల చంద్రుడు దెలిపిన సత్యమును తిశస్కరించుట కెట్టివానికియినను మనసాస్పనా? మాలవ్యా, ప్రభుల చంద్రుల హెచ్చరిక లింకను చాలవేని, గాంధీ మహాత్ముడు సబ్బుతీ కారాగృహమునందు పార్శ్వలకు పంపిన యీక్రింది సందేశమును ఎల్లరును పఠించుట యుక్తము. “ఈ యుద్ధమమునందు విశ్వాసము నెన్నడును కోల్పోవవలదని పార్సీ సోదరసోదరీమణులకు దెలుపుము. వారియెడ నాకు గల నమ్మకమును వదలుకొనుట అసంభవము. కద్దరు, రాటము, రాటము, కద్దరు, ఇవి దప్ప నాయొద్ద వేరొక కార్యక్రమ మేదియు లేదు. చిన్ని నాణెములవలె, చేతితోపడిన నూలు ఎల్లరయొద్ద గనుపించుచుండవలెను. ఈ పని నెరవేరుటకు, చేత నూలుతో నేసినవస్తువు దప్ప మరియొకవస్తువును మనము ధరింప వీలులేదు. ఈ మాత్రపు కార్యము నయినను హిందూదేశము నిర్వహింప జాలదేని, శాసనాతీతమణము ప్రయోజనము మాలినదగును. స్వరాజ్యమును సంపాదించ వీలు లేకబోవును. కిలాఫాత్, పంజాబు కష్టములు తొలగుట అసంభవమగును. ఈ సంగతిని మీరు గ్రహించెదరేని, నూలువడుకుచు కద్దరును ధరించుచుండు. నూలువడుకుటలో నేర్పరులు గండు.”

గాంధీమహాత్మునిసందేశ మేదియో గ్రహించుటకు వైవాక్యములు చాలును. జాతీయవాసరమున ఆంధ్రులు గూడ తగుసంచలనమును కనుబజువలయునని, ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘము నిర్ణయించినది. ఆంధ్రు లింతవరకును కనుబజుచిన ఉత్సాహము ప్రశంసార్హమని, మహాత్ముడు పంగిరించి యుండెను. ఆంధ్రప్రముఖులు పలువురు, దేశభ్యుదయముకొరకు స్వరాజ్యాశ్రమముల కేగి, తమభక్తిని వెల్లడించియున్నారు. వారిత్యాగము నిష్ఫలముగాకుండు, వారు ఆంధ్రదేశమునకు దెచ్చిన కీర్తికి ఏమాత్రము కళంకము గలుగకుండు, జాతీయవాసరమున ఆంధ్రులు తమ

సత్యాగ్రహవాసరము

గాంధీమహాత్ముని సందేశము

జాతీయవాసర కార్యక్రమము, ఉపవాసము, ధ్యానము ముఖ్యములని నా యభిప్రాయము. మన జాతీయ జీవితమునందు ప్రబోధము గలుగుట కీ రెంటియుత్కృష్టతను నే నిదివరకే నివేదించియుంటిని. స్వామిభవములమున, నీ సంగతులను దెలుపఁజూచుచున్నాను. ప్రాథమికముగ గూర్చి యొక స్నేహితునకు లేఖన వ్రాయునపుడు, 'తెన్నీ సను మహావి వ్రాసిన ఈ క్రిందివాక్యములు నాకు గోచరమయ్యెను.

"ఈ ప్రపంచ మూహించువానికిన్ని, ప్రార్థన మూలమున ఆనేక కార్యములను జరుపవచ్చును. రాత్రింబయి, మి కతెత్తవని జాతీయమునలె బైకిలేచుగాక! భగవంతుని దెలిసి కొనియు, రెండుకరములను మైకి చాచి తమకొరకును తమ స్నేహితులకరకును భగవంతుని ప్రార్థింపక, అంధశ్రావముగ జీవితయాత్ర జరుపువారి జన్మ, శకుజన్మకన్న నుత్కృష్టమయినదా? భూగోళమంతయు, భగవానుని పాదములకు బంగారపు గొలుసులతో బంధింపబడి యున్నదనుట, సత్యం."

హిందూదేశమునందు నేను గావించిన పట్టుదలములలో, అన్నియున్నవలె మధ్యమ అనేక వేలమంది వారీరత్నముల వధ్యను, వందలకొలది విద్యార్థుల మధ్యను సంఘటించుట తటస్థమే. జాతీయమధ్యల గూర్చి వారితో సత్యం భావ తీవ్రతతో చర్చించితి. మన జాతీయపరిస్థితులను మనవాంఛా బాగుగ గ్రహించలేదని, నాకు దోచినది. అందుకు దగిన క్రమ

శిక్షను మనవారలు పడయలేదు. అవసరమగు శిక్షను, స్వార్థ త్యాగమును, ఆదళమును, మనోనిశ్చయమును పొందుటకు, ఉప వాసధ్యానములకన్న నెక్కుడు శక్తిగల సాధన మింకొకటి లేదు. హిందూదేశమునందలి ఆ సంగత్యు కులగుప్రజలు ఉప వాసవ్రతమును, ధ్యానమును నిశ్చలభక్తితో జరిపి, సత్యాగ్రహ వాసరము నానందించెదరుగాకయని గోరుచున్నాను.

ఈ వారమున, సత్యాగ్రహవాస మగు సాత్వికనిరోధము నవలంబింపుడని, నే గోరుట తేదు. సత్యమును, అహింసను గూర్చి మనము తేసి, వాటి ఆజ్ఞయేమను గుత్తెలుంగ గోరెదము. సత్య అహింసాధ్యముల సనుసరించి మన జీవితము లను నడుప గలిగితి మేని, సాత్వికనిరోధమునకు గాని మరేయితర నిరోధమునకు గాని, అనకాకముండదు. అల్పసంఖ్యా కులు మాత్రమే, సత్యము ననుసరించి ప్రాతికూల్యము బోనాడుటకు బూనినపుడు, సాత్వికనిరోధ మవసర మగును. సాత్విక నిరోధము నవలంబించునపుడు, స్వస్థ మెదియో దెలిసికొనుట కష్ట మగును. సత్యాగ్రహమున, దౌర్జన్యమునుండి మరలుటలో, ప్రమాదమునకు లోనగానుండుట కష్టమే. జాతి మతముల భేదములు తేక దేశభక్తిదయమునకు ఎల్లర తోడ్పాటు నావించుచున్న జాతీయవాసరము, సాత్విక నిరోధమునుబోధించుట లాభకరము గాదా యను విషయమై భేదాభిప్రాయములు బండ్ల వచ్చును. యంగు ఇండియా మార్చి 31, 1920,

బర్లెండు వ్యవహారము.

బర్లెండుదేశ వ్యవహారమునుగూర్చి ఉత్తర దక్షిణభాగముల ప్రతినిధులు యొడంబడిక చేర్చుచుకొనిరి. బర్లెండు స్వరాజ్యశాసనమును పార్లమెంటుసభ వారంగీకరించిరి. ఇది, సార్వభౌముని అంగీకారముగూడ బడసెను. ఇంతటినుండియు, అల్పస్థుభాగమునకును తదితరభాగమునకును గల పోరాటము లంతరించునని భావించెదము. ఉత్తర ప్రభుత్వమున కధిపతియగు సర్. ఛార్లెసు క్రెయిగు గారు, దక్షిణప్రభుత్వమువారితో శాంతిస్థాపన నిమిత్తము తీర్పుదేదమని, కామన్సునభలో వాగ్దానము చేసిరి. "శాంతినిగూర్చి ప్రసంగింపుము. శాంతికొరకు పనిజేయుదు. శాంతికొరకు ప్రార్థింపును. భగవంతుడు మన ప్రార్థనల నాలించి, మన దేశము నాశీర్వాదించుటకు దేవాలయములనును ఇండ్లలోనుగూడ ప్రార్థింపుడు" అని క్రెయిగుగారు హెచ్చరించిరి. అల్పస్థునకును, తదితరదేశమునకును చాలకాలమునుండియు బెరిగిన కృత్రిమపు విభేదము లొక్కమారు అంతరింపజాలవు. పరాధీనతవలననే, ఇట్టి విభేదములు రానురాను విస్తరించినవి. స్వార్థమును మరచి, రెండుపక్షములవారును దేశమునందు భక్తి గనుబొమనెడ, ఇంతవరకును బెరిగిన ఎడబాటు తప్పుక సమసిపోవును. అల్పస్థు భాగమువా కిదివరకు, ఇంగ్లండుపై ననే తమదృష్టిని నిలిపియుంచిరి. తమ ప్రత్యేకపుహక్కులను కాపాడుటకు, ఇంగ్లండు సహాయపడగలదనియు, దక్షిణపు బర్లెండుభాగము తమకు ఆటంకముగ నుండు ననియుతలచిరి. బర్లెండునకు స్వరాజ్యములభించినచో, తమ ప్రత్యేకలాభముల కెక్కడ ముప్పు వాటిల్లునో యని ఎల్లపుడును భయము జూపుచుండిరి. అందుచే స్వేచ్ఛోద్యమమును మొదటినుండియు ఎదిరించుచుండిరి. స్వరాజ్యమును ప్రసాదించినపిమ్మట, అంతరంగికపు పోరాటములు వానియంతట నవియే సమయనని విశాలహృదయులు కొందరు తెలుపుచుండినను, బ్రిటీషుప్రభుత్వమువారి హితమునకు పెడచెవిని బెట్టుచుండిరి. బర్లెండున కిప్పుడు స్వరాజ్యమును ప్రసాదించుటచే, అల్పస్థుభాగమువారు

కొంత కలనరము జూపసాగిరి. సర్. ఛార్లెసు క్రెయిగు గారు ఈవిషయమై పట్టుదలజూపుచుండిరి. అట్టివారికి సయితము నిజము తెలిసివచ్చెను. పరులసహాయముపై ఆధారపడియుండుట కన్న సోదరదేశీయులతో సమాధానపడుట మేలని వీరు తుట్టతుడకు గ్రహించియుందురు. అందుచే దేశశాంతికొరకు దక్షిణప్రభుత్వమువారికి తీర్పుదేదమని, క్రెయిగు గారు వాగ్దానము చేసిరి. ఇకమీద, బర్లెండునందు గల ఆంతరంగికపు పోరాటములు తొలగు నని తలంపవచ్చును. ఇరుపక్షములవారిమధ్యను కలహములు తగ్గినను, ప్రజాస్వామ్యవాదులగు డివెలరా పక్షమువారు గలరు. వారు మైకేలు కాలిన్సు గ్రీఫిత్సు ప్రభుత్వమువారిని చీకాకు పరుచుటకు ప్రయత్నము జేయవచ్చును. కాని, ఇంతకాలము నకు చేజిక్కిన స్వాతంత్ర్యమును విడిచిపెట్టుటకు వరిషు ప్రజలు అంగీకరింపరని యూహించవచ్చును. డివెలరాగారి ప్రతికూలప్రయత్నములు చిరకాలము నిలువనేరవు. బర్లెండుదేశము త్వరలో శాంతిని చేపట్టి, నూతనముగ సంపాదించబడిన స్వరాజ్యమును సుప్రతిష్ఠితము గావించి, స్వాతంత్ర్యసాఖ్యము ననుభవించుగాక.

మైసూరు సంస్కరణములు
బ్రిటీషు హిందూదేశమునందు వలె, స్వదేశ సంస్థానములయందును, ప్రజలలో స్వాతంత్ర్యభిలాష పెచ్చుపెరిగెడి చిహ్నములు గనుపించుచున్నవి. వీనిని తృణీకరించుట ప్రయోజనకరము గాదు. మైసూరు సంస్థానమున కిప్పుడు గావలసిన సంస్కరణములను పొందుపరచుచు, హెచ్. కృష్ణారావు గారును, హెచ్ కృష్ణశాస్త్రిగారును, ఒకవిధానమును తయారుజేసిరి. ఇది చాలవరకు మాంజుఘర్ష విధానము ననుకరించుచున్నది. కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వము శాసనసభకు బాధ్యతవహించవలెనని, వీరియద్దేశము. ఈ రెండును కలసి ప్రభుత్వ మగును. అయినను మైసూరు మహారాజుగారి ఆధికారము ముఖ్యప్రమాణముగనుండును. కార్యనిర్వాహకసభ యందు అనధికారసభ్యు లిరువురును, అధికారసభ్యు లొకరును ఉండవలెనని, నూతనవిధానకర్తల యుద్దేశము. శాసనసభలు, రెండు ఉండవలెనని సూచించబడినవి. ఒకటి పెద్దది. రెండవది చిన్నది. చట్టములనుగావించుపద్ధతి చాలవరకు మాంజుఘర్షవిధానపు ఏర్పాటు బోలియున్నది. బిల్లులవిషయమై, మహారాజుగారికి సర్వాధికారము సూచించబడినది.

బడ్జెటు చర్చియుండి, ప్రాసాదవ్యయము, మిలిటరీ వ్యయము, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమున కీయ వలసిన కప్పములు, పొలగింపబడినవి. పోలీసు, లా, పాలిటి కల్ పెన్షనులు, రివిన్యూను చేర్చెడి ముఖ్యమగు శాఖలగూర్చి చర్చింప వలయునను, వీనిపై కార్య నిర్వాహక ప్రభుత్వమువాకితే సర్వాధికార ముండును. శాసనసభలు కావించెడి తీర్మానములు, మొదటిమాట సలహాలుగ మాత్రమే ఉపయోగపడును. ప్రభుత్వమువారువీనినిపునర్విమర్శింపవలయునని శాసనసభకు కోరినమీదట, శాసనసభ వారాతీర్మానములను మరలకావించుచో, అవి యమలులోనికి వచ్చును. అప్పుడయినను, మహారాజు గారు వీనిని నిరాకరింప వచ్చును. సంస్కరణవిధానమునందు వివరము లింకను గలవు. ఈ సంస్కరణములవలన, బాధ్యతాయుతప్రభుత్వము సిద్ధింపనేరదు. ఈ గ్రంథమున కుపోద్ఘాతము వ్రాసిన చక్రవర్తిగారు తెలిపినరీతిన, ప్రజలకు కోశాధికారము లభించిన గాని పరిపాలనావిధానమును నడుపుటకు వారికి వీలుచిక్కదు. ఈ సంస్కరణములగూర్చి మైసూరుప్రజలు తమ యభిప్రాయమును నెల్లడించుట మేలు. మైసూరు దౌరతనము వారు ప్రపంచపరిస్థితులను గ్రహించి, తరుణము మించక ముందే ప్రజలకు బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమును ప్రసాదించి, తమ కారవమును నిలువ బెట్టుకొని, ప్రజల కృతజ్ఞతకు పాత్రులగుట శ్రేయస్కరము.

కాంగ్రెసు వర్కింగుకుమిటీ తీర్మానము
హాకీం అబ్దుల్ ఖానుగారి సమ్మతితో కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శి యగు వి. జీ. పటేలుగారు వర్కింగుకుమిటీవారి యభిప్రాయమునిమిత్త మొక తీర్మానమును పంపిరి. హిందూదేశమునం దంతటను మహాత్ముడు నిర్బంధమునుండి విడుదల యగువరకు ప్రతిమానమునందును 18 వ తేదీని, త్యాగ వినముగను ప్రార్థనాదినముగను అవలంబింపవలయుననియు, ప్రతివారును తమ త్యాగమును కనుబజుచుటకు ఆరోజురాబడిని తిలక స్వరాజ్యనిధి కీయవలయు ననియు, ఈ తీర్మానము కోరుచున్నది. మద్రాసు బొంబాయిరాష్ట్రములవాకి కోర్కెననుసరించి 13 తేదీ సంవత్సరాదిదిన మగుటచే, హరతాళమును 14 వ తేదీన అవలంబింపవలయు ననియు జాతీయవాసరమును ఆతేదీవరకు పెంచవలయుననియు, ఈ తీర్మానము గోరుచున్నది.

ఏప్రిల్ నెల 6, 13 తేదీలు

మహాత్మాగాంధీగారి హాచురిక

హిందూదేశమునం దంతటను నూతనోద్యమము గలిగించిన 6 ఏప్రిల్ తేదీని, పంజాబును దేశమునకంతటను యాత్యాసానముగ గావించిన 13 ఏప్రిల్ తేదీని మరచిపోవుట ఆసంభవము. 6 ఏప్రిల్ తేదీని సత్యాగ్రహ మారంభమయ్యెను. అందులోని సాత్వికనిరోధము నంద రంగీకరింపకబోవచ్చును. కాని అందరి సత్యము, ప్రేమ, అహింసాభాగముల కవరము ఆక్షేపణ జెప్పజాలరు. సత్యము అహింసతో జేరియున్న పుడు, ప్రపంచమంతయు నీరు పాదాశ్శాంత మగును. సత్యాగ్రహమనిన, జాతీయజీవితమునందు సత్యమును, అహింసను ప్రవేశపెట్టుటయే. సత్యాగ్రహవ్రతదీక్ష నెవరు నైకొనినను నెవరు నైకొనకబోయినను, సత్యాగ్రహభావము ప్రజాసామాన్యమున పాదుకొనిన దనుటకు సందియము లేదు. పంజాబుదేశములోనే తిరుగుచు వేసరుచేలు పంజాబీలను కలిసికొనినపుడు, నా కీ సత్యము బాగుగ చెలిసి వచ్చెను. 6 ఏప్రిల్ తేదీన హిందూజాతీయ సంయోగమునకును స్వదేశీవ్రతాచరణమునకును సరియగు మార్గ మవలంబింపబడెను. రౌలెటు కానను నివారణగా మగుటకు 6 ఏప్రిల్ తేదీయే మూలకారణము. 13 ఏప్రిల్ తేదీన జరిగిన విషాద కథనము మూలమున హిందూ మహమ్మదీయ సఖ్యము బలపడెను. ఇట్టి ఉత్కృష్టజాతీయసంఘటనములను జ్ఞాపకముంచుకొను జైలులు! రాబోవు 6 ఏప్రిల్ తేదీన, ఇవ్వవలసిన వారందరును 24 గంటలు ఉపవాసముజేసి, ప్రార్థనానిమగ్నులై యుండవలెను. 6 తేదీ మొదలు వారమంతయు, 13 వ తేదీ జరిగిన విషాద వృత్తాంతమునకు సంబంధించిన పనులకు పయోగపడవలెను.

తెను. 13 తేదీ ఉపవాసమునకును ధ్యానమునకును వినియోగింపబడవలెను. ఎవరివైనను, కోపముగాని, అసూయగాని కనుపరుపగూడదు. నిరపరాధులై చనిపోయిన వారిని స్మరించుటయే మన కర్తవ్యముగాని, దురంతములను స్మరించుట మనపని గాదు. జాతీయంతయు పగదీర్చుకొనుటకు గాక, స్వార్థత్యాగమునకు మాత్రమే సంసిద్ధమగును. ఆ దినమున ప్రజలు గావించిన అల్లరులను కూడభారతజాతి దలచికొని పశ్చాత్తాపము నొందవలెను. సత్యాగ్రహము, హిందూ మహమ్మదీయసంయోగము. స్వదేశీ వ్రతసూత్రములను ప్రతివారును బాగుగ మననము జేయవలెను. శుక్రవారము పాయంకాలము 7 గంటలకు, హిందువులును మహమ్మదీయులును కలసి, తమ దృఢసంయోగమును వ్యక్తపరచుటకు సభలు గావించి, భిలాఫాత్ సమస్య తమ కోర్కెల ననుసరించి పరిష్కరింపబడవలెనని తీర్మానింపవలెను. ఈ జాతీయవాసర మంతయు, ఆత్మపాఠశుద్ధ్యము, ఆత్మపరిశోధనము, స్వార్థత్యాగము, కృమికీటణము జాతీయభావప్రకటనములకోరకు, వినియోగింపబడవలెను. పరుమవాక్యముల సుపయోగింపక, నిర్భయత్వమును దృఢత్వమును కనుపరుపవలెను. దేశీయులలో నన్ని పక్షములవారును జాతీయవాసరపు కర్మలలో మృదయపూర్వకముగ పాల్గొని, జాతీయప్రబోధమునకు లోబడ్డదెదరి, సవినయముగ నమ్మెదను.

(యంగు ఇండియా మార్చి 10, 1920)

పదేక వార్తలు

ఐరిషుసమస్య

స్వాతంత్ర్య చట్టము

సార్వభౌము దనుమతించుట

మార్చి 31:— ఐరిషు సంధియొడంబడిక చట్టమునకు సార్వభౌము దంగీకారమును జెలిపెను.

ఐరిషు చట్టమునకు ప్రభుల సభయందు గావించబడిన సవరణలను ప్రభుత్వమువారు రంగీకరింపజాలరని చర్చిల్లుగారు కామన్సుభయందు తెలిపిరి. అల్లప్పుడన కీయబడిన గడువు విషయమున గావించబడిన సవరణమూత్రము ప్రభుత్వమువారిచే నంగీకరింపబడెను. తాత్కాలిక ప్రభుత్వమువారు నమ్మకము గకే సంధిపరతుల ననుసరించెద రనియు విషను బలవంతు లగు వారి విరోధులయెదుట తమ కార్యమును నిర్వహింపజాలరేమో యని అభిప్రాయపడుచుంటి ననియు చర్చిల్లుగారు నడిపిరి.

కాంతిరక్షణ అల్లప్పుడ ప్రభుత్వమువారు తాత్కాలిక ప్రభుత్వమువారికి మహాపూర్వముగ దోడ్పడెదరని కామన్సుభయందు క్రెయిగుగారు నడిపిరి.

అల్లప్పురు సభిసందించుట

ప్రభుల సభవారి సవరణలను కామన్సు సభయందు చర్చించు సందర్భమున చర్చిల్లుగా నడిపిరి:— క్రెయిగు గారును వాకిజతుమువారును విశ్లేషణపరిశీతులందు చాల అనుకూలముగ మెలంగి సమస్తాపరిష్కారమునకు దోడ్పడిరి. అల్లప్పుడ ప్రభుత్వము అయిర్లందు స్వతంత్రరాష్ట్రమునకు కాంతి రక్షణయందు చాల లోడ్పడినది. అందువలన మనము అల్లప్పురు నకు గావించిన వాగ్దానముల యొక్కయు అల్లప్పురు బ్రిటిషు సంబంధములయొక్కయు బలము ద్విగుణీకృత మాయెను.

క్రెయిగుగారి విజ్ఞాపన

అల్లప్పురు పార్లమెంటునందు 30, జేమ్సు క్రెయిగుగారు కాంతి స్థాపనము నొనర్చుటకు దోడ్పడవలెనని విజ్ఞాపనను గావించెను. ఆసమయమున వారిల్లునుండిరి. “కాంతినిగురించియే ప్రపంగింపుడు. కాంతిని గురించియే కృషిసల్పుడు. మీ గృహములందు చర్చిలయందును కాంతిని చూచు భగవంతుని ప్రార్థింపుడు. ఆ ప్రార్థనలను భగవంతుడు విని మన ప్రయత్నములకు దోడ్పడవచ్చును.”

దక్షిణాఫ్రికా నమ్మె

దక్షిణాఫ్రికా సమ్మెయందు ప్రభుత్వము పక్షమున 50 మంది మరణించిరి. 257 మందికి గాయములు తగిలెను. సమ్మెదారుల పక్షమున 138 మంది హతులైరి. 287 గాయములు తగిలెను. భారతీయులును, దేశీయులును 98 మంది హతులైరని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి.

ఇండియన్ టీబిల్లుచర్చించు సందర్భమున కాననసభయందు జనరలు స్పెక్టుగా రీతినిగబాటునకు జాతీయవాదులయొక్కయు కమ్యూనిస్టులయొక్కయు చర్యలే కారణ మని జెలిపిరి.

జర్మను నమ్మపరిహారములు

మార్చి 31:— జర్మను ప్రభుత్వమువారు నమ్మపరిహార సంఘమువారు నిర్ణయించిన మొత్తమును ఈయజాలరని అధ్యక్షుడగు డాక్టరు వర్తగారు గావించిన ప్రకటనను రివిప్టాను వాకనుమతించిరి.

లెయిస్టరు ఎన్నికలు

మార్చి 31—లెయిస్టరు జిల్లా యందు పార్లమెంటు లై ఎలక్షనునందు బాంటునుగారు (కార్మికపక్షము) జయ మందిరి. వీరికి 14082 ను మార్గ్ (కొయిలినను లిబరలు) గారికి 8710 అల్లెను (ఇండిపెండెంటు లిబరలు) గారికి 3825 సమ్మతులును వచ్చెను.

బెల్జియన్ బహిష్కరించుట

బెల్జియన్సంఘటి కాధిపతి మరణుల కోరికపై తాత్కాలిక ప్రభుత్వములై యగు డెస్మండు షిడ్డెరాజుగారు బెల్జియన్ బహిష్కరింపవలెనని ప్రకటించిరి. ఇంతుకలన ప్రజాస్వామ్య వైసికులయొక్క స్థితిని తెలిసికొనవచ్చును. శత్రు సాయంతనమునకు పూర్వము ప్రభుత్వమునందు భక్తిగల యువోగ్యుల లంక తను అధికారులకు తమను జెలియబరచుకొనవలెనని ప్రకటించబడెను.

చాంబర్లెనుగారు

బర్మింగ్హామునందు చాంబర్లెనుగారు రుపన్యసింపుచు విర్రండునందు దక్షిణోత్తరములవారు గావించుకొనిన యొడంబడికను అభినందించుచు నిల్లు నడిపిరి. సంయుక్త అయిర్లందు కిషియే ప్రభుమనూచనము. అయిర్లందు ఏకమగు స్థితిని వాశింత కాలముననే చూడగలనని నమ్ముచున్నాను. జెనోవా సమావేశ మన్ని వ్యాధులకును తగిన చికిత్స యని యెంచ గూడదు. ప్రపంచ పునర్నిర్మాణమున కది లోత్పదవచ్చును.

భారత వ్యవహారములు

ప్రతి పన్నులు—లంక మైదు

మార్చి 31:—లంక మైదు పార్లమెంటు సభ్యులు భారత కార్యదర్శిని దర్శించి ప్రసంగించుటనుగురించి ప్రభుత్వమువారిల్లు ప్రకటించిరి:—జాంజయ ప్రతిపక్షముల యజమానులు భారత ప్రభుత్వమువారికి బలవంతపెట్టి తిగుమతి పన్ను పెక్కువ జేయించి రనియు అంతుచే ఇరుపక్షములవైసను వమ్మును సమానము గనుంచు భారము భారత కార్యదర్శి వైసనున్నదనియు, రాయబారవర్గమువారు తెలిపిరి. అంగ్లభారత దేశముల మధ్య స్వేచ్ఛాస్వాతంత్ర్య ముండవలెననియు, భారత చట్టమును దాటి మాంటాగూగారు ప్రవర్తించిరనియు, ఆచట్టమున భారతదేశమునకు ఆర్థికస్వాతంత్ర్య మిచ్చుట కుద్దేశింపబడలేదు. భారతప్రతిపక్షముల వైసను, దిగుమతులవైసను, పన్నులను సమాన మొనర్చి నాటికి 6 వంతున నిగ్గింపవలెననియు అందువలన వర్తకము ఎక్కువగుననియు నారాయబారవర్గము వారు తెలిపిరి.

వింటర్నను ప్రభు ప్రత్యుత్తరము

వింటర్నను ప్రభువు రాయబారవర్గమునకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు నిల్లు నడిపిరి:— భారత ఆర్థిక వ్యవహారముల యొక్క బాధ్యత భారత కార్యదర్శివైసనే నిలచియుండును. విషను తమ వ్యవహారములను చక్క బెట్టుకొనుటలో భారత ప్రభుత్వమువారికి కొంతవరకు స్వేచ్ఛనియవలెను. ఇప్పుడో మరీకొంతకాలమునకో పార్లమెంటువారు భారతప్రభుత్వమునకు ఆర్థికస్వాతంత్ర్యము నిచ్చుటయో ఈయకపోవుటయో నిగ్గింపవలెను. రాబోవు వర్షమున భారత ఆశాయ వ్యయ పట్టికయందైనను ఈ దిగుమతి పన్నులయందు మార్పులు గలిగించుట కేర్పాటుజేసెదమని వాగ్దానమొనర్చజాలను. ఈవిషయమును పీఠ ప్రభునకు వివరముగ జెలిపెదను. వారు భారత ప్రభుత్వమువారిలో సంతృప్తింతురు. ఈ సమస్యను కామన్సు సభయందు బయలుదేరినదియొకల లాభముండవచ్చును.

రీడింగుప్రభు రాజీనామా

వార్త యసత్యము

కామన్సు సభయందు 30 జి. డి. రీజుగారికి ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు రీడింగు ప్రభువు రాజీనామా నిచ్చునను తదంతయు డేమాక్రెమును సత్యము లేదని వింటర్నను ప్రభువు ప్రకటించెను.

సార్వభౌమ దంపతులు

మార్చి 31:—సార్వభౌమ దంపతులు మే రివలే దీన బెల్జియమున కరిగెదరు. వారచ్చుట బెల్జియము రాజుగారికి అతిథులుగ నుండురు తరువాత యుద్ధమునందు ప్రాముఖ్యత వహించిన ప్రజేకులను తర్కింతురు.

కారలు చక్రవర్తి మరణించుట

మార్చి 31:— కారలు చక్రవర్తిగారి వ్యయమున కిచ్చు మొత్తమునందు కొంతభాగమును భరించుటకు బ్రిటిషువారు నిరాకరించిరి.

భారత దేశము: ఇంపీరియలు ప్రిఫరెన్సు

బ్రిటిషు ఎంపైరు ప్రాధమ్యశ్రయ సంఘమువారు భారత దేశము ఇంపీయలు ప్రఫరెన్సును వర్తింప జేయవలెనని ఆర్థికసంఘమువారికి జెలిపిరి.

ఏవెలు:- కారలు చక్రవర్తి మరణించెను.

కాలానుకర్త జాతాను బ్రిటిషు ఇండియా స్టీయరునకు అగ్ని మట్టుకొనెను.

వైసాలాని బ్రిటిషు ప్రదేశము లందరి వైస్యధిపత్యము నకు అడ్డొరలు 30 అర్థుల రెవిన్సును గారు నియమింపబడిరి.

సంయుక్త రాష్ట్రముల పెటెటువారు వాషింగ్టనున కి ర్యానముల నామోదించిరి.

ప్రభుల సభయందు ప్రభ్యులులు గూడ సభ్యులుగనుండు విషయము ప్రివిలెజును కమిటీవారివద్దకు విచారణ నిమిత్తము తంపమడెను.

మార్చి 31 వ తేదీతో ఆంధ్రప్రదేశ్ నత్తరమున బ్రిటిషు ప్రభుత్వపుటాదాయమున గతవత్సరమునకంటె 30 కోట్ల నవరనుల ఆదాయము తగ్గెను. లాభములవైస వచ్చు ఆదాయము నందు మాత్రమే 189 లక్షల నవరనుల ఆదాయము తగ్గెను.

ఏప్రిల్ 1:— ఇండియన్ జోలీనుకర్త గనులపనివారి వేతనాభివృద్ధి జేయవలెనని యడుగుచు సమ్మెకట్టిరి. కాదాపు అన్నిగనులయందును, సమ్మెకట్టుబడెను. దీనిసంఖ్య మూడు 5 లక్ష లుండును. తెంటకి అనుప్రదేశమునందుల పనిశాలాద్రుకు ఇంకను 12 నెలలకాలమువరకు కంట్రా క్టుండుటచే సమ్మెలో జేరలేదు. అని న్యూయార్కునుండి జెలియుచున్నది.

వాతావరణస్థితి

1922-వ సంవత్సరం ఏప్రిల్ నెల 3-వ సోమవారము.

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	గత 24 గంటలలో	మునుపటి 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో వర్షము	ఏప్రిల్ 1-వ తేదీనుండి వర్షము	ఏప్రిల్ 1 తేదీ నుండి వర్షమును
హైదరాబాద్	88.7	78.8	...	0	...
రాజ్ గఢ్	88.0	75.1	...	0	00.6
సిద్ధపూర్
దేవనపల్లె	86.6	78.2	...	0	00.8
సాగర ద్వీపము	87.4	79.7	...	0	00.9
గోపాలపురం	87.8	77.2	...	0	0
కోల్ హాట్	97.7	71.8	...	0	...
విశాఖపట్నము	88.9	80.1	...	0	0.03
కాకినాడ	97.4	81.2	...	0	0.05
మచిలీపట్నము	98.8	76.6	...	0	0.08
గుంటూరు	96.4	77.3	...	0	0.12
నెల్లూరు	97.9	74.3	...	0	0
మద్రాసు	90.4	75.9	...	0	0.08
తడలూరు	89.8	78.5	...	0	0
నాగపట్నము	89.0	79.2	...	0	0
పాంబన్	89.8	79.8	...	0	0.05
ట్రెంకోమరీ	90.4	75.1	...	0	...
కోళంబ్	92.2	74.5	...	0	0.35
తిరువేంద్రము	89.2	79.2	...	0	0.80
కోచ్చిన్	89.6	79.5	...	0	0.20
కాలికట్టు	89.8	79.0	...	0	0
మంగళూరు	92.2	78.8	...	0	0.08
మెరకాల్	88.0	83.5	...	0	0.18
కార్వార్
రత్నగిరి	89.4	70.5	...	0	0
హంబాయి	90.6	75.6	...	0	0
హైదరాబాద్	101.6	81.5	002	0	0.08
రైచూరు	105.8	82.1	...	0	0.08
అనంతపురం	105.8	77.1	...	0	0.01
బళ్లారి	106.8	75.2	...	0	0.08
కర్నూలు	106.2	81.2	...	0	0.08
కడప	105.2	81.0	...	0	0
హన్మంట్	96.2	69.6	...	0	0.09
తెంగుటూరు	97.8	69.8	...	0	0.04
కొడయకలూర్	75.9	92.7	...	0	0.45
ఉదకమండల్	76.2	49.7	...	0	0.14
కోయంబూరు	102.0	72.7	...	0	0.06
యోలూరు	1.16	74.0	...	0	0.08
నెలము	108.4	76.1	...	0	0.12
తిరుమనాపల్లి	108.1	79.0	...	0	0
పయ్యప్పలై	100.8	79.2	...	0	0.09
మధుర	100.1	76.5	...	0	0.04
తిర్తిపత్తి	0.12

పక్కా-రూపం: కొన్ని ప్రదేశములందు మాత్రము ముప్పులు గలవు. అర్ధత తక్కువ. రాత్రివేది మహాభూ 3 డిగ్రీలవరకు.

దక్కను: ముప్పులు తేవు. అర్ధత అధికము. ప్రగతి వేదిమి 105 డిగ్రీలు దాటిన కర్ణాటకము: ముప్పులు అర్ధత సామాన్యము. వేదిమి తక్కువ.

నెల్లూరు: ముప్పులు స్వల్పము. అర్ధత తక్కువ. వేదిమి అంతటను 101 డిగ్రీలు దాటియే యుండెను.

| తడియము: ముప్పు లోకమాదిగా గలవు. అర్ధత తక్కువ. రాత్రివేదిమి దాదాపు 3 డిగ్రీలు అధికము. ప్రగతివేదిమి 100 డిగ్రీలు దాటి యుండెను. |
| పశ్చిమ తీరము: ముప్పులు స్వల్పము. అర్ధత అధికము. వేదిమి హెచ్చెను. |
| మోహూరు: ముప్పులు తేవు. అర్ధత అధికము. వేదిమి హెచ్చెను. |
| హైదరాబాదు: ముప్పు లోకమాదిగలవు. అర్ధత అధికము. వేదిమి 2 1/2 డిగ్రీలు హెచ్చెను. హైదరాబాదునందు 105. 8 డిగ్రీలు దాటిన హైదరాబాదునందు 2 సెంటిమీటర్లముగలదు |

స్థానిక వార్తలు

మద్రాసు ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక సంఘము: ఆర్థిక కాలము వ్యాప్తగాది సి. యస్. వి., సి. వి. ఇ. వి. సి. యస్. మద్రాసు గవర్నరుగారి కార్యనిర్వాహక సంఘ సభ్యులుX సార్వభౌములచే నియమింపబడిరి. వ్యాప్తగాది ఏప్రిల్ 1 వ తేదీ మధ్యాహ్నము తమ కార్యనిర్వాహకత్వమును స్వీకరించి. (ఫోటోనులు వార్తా గళలు ఎక్సప్రెస్ అక్కిరి).

రైజింగునకసమ్మలు: దిదక్కన్ పెయింటింగు అండులయిల్ మిల్లువారిచే యాదగిరిలో తయారచేయబడు తున్న 'రైజింగునక' పానాసుఫోల్స్ సమ్మలు ఉత్తరకర్ణాటకల ఏకెంటులయిన సి. వి. ఆర్. కాశ్మీరమునకువేసి వారిచే రాజమండ్రినుండి మాటపంపబడినది. అయ్యవిప్రస్తుతము అంగడులందు కొంత సమ్మలుకల ఎవ్విధమునను గుణములందు తీసిపోవుటలేదు. హిందూజాతపర్యవ యాగిలక భారతీయులెల్లర ప్రాత్యహము గొనగవలెను.

తిరువల్లిక్కేరి అన్నదానసమాజము: ఈ సమాజయాజమాన్యమున మార్చి 30 వ తేదీ గురువారంనాడు కే. లక్ష్మీనారాయణ చెట్టియ్యగారు 200 చుండి వీడవల వున్నామిది 100 చుండి శ్రీపురుషులకు వస్త్రహీనులకు వస్త్రముల నిచ్చిరి. 21 వ తేదీకి టి. యం. గోవిందస్వామి చెట్టియ్యగారు 25 చుండి కన్నము లెట్టించిరి. అప్పాసామి చెట్టియ్యగారును కొంత కన్నము చెట్టియ్యగారు ఒక్కొక్కరు 25 చుండికి అన్నము లెట్టించిరి.

తంజావూరుజిల్లా చతుర్థ బ్రాహ్మణేతర మ హాసభ-కుంభకోణం: ఈసభ కుంభకోణం పూర్తయి గాడ్వెళ్ళలో వీడియి 8, 9 తేదీలయందు సర్ యస్. ఆర్. యం. యం. సి.టి. ముర్తియ్యచెట్టియ్యగారు. సి. (మద్రాసు పెరిక్) గారి యధ్యక్షతలొండ జరుగును. ఆసమయమునకు మంత్రులును, బ్రాహ్మణేతరవాదులకు లగు సర్. పి. త్యాగరాజు చెట్టియ్యగారు బి. యం. యం. యం. సి. నిచ్చెనెదరు. ఇట్లు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు వెల్లుచున్నారు.

డాక్టరు ఆనిబెసెంటు: మ్యూయిండియా పత్రికా సంపాదకురాలును దివ్యభాగ్యసమాజాధ్యక్షురాలును నగు డాక్టరు ఆనిబెసెంటుగారు కొంతకాలము విక్రాంతి పుచ్చుకొనుటకు త్వరలో ఆస్ట్రేలియాకు వెళ్లుదురని తెలియుచున్నది. జిడ్డుకృష్ణమూర్తి నిత్యానందము గారులు (సోదరులు) ఇంగ్లాండునుండి వచ్చిన తరువాత ఆడయూరులోకి మానుమలైకను సరిగా నుండుకమునకే ఆస్ట్రేలియాలో నున్న తమగురువగు లెక్చిటరుగారివద్ద యింకను తీరుణము నొందు నుద్దేశముతో మార్చి 18 వ తేదీ నాడు వయనమెరి.

భారత శ్రీ మహామండలము: ఈ మండలి యాజమాన్యమున గతసోమవారము సాయంత్రము కంకరనివాసములో (2 పరశువాం హైకోర్టు) యస్. పి. వై. నురేంద్రనాథ వోగల్ ఆర్యసత్వవిగారి గృహమున నొక సభ జరిగెను. ఆసభకు అయ్య స్వామినాథుడు గారు అధ్యక్షత వహించిరి. ఇ. జి. కినియార్డు కన్యులకన్యాన భారతీలో తమదేశములోని శ్రీలు ప్రజల యశస్విధి కలుల పాటుబడుచున్నారో తెలిసిరి. అలహేలా మంగమ్యుగోగారు ఆ యాసన్యాసమును తరువాతేయుచు పూర్వము సాంఘికాచారము లన్నియు నెట్లుండెనో అని యిప్పుడెట్లుల విడవాడబడెనో తెల్పెను.

అధ్యక్షులగున, ఉపన్యాసకులగున రుక్మిణి లక్ష్మీపతి గార్లు వందనములొప్పించిన పిదప సభ ముగిసెను. అని మండలి కార్యదర్శి మాట వ్రాయుచున్నారు.

బొంబాయి: ముప్పులుతేవు అర్ధత తక్కువ వేదిమియుదు మార్పులేవు.

పర్యతప్రాంతములు: ముప్పులులేవు. అర్ధతతక్కువ వేదిమియుదు మార్పులేవు.

వాతావరణమునందార్ధతయల్పముగ నుండును అచ్చట చచ్చట నక్షములుగూడ నుండును.

ఎన్. ఆర్. యు. సావూరు.

వాతావరణ కార్యక్షామ

సి. ఆర్. డి. నాయుడుగారి యుపన్యాసము: కేపు (4 వ తేదీ ముగిసినవారము) సాయంత్రము 5 గంటలకు తిరువల్లిక్కేరి వీడియో (వెసికెస్సీ కళాశాల కదుట ప్రాధిపత్య మోహను సి. ఆర్. డి. నాయుడు బి. ఎ. గారు బ్రహ్మచర్య ఎక్సలెన్సాను గురించి యాసన్యాసించెదరు. ఇది యావకులకును వృద్ధులకునుగూడ సతి ముఖ్యమైనది.

భూతదయ: పంజాబు రాష్ట్రములోని ఫేరోజ్ పూరు కలెక్టరేటునందు, భూతదయాసంఘమువారు నొరులేని జీవముల సంరక్షణార్థము ప్రకంపనీయమగు సేవ చేయుచున్నాయి. ఈసంఘము జనవరి 1909 నందు స్థాపించబడెను. అనేకులు గోవులను మాత్రము సంరక్షించుచు మిగిలిన పశువులయందు దక్షిణగలిగి యుండును. ఈసంఘమువారు రైతుల గాక పశుల ప్రాణులయందు కష్టపహించి అన్నివిధముల సేవ చేయుచుందురు. గుడ్డివారు, కుంటివారు, నిరుపేదలు, నిష్పహాయులు, పిద్దులవెంటి తిరుగువారుగూడ కొందరు ఈ సంఘమువారి యాదరణ కనుగొనము పాత్రులగుచున్నారు. వేళమంతటను ఇట్టి విధానమును వ్యాప్తి కెచ్చుట యవసరమని వీరివిజ్ఞప్తి.

ఆంధ్ర విద్యార్థిపత్రిక: ఆంధ్ర విద్యార్థి పత్రికను స్థాపించి, రెండేండ్లనుండి యొకవిధముగా నడపుచుంటిమి. ఇదివరకును మాకు స్వంతముద్రణాలయము లేనందున, శ్రీఅనంతగిరి పేరనామాతుర్ని కాలభారతీ ముద్రణాలయములోనే ముద్రించుచుంటిమి. వారిపుడు స్పృంకిరు లై నందున ముద్రణాలయమునని నిలిచిపోయినది. దానినై నాభారతదీ యుండిన మా విద్యార్థి పత్రికకు కూడ దానిగతియే పట్టినది. కేపు శ్రీరామ నవమినుండి, మేమే, యొక ముద్రణాలయమును స్థాపించి పత్రిక నుచిరకాలమున క్రమముగా చందాదారులకు పంప గలము. ఇంకొక మాట మేమీమధ్య ప్రయించిన, శ్రీయ్యత నురవరము, క్రతాప రెడ్డి బి. ఏ. గారిచే రచితమగు "మద్యపాపము" అను నూరుపుటలుగల గ్రంథరాజమును, మాచందాదారులకు వుచిరముగ పంపుచున్నాము. వలయువారు, పోస్టుఖర్చులకు మాత్రము, నాల్గణాల రిక్లం వెంటకే పంప కలయును. రైఫ- గుల్ల మ్యాన్యుక్రస్ట, ఆంధ్రవిద్యార్థి పత్రికా సంపాదకులు, అనంత పురము.

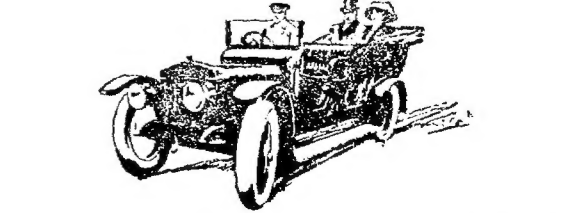
స్థానికసంఘములు.

అమలాపురం యూనియను ఆచార్యురం యూనియనుకాన్సిలు ఎన్నికలు జరిగినవి కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు ఎన్నికలలో విజయముగాంచి. మువ్వూరు క్రభర్త్య నయోజకులున్నను, కాంగ్రెసు పక్షమువారే కాన్సిలు నందు అధిక సంఖ్యాకులుగ నుండెదరని అమలాపురం తాలూకా కాంగ్రెసు కార్యదర్శి మాట వ్రాయుచున్నారు.

తిరుపతిమునిసిపాలిటి. గాంధీమహాత్ముని ఛాయాచిత్రము, తిరుపతి మునిసిపలు భవనమునకు దుంచవలయునని మునిసిపలు సభ్యులు తీర్మానించి యుండిరి. ఆ తీర్మానము ననుసరించి ఏప్రిల్ నెల 2 వ తేదీ మధ్యాహ్నము మహాత్ముని ఛాయాచిత్రము భవనమునకు బహిరంగ పరచబడెను.

గుంటూరు స్వరాజ్యభీను 1 వ తేదీ మధ్యాహ్నము నుమారు 12 గంటలకు గుంటూరుస్వరాజ్యభీనుకుచుట్టునున్న తాటియాకుల పండితగుల జడెను. తగులబడుటకు కారణము ఇంకను తెలియలేదు. గుడ్లపల్లి, రామకృష్ణయ్య, కార్యదర్శి.

గ్యాలీస్ మోటారు పాఠశాల

ఈపాఠశాలలో విద్యార్థులు 100 రూపాయలు కట్టిన, 2 మాసములలో మోటారు డ్రైవర్లుగా తయారై స్టెఫిక్టెయి గెన్నుమెంటు లైసెం పొందగలరు. బస దొరకును. భోజనము 1-1/2 రు 16 లు చొప్పున చెల్లించవలె. GALLEY'S MOTOR IN Post Box No. 1004.

వృత్తాంతలేఖలు

చోడవరం వార్తలు

చోడవరం సారాసాక్షరత్వ కార్యక్రమమునకు 15 రూ॥ జరిమానాయుల తేదీయెడల 2 రోజుల కఠినశిక్ష విధించుటయు పాతకులెరిగినంతయేకదా! కఠినశిక్షించుటయే కాని అమరావతి పెట్టుట చాలాకాలమునకు కాలేదు. నుమారు 15 దినముల క్రింద పద్మనాభుని సరికంపముగారి తల్లికి క్రయశస్తావేజు పత్రములముగా దఖలుపడ్డ ఆస్తి జరిక హంగా దని జప్తు చేసిరి. తదుపరి 22-3-22 తేదీని మిగిలిన 5 గురు వాలంటీర్ల ఆస్తియు జప్తుగావించబడినది. కలంటీర్లలో కొందరు సమిష్టి కుటుంబములోని వారలగు మిగిలినవారు ఆస్తిలేనేలేనివారునగా ఉండుట తటస్థించినది. కాంగ్రెసు కమిటీలో పెట్రిబి కావలి పాటి ప్రకారావగారి తిమ్మనియింటో ఆస్తియనదే అని జప్తుచేసిరి. పెద్దాడ తీర్థద్రావుగారు సమిష్టి కుటుంబములో వాతనప్పటికి ఆస్తిలోని పెద్ద ఇల్లడిసామాన్లు జప్తుగావించబడినది. కలంటీర్లలో నేనాని మంగిపూడి కామేశ్వరరావుగారు గ్రామాంతరము వెళ్ళివున్నను ఆయనగృహములోనికి పోతీసులు పోయి పెట్టెలోని బంగారు వుంగుమును జప్తుచేసిరి. ప్రజలలో అమితోత్సాహము ప్రబలినది.

నెల్లూరు
(స్వకీయ విశేషముండి)

కాటనపూజ.

ఏప్రిల్ 1 :— సంవత్సరాది రోజున మా పూజుండతి ఆంజనేయ దేవాలయమునందు కాంగ్రెసు సంఘమువారిచే రాక్షసపూజ జరుపబడినది. చాలమంది స్త్రీలు పురుషులు వచ్చియుండిరి. వడపప్పు, కొబ్బరి, పంపారము చేయబడినది.

స్త్రీల కాంగ్రెసు సంఘము.

సంవత్సరాది రోజుననే మా పురమందు స్త్రీల కాంగ్రెసు సంఘము స్థాపించబడినది. వెళ్ళుచుండిస్త్రీలు చేరి యున్నారు. ఈ సంఘమునకు చెరసాలకేగియున్న శిక్షిప్రము ఖులగు తిక్కనరపు రామిరెడ్డిగారి సతీమణి మద్యమయ్యగారు అధ్యక్షురాలుగా నుండిరి. పురమందు ప్రతియంటును మంతలను బెట్టి ప్రతివారమును తిలకు స్వరాజ్యనిశిత బియ్యమును వనసాలు చేసి భజనమును గూర్చుచున్నారు. ఇప్పటికివిధముగ 192 హాపాయలు నమూలు చే బాబడినది.

సి. ఆర్. వాయుడుగారు.

వారము రోజుల క్రింద మాపురమునకు గాంధీమహాత్ముని శిష్యులను, మహాత్మునితోగూడ సనేకపర్యాయములు దక్షిణాఫ్రికాయందు పోసాలకేగిన, సి. ఆర్ వాయుడుగారును ప్రియోగాను విజయము చేసియుండి మాపురమండలమున ఆంగ్ల తెలుగుభాషలగు దక్షిణాఫ్రికాయందలి భౌతియులయ్యితిని గురించియు, అచ్చులనుండి దక్షిణాఫ్రికాయానియక ప్రభుత్వమువారిచే మోసము చేయబడి భారతీయులెటుల యీ దేశమునకు పంపబడుచున్నదియు, మొదలగు విషయముల గురించి విపులముగ నుపన్యసించిరి. ప్రతి భౌతియుడును ఖద్దరు గుడ్డును ధరించి అహంకారవలంబించి గాంధీ మహాత్ముని బోధలప్రకారము నడచుకొనిన స్వరాజ్యము త్వరగా లభించుననియు దక్షిణాఫ్రికాయందలి భారతీయుల కష్టములుగూడ నివారణము గుననియు నుడివిరి.

కుని కేసులు.

మాజిల్లా కుని నేరములకు రాజధానియం దగ్రహణము వహించియున్నది. గతికెలలో మా పెనున్నజిల్లాగారు ఆస్టికారులెందు కుని నేరముల విచారణచేసి రెంటియందును శిక్ష విధించిరి. కనిగిరియందు కొందరు మహమ్మదీయులు కలహించి యొకరిని చంపిచేసిరి. ఈ కేసులో నిర్దేశ 7 సంవత్సరముల ఖరీన శిక్షయు విధించబడినది.

నిన్నటిరోజున మాజిల్లాగారు భజనంతులగు రెడ్లలో నొకరును బాపిరెడ్డిగారిని మరియొకరిని, బాపిరెడ్డిగారి వినతిపై ఆమె యాస్టికే కునిచేసి చంపినందున శిక్షిక్ష విధింపబడినది. అపిలుచై వారముగోజులు గడువియ్యబడినది.

బండా తుల్యము.

నిన్నటిరోజున కిలాఫతు సంఘమువారిచే స్వరాజ్యపతాకము రాట్నము యూరేంపు చేయబడినది. రాత్రితోమిక్కి గంటలవరకు యుత్సవము నతి వైభవముగ జరిగితి.

గుంటూరు మ్యూనిసిపల్ వ్యవహారములు
(స్వకీయ విశేషము)

శ్రీ యుత గొల్లపూడి శివారామకృష్ణ రాధాకృష్ణయ్య సరసింహాచారిగారు కార్యక్రమమున కేగిండునని వారిని అభినందించుచు, మా పురపాలకసంఘసభ్యులు తీర్మానములు గావించియుండిరి. అట్టి తీర్మానములు మా కలెక్టరును వర్మను గారికి తెగటుగా తోచి పురపాలకసభ్యులను గతినెల 25 వ తేదీ తనకార్యస్థానమునకు రావించి అట్టి తీర్మానములు చట్ట విరుద్ధములే గాక దోతనమునకు అవిధేయత నూచించుననియు, దొరతనమునకు అవిధేయత యన్న రాజునకు అవిధేయతయనియు అవి వారముగోగా రద్దుపరచనియెడల పురపాలకసంఘమును రద్దుపరచుటకు దొరతనమువారికి నిషాంసము చేసెద ననియు పూర్వనిజివు పన్ను సభ్యులవై వేసెదననియు చెప్పి పంపిరి. ఈ మాట విన్నంతనే యింతివరకు సహాయనిరాకణ వారునగు సభలో ప్రవేశించినసభ్యులు కలవరపడ జొచ్చిరి. సహాయనిరాకరణవల జులై న్యాయవాది వృత్తిని సహాయమునన మాపుపా ధ్యక్షులు అధ్యక్షులు పూరింపబడిమచ్చరకై న యోషికపట్టతక ఆ మరునాడే రద్దుపాచి దోతనమునని మెప్పురదయవలయు నను యుద్దేశ్యముతో సభను గావించెను. అధ్యక్షులు యిట్టి ఆత్మగౌరవమునకు భిన్నమైన పృథ్వీమునివారింపవలెనని ప్రయత్నము చేసిరి గాని భిన్నమనోరథులై వారు యాసభను వదలి వెళ్లిరి. రామనాథయ్యగారు ప్రభుత్వమునకు సహజ తిలక భావమును నూచించినను సభ్యులభజనమునకు అచ్చురవొంది వారికి వ్యతిరేకముగ పోరాడి తట్టుకుదకు వారునాడ విసుగుతో భజన వదలిరి. సరసింహాచారిగారు యిట్టి తీర్మానము తిదివరకు శ్రీ యుత ఉన్నన క్షిప్రాకారమునగా సరసింహాచారిగారు నిష్పందింపబడినప్పుడు యీ సంఘమువారిచేతన తాలూకా బోర్డు నారి చేతన యే క గ్రీ క ము గ చేయబడిన వనియు అట్టి తిది దోతన ము యిట్టి యాత్మనణ చెప్పలేదనియు కలెక్టరుగారు పోరవడి యుండవచ్చు చనియు మరల వారికి పూర్వపు తీర్మానమును చూపి యీసభకు ఆపవలయు ననియు విన్నవించిరి కాని వారి మాట అణగారినది మమ్మున. అటుపిమ్మట అట్టి తీర్మానమును అవిధేయతనూచకము కాదని యొక చెప్పచుని సభ్యుల ప్రతిపాదిరి. వారందరికి అంగీకరించినది కలెక్టరుగారికి కోపము వచ్చునను భయముతో యాసభను ఒప్పుకొనకపోయిరి. సహాయనిరాకరణ వారులకు నాయకుడును, వైశ్యుల కులార్జుమును అగు రామస్వామి గుప్తగారు తన ముద్రాబాటుమునకు ముప్పు వాటిల్లినప్పుడు ఆత్మగౌరవము అడుగంటినను లోపము తేదని వాదించి చొచ్చి క యొక యిలెరుల సంగతి చెప్పకేల. ఇట్టి మహాభావులు సభ్యత్వము నుంజుకొని మాపుర గౌరవమును కాపాడెదరుగాక!

శ్రీయములో స్వస్థ తేమున్న భవనచ్చి ఆత్మగౌరవమును నిలపెట్టుచు ప్రార్థించిన వైశ్యనాయకుడు డాక్టర్ శ్రీ చీమకుర్తి బసవయ్యగారు క్షమాపాత్రులు. ఇట్టి తీర్మానములు అవిధేయత నూచకములు గాని సహాయవాద సభ్యులే అభిప్రాయపడ గుప్త ప్రభువులు మూకీభావము వహించుట కడకోచ నీయును. ఇట్టి తీర్మానములు అవిధేయత నూచకము లేటగునో సర్వజ్ఞులు నిర్ణయించెదరు గాక.

పార్వతీపుర వార్తలు
(స్వకీయ విశేషముయొద్దనుండి)

చీరాల సహాయము

ఈచుధ్య చీరాల గ్రామములో కాలిపోయిన యొడ్లను తిరిగి కట్టించుటకు సహాయమునిమిత్తం, తుంగ కాంగ్రెసుసభ్యులు ప్రచారకులగు శ్రీ యుత కోడేటి గంగాకార్యులుగారు ఇచ్చుట శ్రీ మహాత్మ గాంధీగారి పుట్టుక లగాయతు దక్షిణాఫ్రికా సమగ్రయంత్రమువరకయిన జీవితమును హరికథారూపమున పురజులకు కరతలాపకముగా తెలియజేసి ఆంధ్రులైలగాంలూరు 23-4-0 లు వనూలయినవి. యిందులో హరిదాసుగారి కయలునై రాఖర్పులక్రిందను, రు కిలు ఒచ్చుకయినవి. మిగతకు 15 లను శ్రీ యుత టంగటూరి ప్రకాశం పత్తుగారికి మణి ఆర్డరుద్వారా యిచ్చుట కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శి పంపించి యిచ్చుటప్రజలకు చీరాల శేఖరులయందు గల ఉడతాభక్తిని చూపించినారని తెలియజేయుటకు సంకల్పించుచున్నారు.

కాంగ్రెసు వ్యవహారములు

బద్వోలి తీర్మానము ననుసరించి శ్రవణిసికోని పాటు పడుచున్న స్వల్పముందిలో నొకరయిట్టియు, నిచ్చుట కాంగ్రెసుసంఘమునకు సహాయ కార్యదర్శిగా నున్నటువంటి

శ్రీ యుత మంతుల లక్ష్మీనగంహ్యంగారిపయిన ఇ. పే. కో. 188 ను ప్రకారం పల్లెకొమ్మిడి 2 వ క్లాసు మేజిస్ట్రేటువారి కోర్టులో కేసువచ్చి, తే 27.3-22 దీని వారికి అయిదువారములు కులాసాఖయిదు విధించబడ్డది. వీరు తే 11-2-22 దీని పల్లెకొమ్మిడిలో జరిగినసారాసాటులు చూడ వెళ్లివారు. అచ్చట 144 నె॥ క్రింద యేలం స్థలంపద్దతు-2 ఫర్లాంగుల దూరముగోగా రామాడదనే ఆర్డరుకటి ప్రకటించబడినది. అట్టి ఆర్డరును తిగ్గరించి పాటలనిమిత్తం కచేరికి వెళ్లి నాగని తే 11-2-22 దీని, వీరిపయి న్యాయస్థానమునకు దాఖలయి, ఆరోజున బెంచి మేజిస్ట్రేటుగారు లేచేవరకు ఖయిదుశిక్షను పొందియుండిరి. అశిక్షచాలక, వారిపయి ఆరోజున జరిగిన యంతములనుబట్టి యే 188 క్రింద కేసుతేటడి తిరిగి శిక్షించబడిరి. ఒకతప్పుకు రెండుశిక్షలు.

లోకలుబోర్డులు

శ్రీ త్రివిభుంధనప్రకార విభాగపు పునరుద్ధారణ కానున్నది. సదరు నిబంధనప్రకారము పార్వతీపురం, సాల్వూరాలూకాలకు ఒక్కొక్కటికి 7 రు చొప్పునను. బాబ్బిలి తాలూకాకు 8 గురును జ్వలా 22 రు సభ్యులను ప్రజలెన్నుకోవలసియున్నది. యిందులో బాబ్బిలి తాలూకా 8 పార్వతీపురం తాలూకాలోకి, జ్వలా 11 స్థలములకు, పోటీదార్లు తేనెయన, ఎన్ని కలవరపడేతే సభ్యులెన్నుకొవలసింది. మిగతా 11 స్థలములకు ఏదైన మొదటివాంలూ ఎన్ని కలు కానున్నవి.

ఈ దివిజనులో 8 తాలూకాకచ్చేరిలు కలవు వీటికి సా 1 కి రు 90 ల వరకు ప్రతిసంవత్సరము, వేసవికాలములో 4 కచేరిలకు వచ్చే మనుష్యులకు మంచినీళ్లు దాహము యిచ్చే నిమిత్తం, యీ బోర్డువారు ఖర్చుపెట్టుచుండెదవారు. ఈసంవత్సరమునూడా అట్లే కర్చు పెట్టుట యగునామా తేక యనకు సరమామును సంకేతము తే 21-3-22 దీని జరిగినసభలో యీ బోర్డువారు ఆలోచించిరి. తాలూకా కచేరిలకు వచ్చే ప్రజలు వ్యాజ్యములనిమిత్తము వేసవిలో కచేరిలకు వచ్చేవారనిన్ని వారుగాని వారికల్ల డబ్బుపుచ్చుకొనేకీళ్లుగాని అట్టి ప్రజలకు నీటి సదుపాయమును చేసుకొనివారనిన్ని అట్లు చేసుకొనుటయే భావ్యమనిన్ని ఒకరు తెలిపి. అందుపయి మరొకరు తాలూకా కచేరిలలో వేసవికాలంలో మంచినీళ్లు యిచ్చే సదుపాయమును కలిగించుటకల్ల బోర్డువారు ప్రజలకు వ్యాజ్యములలో ది మని హెచ్చరిక చేసినవాంలందుగాన బోర్డువారట్టి సదుపాయము నిమిత్తము భజనము చేచ్చియుట భావ్యముగాదనిన్ని తెలియజేసిరి. అందుకల్ల వ్యాజ్యవాదులగానున్న సభ్యులు వానికి విరుద్ధగా యెంకి నచ్చచెప్పుచున్న ప్రయోజనములేక, యీసంవత్సరం నుంచి, యీబోర్డువారట్టి నీటిసదుపాయము చేయరాదనిన్ని అందు కేవికమైన ఖర్చుచేయరాదనిన్ని తీర్మానింపబడినది. దీని ప్రయతి పోవునట్లు ఒక్కపర్యాయమే రు 90 ల ఖర్చును బోర్డువారు తగించి, ఖర్చు తగించుటకందరికి మూగదగ్గుల యినారుదా! ఆప్రకారముగోని తక్కినబోర్డులుగూడా యిట్లే సినయెకల్ శ్రీ త్రివిభుంధనముట్టి తాలూకాబోర్డులు పంచున్న యిక్కట్లన్నియు అంగీకరింపించిచ్చు నెమోయగావించుచునుగాక! యీదివిజనులో నీటిసదుపాయము లేవు. యిట్టినిట్టి యీ చుండువేసవిలో తాలూకాకచ్చేరిలకు వ్యాజ్యములపయినిగాక, యితరవ్యాపకములపయిని వచ్చే ప్రజలకునా నీటిసదుపాయము చేయుట తాలూకాబోర్డు వారికి విధాయకముగానా లేక న్యాయముగానా? వ్యాజ్యములపయినివచ్చేవారి మాత్రము చునుజులుకాని? వారికి ధామాముపట్టుట బుద్ధిగమా తేక రోషమా? లేక చుంచినీళ్లు కచ్చేరిలలో ప్రభుత్వమునాగాని తాలూకాబోర్డువారుగాని ప్రజల కియ్యకపోయినంతిమాత్రమున క్రిమినలుకేసులుగాని సివిలుకేసులుగాని తగ్గులవా? నీటిసదుపాయం నిమిత్తము ప్రజలు కోర్టులకు వెళ్ళుచున్నారా? అట్టినిట్టిసదుపాయము లేనిమాత్రమున ప్రజలకు వ్యాజ్యములపయినిగాని కోర్టులపయినిగాని విముఖత పుట్టకదని నిర్ధారణ చేయ వీలగునా? యీకారణముచేత గాని మరేయేకారణముచే గాని ప్రజలకు యీకోర్టులయందు విముఖత గలిగించి పంచాయతీలయం దభిమానమును గలిగించినచో, సహాయవాదులైనను అసహాయవాదులైనను వారు సదాదేశములకు పూజ్యులగుదురు. ప్రజలను వ్యాజ్యములలో నుండి తొలించుట కిట్టి నూత్నమైన మార్గమును కనిపెట్టి వ్యాజ్య గాంధ్రులను, వారి ననుసరించు వక్తృకున్న తిగిలబుద్ధి కలుగజేయ సమర్థుడైన సదరుసభ్యులు సదా వందనీయులు పూజ్యులు నగుదురుగాక!

బోర్డు ఎలిమెంటరీ స్కూల్స్ పునాధ్యాయుల తాంకొంతుకు స్వదేశీబట్టను ధరించినట్లున్న అసహాయాధ్యయ బలపూర్వకాన్నట్టున్న తెలియపచ్చినదనిన్ని, అట్టివారిని తిరిగి ఖరీదానుంచి, అపిలులేకుండా, అనుమానంపయిని తినిచేయుటకు సంపూర్ణాధికారమును తాలూకాబోర్డుల అధ్యక్షులకు కలుగజేయవలసినదని ఒకరు గడవిన డిస్ట్రిక్టు బోర్డు సభలో తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టినారట గాని దానినెవరు ఆమోదించినందున నోడిపోయినదట.

నిర్బంధవిధాన విజృంభణము

(1)

ప్రతినెల 18వ తేదీని పవిత్ర దినముగ భావించుట

చెన్నపురి బొంబాయిరాష్ట్రములలో ఏప్రిలు 14వ తేదీని హరటాలు జరుపుట

మహాత్మునికి - ద్విశేంద్రనాథటాగూరుగారి లేఖ-హాకిం అజ్ఞులుఖానుగారి తంతివార్త

పండిత శుకులుగారిని అరెస్టుచేసి మరల వదలివేయుట

చారీవారా కేసువిచారణ

మూల్లీ సత్యాగ్రహ కేసులో శిక్షలు

ఆసాము శాసనసభ - అసహాయవాదులు 497 గురు చెరసాలలలో నుండుట

సంయుక్త రాష్ట్రముల శాసనసభ - పునర్విచారణ - 16 గురిని వదలుట

18వ తేదీ పవిత్ర దినము

మహాత్మునికి శిక్షవిధింపబడిన దినము

దేశీయు లాదినమునత్యాగవ్రతముల నాచరింపవలెను.

అనానుదాబాదులో మార్చి 18వ తేదీని మహాత్మునికు శిక్ష విధింపబడెను గాన ప్రతినెలలోను 18వ తేదీని పవిత్రదినముగా భావించి అనాను దేశీయు లందరును త్యాగమును ప్రార్థనలను సలుప నలెను. మహాత్ముడు కారాగృహమునం దుండు సంతకాలమును దేశీయు లందరును తప్పకుండ ప్రతి నెల 18వ తేదీని యిటు లాచరించుచుండవలెను. అనాను వచ్చిన ఆదాయము దేశీయులందరునులిలకు నిధి కిచ్చుచుండుటయే వారు ముఖ్యముగా చూప వలసిన త్యాగము."

13వ తేదీ హరటాలు

"చెన్నపురి, బొంబాయిరాష్ట్రములలో ద్రవిడులు మహారాష్ట్రముల మున్నగువానికి 13వ తేదీ సంవత్సరాది యైనది గాన అనాను హరటాలు ఆ రాష్ట్రములలోమాత్రము జరుప వీలులేదు, గాన మరునాడు 14వ తేదీని హరటాలును జరుప వలెను" అను తీర్మానములను ఆఖరిభారతకార్య సంఘసభ్యుల అంగీకారము నిమిత్తము కాంగ్రెసు కార్యదర్శి పటేలుగారు తొత్తిమూలముగ 2వ తేదీ సాయంకాలము పంపిరి. వీనికి సభ్యులు తమ అంగీకారమును తొత్తిదవ్వారా 5వ తేదీలోగా తెలుప వలెనని కోరిరి.

మహాత్ముని శిక్ష

ద్విశేంద్రనాథ తాగూరుగారి లేఖ

వివరము

"వెనుక హిందూదేశమును పాలించిన నిరంకుశబ్రిటిషు పరిపాలకులు ఏర్పరచిపోయిన గుప్తపద్ధతులును, ప్రస్తుతకాలము న దూరాలలోచన లేకుండ నాలుగవ శతాబ్ది దురాలోచన లును ప్రస్తుతప్రభుత్వమును కడలమెకల వీలులేకుండ కాలు జీతులను కట్టివేసెనని నే నూహించుచున్నాను అందువలన దేశీయులకు వివేకయోగమును భూతదయతో కుడినదియు న్యా యమైవదియు లాభకరమైనదియు నగు నెట్టి మేలునుగుడ నీప్రభుత్వము చేయజాలదు. ఈదేశమునకు భనాపహరణార్థము

వచ్చిన కొద్దిమంది పాశ్చాత్యవర్తకులును క్రైస్తవమతబోధకులు ను అజ్ఞాపించుటయే తదవృత్తా యాకౌరతము అవివేకములును, హానికరములును, అక్రమములును, ఘోరములునగు కార్యములను తక్షణమేయొనరించుటకు నిరంతరమును చేతులుజోడించుకొని సిద్ధముగ నుండును. ఇప్పటి క్రైస్తవమతబోధకులకు వైవము యేసు క్రీస్తుబోధించిన ప్రేమాస్వరూపుడుకాదనియు, జోషువాయాను వాని ఆచరణలను బోధించిన కళినాత్ముడే యిప్పటి క్రైస్తవ మతబోధకులకు వైవ మగుననియు వీరిచర్యలవలన నూహించ వలసినవిన్నవి. కాన నీ ప్రభుత్వమువలన లాభకరమును మహా ర్థకమునగు నెట్టి లాభమైన కలుగునని ఆశించుట నిన్వయోజనము. కావున ప్రస్తుతము మహాసముద్రమున తుపానులో చిక్కిన వెనునాకవలె నున్న భారతఖండము నీలవత్సముద్రము నుండి దశదేవుటకు మనదేశీయులలోనే దృఢరంకలుపునను సమర్థులను భగవదనుగ్రహమున దివ్యప్రేమను అధికాత్మాహమును సత్యాగ్రహము వివేకమును బడసినవాడునగు కొక సజ్జనవతంసుని నాయకునిగా నిర్ణయించుటయొక్కటే మన ముఖ్యకర్తవ్యము. అట్లుచేసిన సరేడు మరక్షితముగ భారత నాకను శేపు చేర్చుగలుగును. అట్టి మహానాయకుడు గాంధీ మహాత్ముడే యని నేను నిస్సంశయముగ తెలుపగలనని" ద్వి శేంద్రనాథ తాగూరుగారు మహాత్ముడు శిక్ష విధింపబడిన సంగతి తెలియగ నే వ్రాసిరి

మహాత్ముడు హాకింబీ హాకింబీగారు పంపిన తంతివార్త

శ్రీమతి శు తా కేసరిబాయిగారికి

సాదరీహాకి-భరతమాతకు యథార్థమగు నేన చేయవచ్చు విభర్తయగు మహాత్ముడు తన మాతృదేశము సత్యశివముగ ప్రేమించుట తప్పి పరియే ఆపరాధమును చేయక పోయినను ప్రభుత్వోత్కోశగు లాసాధువుగవునకు శిక్షవిధించిరి. మనదేశము నకు స్వరాజ్యము లభించుట కతిముఖ్యము లగు జాతీయ విధాన ముల టటువై సత్యధికమగు నుద్దీపనమును కలిగించుట కీ శిక్ష సా ధనమగుటయేగాక భావిస్వరాజ్యమునకు శంకుస్థాపనము కూడ నగును. గాన మహాత్మునకు శిక్ష విధింపబడినదలకు మిమ్ము లను విడుదలమును మాత్రమేగాక దేశీయుల సందరను గూడ నేను మనఃపూర్వకముగ కభినందించుచున్నా నని హాకిం అజ్ఞు లు ఖానుగారు శ్రీమతి మతా కేసరిబాయిగారికి తంతివార్త నంపెను.

పండిత శుకులుగారు

అరెస్టు చేసి మరల వదలివేయుట

విలాసపురము ఉద్యోగుల విన్నదనము

మార్చి నెల 25వ తేదీని పోలీసు తులద్యోగులు బలవంత మున అక్రమప్రవేశము గావించి రాయిపూరు మండల కాలెగ్రా

ను కార్యదర్శి పండిత రవిశంకర శుకులుగారిని అరెస్టుచేయుట వలన అచటి కాలెగ్రాను పక్షమువానికి సంపూర్ణనిజము కలిగింది. ఏసిద్ధాంతముకొరకు సభాధికారులు నిరాఘాటముగ నెదిరించిరి ఆసిద్ధాంతము కొనసాగినది. శుకులు గారిని అరెస్టుచేసిన మరునాడు జిల్లా మేజిస్ట్రేటుకును సభాధికారులకు నుత్తరప్రత్యుత్తరములు జరిగినవి ఆ సభలోనికి రుసుము చెల్లింపకుండ ప్రభుత్వవిలేఖకుల నిర్దేశకంటే మార్పు గా రానియ్యగూడదని సభవారు చేసిన నిర్ణాణము వారంత మాత్రమును మార్చవీలులేదనిరి. 26వ తేదీ ఆదివారమునాడు సాయం కాలము సభ జరుగవలసిన కాలమునకు జిల్లామేజిస్ట్రేటు జిల్లా పోలీసు నూపర్నెంటుతోను యితరపోలీసు దళముతోను అచటికి వచ్చిసభానాయకులతో చర్చించెను. సభ్యాసంఘమువారు చి తముగ రానియినవా రందరునుటిక్కెట్లు కొనిరావలెనను నియ మమునకు కలెక్టరు సమ్మతించెను. 26వ తేదీ ఆదివారమునాడు సభప్రారంభమై సోవ వారమునాడు రాత్రిగూడ జరిగినది. 25వ తేదీ కనివారమునాడురాత్రి శుకులుగారిని అరెస్టుచేసి వేతికి బెడీలువేసి పోలీసులు స్టేషనుకు తీసుకొనిపోయిరి. ఆయన జామీను యివ్వవలెను. రెండురోజులు కారాగృహముననుంచి 27వ తేదీ సోమ వారమునాడు మధ్యాహ్నము వదలివేసిరి పోలీసులు నిర్దేశముగ ప్రజలకిట్టి ఆగ్రహమును కలిగించినను ప్రజలు కొంతము నెంకమాత్రమును వదల లేదు. (హుబ్బెకానకలు).

మూల్లీ సత్యాగ్రహ కేసు 12 మందికి శిక్ష 21 మందికి నోటీసులు

మూల్లీ సత్యాగ్రహ కేసులో పూనాలో తీర్పు చెప్ప బడెను. దేశపాండే మహాలుగార్లకు చెరి 6 నెలలు విడితైదును చెరి 50 రూపాయలు జుర్యానాయును చెల్లించనిచో మరల చెరి 6 నెలలు విడితైదును, తక్కిన 10 మందికి చెరి 50 రూపాయ లు జుర్యానాయును వేయబడెను. 6 నెలలవరకు పూనీకర్తు కోరబడెను. తాతాకంపెనివారికి నిరోధము కలిగింపగూడదని గుమంతుడేనా, తాండవగార్లకును మరి 19 గురికిని 144 క్రింద ఏప్రిలు 1వ తేదీని నోటీసు లియ్యబడెను

ఆసాము శాసనసభ

అసహాయవాదులకు శిక్ష

497 గురిని చెరసాలకు పంపుట

"ఆసామురాష్ట్రమున 24-11-21 మొదలు 31-1-22 వరకు 497 గురు అసహాయవాదులను చెరసాలలయం దుంచిరి. కాచారుజిల్లా-8, సిలహాటి-12, గోల్పారా-50, కామరూపు-11, డరాంగ్-16, నాగాంగ్-117, కనసాగర్-107, లక్ష్మీ పూరు-28. సారా మకాణములవద్దను విదేశీబట్టల మకాణ ములవద్దను బోధించినందుకు 80 మందికి శిక్ష వేయబడెను. వారి లో మకాణవాదులు తెచ్చిన కేసులవిద 47 గురికిని పోలీసు రిపోర్టులవిద 33 మందికిని శిక్షవేయబడెను. జైర్జస్య మొకరించి నందుకు 2-1-22 వ తుశిక్షింపబడినవారు-గోల్పారా 8, కామ రూపు-11, డరాంగ్-19, కనసాగర్-19 మొత్తము 78 మంది" అని శాసనసభలో ప్రభుత్వ సభ్యుడు ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను.

సంయుక్త రాష్ట్రములు

అసహాయవాదుల కేసుల పునర్విచారణ

16 గురిని వదలుట

"డి. ఆర్. లిలుగారు విచారణచేసి వెనుకటి విచారణలు అక్రమమని నిర్ధారణ చేసిన కేసులలో ముద్దాయిల నందరిని కదల వలెనని" పండిత యిక్ష్మలు నారాయణగుర్తాగా రుపపాదించిరి. అందులకు అనుకూలురు 24 గురు, ప్రతికూలురు 25 మంది అందులన నాతీర్మానము వీగిపోయినది. "22 కేసులలో విచారణ అక్రమమని లిలుగారు తీర్పు చెప్పిరి. 16 గురిని వదలివేసితి మని" సర్ లడ్విక్కుగారు తెలిపిరి.

గాంధీ నిర్బంధము

బి. ఏ. నటేశ్వర గారు

మన దేశమునకు ప్రియమిత్రుడును, భారతదేశమున కిష్టపడేవాడైన కార్యదర్శులతో గొప్పవాడును నైన మహాత్మా గారు దురాశాపరుల గర్వానలమున కర్పితము కావలసి వచ్చెను. జాతీయమిత్రులందు సమానస్థానము నొసంగబడినా, కార్యాభివృద్ధి భారతీయుల స్వత్యముల సణగద్రోక్క నుద్దేశించిన చరిత్రలుగారి ప్రయత్నములను భగ్నపలుపుట కేసుపత్రికిని యాత్మగౌరవమున తేకుండెను.

ఇతివరకే యధికముగ నుండిన పన్నులింకను దుర్భరమైనది. సైనికవ్యయము దేశాధిపతులలోనగర్భభాగమునకన్న యధికముగ మొత్తమును దిగమింగుచున్నది. సామ్రాజ్యవాదమునకు తృప్తికరముగ నెడును మిగిలినపు డేమి జాలకున్నది. యుద్ధమునకు పూర్వముండిన దాద్ర్యము యుద్ధానంతరము మరింత భారాకారముదాల్చెను. క్రొత్త సంస్కరణ చట్టమేర్పరచినద్యం ద్వ విధానము కృత్రముగనున్నదని కొందరు వర్ణించి మొదలిడినారు. ఆత్మప్రకటనయొక్క, అపరాధ్యమైనట్టియో, సంస్కరణ చట్టమునుగూడ యువసంహారించ దగునని లండను లైన్సు పత్రిక గర్హించుచున్నది. భారత క్రిమినల్ లాసురణ చట్టములోని 2-వ భాగమును ప్రచారమునకు తేవలెనని నిరంకుశాధికారుల తెలివితేటల ప్రయత్నములవలన కార్యాభివృద్ధిలకు విద్యావంతులగువారు మరి యిరువదివేలమంది ప్రజేకించిరి. ఈ నాటకమంతయు చాలక కాబోలు, నిరాకరణ నాయకులు కొందరు గాంధీగారి కార్యకర్తలలోని తీవ్రమునకు సాధనములను కొన్నిటిని రద్దుపరచులెనని కోరుతుండె-ఉద్యమమే యించుమించుగ జీవితశైలినుండ-అధికారులు గాంధీగారిని కారాగారమున త్రోయుట యవసరమని నిశ్చయించుకొనిరి! వారి జ్ఞానము వారికి గోచరమగును. ఆరుసంవత్సరముల నిష్పాద శిక్ష పొందిన యా గాంధీగారివరకు! శిక్ష వీరిన జడ్జిచే, గొప్ప జేక భక్తుడు, గొప్ప నాయకుడు, ఉన్నతాదర్శముల గలిగి ధీరత్వము గ నిలాడంబడవనము చేయువాడనియు, గాంధీజీ భారతదేశాతి ప్రతినిధిమనియు, క్రైస్తవ మతభావనల నొకనిచే భక్త్యమునకు ను కరుణాపరునకును నిలుచువాడనియు, వ్యవహారికము ప్ర నిధిబాదిన మహాశియుడు గాంధీగారు. తానుచేసింది యొక గొప్పపాపాటని యంగీకరించి సరిహద్దుగ యువవాని ప్రాధా నాదకముల సలిపి, 'ప్రస్తుతస్థితిలో కాననోల్లంఘనమును ప్రజేక పెట్టుట ద్రోహకరమని బహిరంగముగ ప్రకటించియుండినను అతనిపై నపరాధము త్రోసివారు. కొన్ని ఆంగ్లో హైందవ పత్రికలు సంకల్పము ప్రభుత్వకార్యము గొప్పపాపాటనెను. దీనినే ఒక పత్రిక 'ఆధికారుల యాచిత్యముతేమి'యని ప్రాసెను. ఈవిషయము అన్యాయమనిగాని తగినదనిగాని చెప్పుటకు పిలు లేదు. కాలము చట్టముతో గాంధీగారి యాందోళన ప్రారంభ మయ్యెను. పంజాబు నై నికర సన కా ల ము నాటి యశక్త్యములవలన యాందోళన మరింత బలవత్తరమయ్యెను. తుర్కీ-విషయమై ప్రధానమంత్రి కావించియుండిన పా గ్గానములు సెవర్సలో కావలెనని మఱుపునకు వచ్చియుండుటచే ఆందోళన యింకను తీవ్రాకారముదాల్చెను. కాలము చట్టము రద్దయ్యెను. పంజాబు దురంతములను ప్రభుత్వమునా తంగీకరించిరి. 'మఱివిపొంద, తిమింపు'నను సాహసము గూడవచ్చెను. ముగల్గులు కొంగిన పాగ్గానముల చెల్లించుటకై బిల్లువారు తగినంతపట్టువల వహింపలేదని గాంధీగారియోక్షేపణ. ఆయాక్షే పణ కేసులను నిరాధారమైనదికాదు. కాట్టిగాంధీగా రేమూడు కారణములకై యాందోళన చేయుచుండిరో, ఆయాసకారణ ములపై యందోళన అసంకల్పముండలే యున్నది. ఇతరులు తమతమ దేశములలో నెట్లుండరో, మనముగూడ నాలోచించుచు దిన పత్రికనును, ఎందుల కింత ప్ర సందే ను గు యు ధ ముజరిగినో, ఎందులకు ఇందరు లక్షలకొడి ప్రాణములు గల్గిం

చారిత్రాచార కేసు విచారణ

1-2-22 వ తేదీ బుధవారము మొదలు వలంటిరుల వరకు జగతు సారాంశగారు వివరించెను. గోవర్ధన హల్వాలు యింటనున్న నలు యింకొక్కరును యింకొక్కరి కీర్తి ప్రత్యేకా సింగు నేలవద్ద వరక వలంటిరులు వచ్చిన ఆవతారాదోభి గారు చెప్పెను. నలు యింకొక్కరు భార్యను బిడ్డల గర్భిణీ వలంటిరులు బాధించిన రీతిని యింద్రజితు మామగారు వి వరించెను. చివరకు వారెట్లు బ్రతికిరో మాత్ర మరకు చెప్పుటల పోయెను.

చిరో, ఆస్వయంనిర్ణయము మనకుగూడ నొసగియుండినవో ఇం తేదేదము జనించి యుండదు. అంతయు స్వరాజ్యమనునదై నా ధారపడియున్నది. గాంధీగారి యాందోళనగూడ యించుమించు గు నీయాకారమునే దాల్చియున్నది. బ్రిటిషుసామ్రాజ్యమునందు ప్రజలకు విశ్వాసము చెడకుండెను యంతమాత్రపు భేదముగూడ జనించియుండదు. వ్యక్తుల కార్యనిధానము విచిత్రముగను, అపా యకరముగ నుండిన నుండుగాక. కాని గొప్పవారిని, ధీమంతులను, కార్యగ్రహములందు త్రోసినంతమాత్రమున యాందోళన యాగ దు. 'సాధ్య గాంధీకన్న నిర్బంధితుడను గాంధీ యువదళ కాదు'డని శర్ జాక రిను నిర్ణయించిన వాక్యము సానువుగ నే రుండునని యుండును. ప్రా శంభు గిల్బర్టుమ్రే చేసినవాక్యము లం దిమిడియున్న భావము సమంజసముగ నున్నది:

"ఇంద్రియ సాక్ష్యములనుగాని, భోగభాగ్యములనుగాని సాకర్యములనుగాని ప్రోత్సాహములనుగాని, వాగ్దానములనుగాని ఏమాత్రమును లక్ష్యపెట్టక తాను సత్యమని నమ్మినట్లుల చేయ నిశ్చయించు కొనినవారి విషయమై ఆధికారమునందున్న వారు చాల మెలకువతో ప్రవర్తించవలెను. ఆయన శరీరమును మాత్రము వశపఱచుకొనవచ్చును. కాని ఆయన ఆత్మను బంధించి కేసుగాదు. అందుచేతనే ఆయన చాల యుత్తరకరమైన శత్రువు."

—ఇండియన్ రివ్యూ

బొంబాయి పాశ్చాత్యచంఘసభ

జాతివిభేదము

ఆధ్యక్షుని ప్రసంగము

డబ్ల్యు. ఏ. హేగ్లె ప్రాథమిక ఆధ్యక్షుని ప్రసంగము సంగ్రహ (బొంబాయికాళి) వార్షికసభ బొంబాయిలో జరిగినది. అన్ని జాతులవారిని సమానస్వాతంత్ర్యము లుండవలెనను విష యముగ దేశీయులలో ఆభిప్రాయములను వెల్లడించిరి. చాలమంది అ స మం జ స ము గ ను కొద్దిమంది మాత్రము సమంజసమును మాటలాడిరి. తక్కినజాతులవారితో మైత్రి గలిగి కాంతముగ జీవించుటకే బొంబాయికాళివారు కోరు చున్నారు. పాశ్చాత్యులపై కేసులు వచ్చినపుడు వారికి ప్రత్యే కపు జ్యూరరుల నేర్పించి వారి కెక్కుడు సాకర్యములను చూపు చున్నారు. అట్లు చేయగూడదు గాన త్వరలో నాపద్ధతిని నిలిపి చేయవలె నని యితరజాతులవారు విన్నవించిరి. ఏజాతికై నను హెచ్చు స్వాతంత్ర్యముల నిచ్చుటకు బొంబాయికాళి వారి కెట్టి ఆక్షేపణయును లేదు గాని ఇదివరకున్న స్వాతంత్ర్యములను తీసివేయుటకు మాత్రము 'మేమంగీకరింపజాల మని' ఆధ్యక్షుడు నడిపెను.

మార్పుఇండియా కైల్వేసమై.

అన్ని దేశములలోను పనివారు అధికముగ పడలయుచు ప్రజేకించుచున్నారు. ఏపిలు 1 వ తేదీ నుండి బొంబాయికి మెయిలు బరట్లు పోవుటకు ఏర్పాటులు చేయబడివి.

గుడిపావ డిక్రీయేషన్ సంగ్రహవార్షికోత్సవము.

గుడిపావ గ్రామములోని, డిక్రీయేషన్ సంగ్రహముక్క (ఉచితపత్ర, గ్రంథాలయము) తృతీయవార్షికోత్సవము. యా దుండుభి సు॥ వైత్ర శుం బుధవారము, మహానాజరాజశ్రీ శ్రీ రాజా కమదన వేంకటాచార్యుల జగన్నాథరావు బహదూర్ జమిందారుగారి యాజమాన్యమున, జయప్రదముగ జరుపబడినది. శ్రీరాజాగారు, తమ మృత్యువస్తువైతొలో, పాశ్చాత్యభివృద్ధి లందువలెగాక, భారతదేశమున, గ్రంథాలయోద్యమము, అనేక వేలసంవత్సరములకు బూర్వమే, ముషియుగమునకు వెట్లు జనించి నదియు, తదాపి, యుద్ధమును బొంది నచ్చట, నీవస్థితులను, మార్క, ఆంధ్రరాజులు, ఉద్యమాభివృద్ధి కెట్లు పాటుబడినదియు, మహాభూమి ప్రభువులలో కొందరు, సంస్కృత గ్రంథ భాండాగారముల స్థాపించి, యుద్ధమున కెట్టి దోహద మొన రించినదియు, వర్తమానయుగమునందు, మైనారు, బహిరే యున్న గు స్వదేశసంస్థానాధీశులు, ఉద్యమముపట్ల నెట్టి యాదర ణను బ్రకటించుచున్నదియు, మన్న గాగల 'పెక్కు-చర్చితాత్మ కములైన నిదర్శనములతో, విభులముగను, మృద్యముగను, సుప న్యసించి, ప్రజలవారును, నుద్యమాభివృద్ధికి తోడ్పడి, మృత్యుము కకముక్తి గాంచవలెనని పోలలకు హిత మొసంగిరి. ఆధ్యమలోను హిందీభాషలోను కొన్ని సాటకములును బ్రకటించుటచే. ఆధ్యక్షునకు వందనములతో సభ ముగిసెను.

లక్ష్మీరాజు గోక శ్రీశ్రీరారావు.

గడివాడ 31-2-22 కార్యదర్శి

బంబరు తాలూకాబోర్డు ఎన్నికలు

నెడిలి మామమంత్రిరావు శుకుటుగారు, వడ్లపన్నాటి నరసింహంగారు, చిట్టా సుందరరామయ్యగారు, తురగా నరసింహారావుగారు, కొండిపత్తి త్వస్తు బ్రహ్మంగారు, కృత్తివెంటి నాగేశ్వరరావుగారు, నేమూరి నారాయణరావు గారు, కళ్యాణి కోదండరామయ్యగారు, మండల రామస్వామి గారు, నేమూరు వెంకయ్యగారు కలతానేని వెంకటరంగయ్య గారు, నేమూరుపల్లి వెంకటగోపాలరావుగారు, గట్టు వెంకట సుబ్బారావుగారు, వట్లపు వెంకయ్యగారు కాట్రగడ్డ బాపయ్య గారు, సర్వ ఆదినారాయణమూర్తిగారు రాయపాటి వాసు దేవరావుగారు, వడేనెక శ్రీరాములుగారు బందరుతాలూకా బోర్డు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

స్వామూర్తి శర్ లాలూభాయిసాగారు బొంబాయి హైకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తిగ నియమింపబడిరి. బాంబేరు యజ్ఞ డబ్బు. కంపుగారు హైకోర్టుజడ్జిగ నియమింపబడిరి.

సంవత్సరాదిపండుగలో జన పోడవరమునందలి స్త్రీలు నగర పరిషత్తును గావించి విదేశవస్త్రములను దండి, దహ నము గావించినందు పురణాశ్రమముతోపాటు ఆసహాయా ద్యుల క్రకణము గావించినందు ఒకరు వ్రాయుచున్నారు.

ప్రభుత్వమువారు తప్ప ఇతరులు రాక్షసిబాగును పిం దూడేశము బయటకు గయింపి వెళ్లరాదనియు, ముంకముల కలెక్టరు సెలవు బొంది ఓడలకు మాత్రము నావికులు రాక్షసి బాగును దీక్షింపవచ్చునని ఇండియా టెలుగో ప్రకటించ బడినది.

కడవి సహస్ర గ్రామము యు మరణించిన పోస్టులు శాఖకు చేరిన సైనికుల జ్ఞాపకార్థమై 31 వ తేదీ సాయంకాలము పోస్టు అండు కైత్రి గాపుల డైరెక్టరు జనరలుగారు బొంబాయి జనరలు పోస్టుకేసులో ఒక స్మరణవిన్నా శిలాల్పితమును బహిరంగపరచిరి.

కొవ్వూరునందలి ఆంధ్రగిర్వాణ విద్యాలయము నుండిర ప్రజేకోత్సవము 1922 వ సం॥ యేపియలు 11 తేదీ సాయంకాల ము రి గంటలకు మానసియులైన బయ్యా నరసింహేశ్వరేశ్వర గారి యాధిపత్యమున జరుగును. కాన విశ్వాభిమాను లందరును దయచేయవేచుచున్నాము. — తల్లాప్రగడ సూర్యనారాయణ రావు, కార్యదర్శి.

మహాత్మా గాంధీ జెండిపతకములు

త్వరపడుడు త్వరపడుడు

అమృతమునకు తయారుగా నున్నవి. అప్పటిమైన వెండితో చేయబడిన పతకములు తయారుగా నున్నవి. ఒకప్రక్కన మహాత్మా గాంధీగారి ప్రతిమయు మరియొకప్రక్కన చరక లేక లోకమాన్య బాలగంగాధరతిలక గారి ప్రతిమయు గలదు. బహు అందముగా నుండును. 1-కి ఫర రు. 1, 12-కి రు. 11-4-0 144-కి రు. 182.

పోస్టుభక్తులు ప్రత్యేకము

అన్ని తెగలవారికి కాకలసిన బంగారు వెండిగలు మా పద్ద సిద్ధముగా నున్నవి.

ఉమ్మిడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామి శెట్టి

అండు కంపెనీ, నగలవర్తకులు

వై నాబాబుగోడ్డు, మద్రాసు.

ప్రకటన

పి. సి. హెచ్. లక్ష్మణరావు అంశుకో.

చెన్నైపట్టణం బాట్టిటవును (పోస్టుబాక్సు నెం 48) నెం 48 రు పలయపెరుమాల్ ఓధి, కొత్తాయలచావిడి, సమీ పంలా, పొడుగుభిన లక్ష్మణరావు అనే నేను, యంతవరుకు కాళ్ల మాగయ్య పి. సి. హెచ్. లక్ష్మణరావు అనే పేరుతో వ్యవహరించుకొనుచు వచ్చిన వ్యాపారము, నా స్వంత వ్యా పారమనిన్నీ అందులో యంతవరుకు యితరులకు యెవరికిన్నీ యేవిధమైన హక్కు భాద్యతలు లేవనిన్నీ యంతటినుంచి నా స్వంత వ్యాపారమునకుకు వై పేరును మార్చి పి. సి. హెచ్. లక్ష్మణరావు అందుకో అనే పేరుతో నా స్వంత వ్యాపార మును పూర్వము వలెనే జరుపుకొనుచున్నాననిన్నీ నాకాతా దాతలను యితర లోబలకున్నా యందు మూలముగా తెలియచానుడమైనది.

ముప్పదియిద్దఱు మంత్రులచరిత్రము

అచ్చటచ్చట రత్నములవంటి చాటుపద్యములు గలవు. సేటివరకు లభించిన చరిత్రప్రమాణము లను సరించి వ్రాయబడినది. వెల. 0-0-0

అంధ్రపదపాఠశాలము ౮౦౮ పుటలు
కలికోబైదు. అకారాది నిఘంటువు 3-౮-౦
నిత్యకర్తావ్యక్తము సస్వరాంధ్రప్రయోగం ౨-౦-౦
అందఱును అత్యావశ్యకమయిన మత గ్రంథము కలికోబైదు ౨-౮-౦

మంత్రాచారము:-సప్తక విద్యారణ్య శ్లోకావళి తీర్థాచార్య సమన్వితము } ౦-౮-౦
సూర్యనమస్కారమంత్రములు డిటో } ౦-౮-౦
సహచారము డిటో డిటో ౧-౮-౦
సంధ్యావందనము డిటో డిటో ౦-౮-౦
గారి తులసి సంతానగోపాలపూజలు శ్రీ పురుషులందఱకు అన్నిజాతులవారికి
అత్యావశ్యక మయినది ౦-౮-౦
గోత్రప్రచారసంగ్రహము ౦-౮-౦
ఓంటిమిట్టరఘువీరశతకము:-అయ్యల రాజుత్రిపురాంతక మహాకవి ప్రణీతము. ఇదివఱకు ముద్రింపబడి యుండలేదు. ౦-౮-౦

ఆత్మవిద్యారహస్యము వచనము ౧-౦-౦
శుశ్రూషదర్శనము సూత్రము వచనము ౧-౦-౦
సంఖ్యాధర్మశాస్త్రకాళిక:-సకలశాస్త్రములకు సంబంధించినవియములు-సంఖ్యాధర్మముగ నిండు వివరింపబడియున్నది. ౧-౦-౦
త్రివర్ణాధిక:-అర్థశాస్త్రము తిరుమలరథ అను ద్రవిడగ్రంథమునందలి రాజనీతిమూల మీ కాండమునగలది. అందరు చదువదగినది. టీకాతాత్పర్య విశేషార్థములు గలది. ౨-౦-౦
సనత్కుజాలియము, శంకరభాష్యము అంధ్రటికాతాత్పర్యములు గలది. ౧-౦-౦
౦-౮-౦ వెలకు తక్కువ గ్రంథము వి. పి. పంపబడును.
క. మార్కండేయశర్మ, కీర్తనాచ, మదరాసు.

నవరంగంగారుకు మంచివెండికి గ్యారంటీ

మావద్ద సవరణ బంగారుతో తయారుచేయబడిన సకలవిధముల, వెండిసామానులు అమ్మకమునకు సిద్ధముగా నున్నవి. అర్హత యిచ్చినవాకి యిష్టప్రకారము వారు కొనుగోలుమునకు తయారుచేసి యియ్యబడును. నగలు శృంగేరముగా లేనిచో వాడను తీసికొని మై వియ్యబడును.

వర్క్యూషపు 198 } మరపు శ్రీనివాసులు
టంకకాలక్షితి. మద్రాసు, } నాయుడు, మునిరత్నం
టెలిఫోను నెం. 330 } నాయుడు అందుసన్న
నగలకత్తులు 87 చైతానియ మద్రాసు.

వనోపధిసరస్వరిల్లా

రక్తసీసతన రక్తముయొక్క పరిశుద్ధతను పోగొట్టుట యందు శేర్మిక గాంచినది. ధర 1-10-0
ఇండియా సిలోకానందు ఎచ్చటికైనను తపాలాఖర్చు తుదితముగా పంపబడును. (2978)

విలాసము పి. డి. సావంత్
నెం 144 ఫనసవాడి, బొంబాయి

BOOK TO STUDENTS! CURE GUARANTEED!
SOVEREIGN SPERMATORRHOEA PILLS
శుక్లమేహనివారణమాత్రలు.
(3473) 1 Tin of 30 pills per Re. 1-0-0
Sensational and startling results in 24 Hrs. Else money refunded. 2 pills alone stop emissions; cure wet dreams astonishingly. 2 Tins suffice for radical cure. (A)
M.V.R. RAMACHANDRA RAO MARKET TANK, COCONADA

ఆరోగ్యమార్గము శ్రీ గాంధీమహాత్మ ప్రణీతము

గ్రంథములో ఒక్క పంక్తి అయినను వదలక శ్రీ శ్రీనివాసుని కృపలన తెలిసింపబడినది. సుబర్మతీ సత్యాగ్రహ శ్రమములో ప్రత్యేకముగ తీయబడిన కాపీనధారియగు శ్రీ గాంధీ మహాత్ముని ఛాయాపటము ఇందు చేర్చబడినది. పుస్తకములు వి. పి. గా పంపిన కొన్ని తిరుగవచ్చుచున్నవి. ఈ కాలములో ప్రతిపుస్తకమునకు రిజిస్టరు, వి. పి. పోస్టేజి ఖర్చులలో పుస్తకము చేరునప్పటికీ పుస్తకమునకు ఇట్టింపువెల అనగా రూ 0-12-0 (పండ్లెండు అణాలు) అగుచున్నది. కావున భరించలేనివారు ముందుగా రూ 0-7-6 యేడున్నర అణాలిల్లలను అందజేయవలయునని నా సమాహితప్రార్థన. శ్రీ శ్రీ గాంధీనిచ్చువారికి వి. పి. లు పంపబడును. మా భావంతిరి కరణము నందు మూలగ్రంథమున కించుకేయి లోపములేక యున్నదని వ్రాయుచున్న యోగ్యతాపత్రములను (ప్రచురింప ననవలయును, తీసికొని భుజింపవలయును) గాక ద్వైతమండల జ్ఞాననివా రణ కార్యసాహాయ్యార్థమై పదివినియోగము చేయబడునని నా మనః పూర్వకముగా జెప్పుచున్నాను.

గూఢారి రామచంద్రరావు.
సేవాశ్రమము, గుడివాడ, కృష్ణాజిల్లా.

జాతకమార్తాండుము

రెండవ భాగము
ఇది అమృతూర్తి అయి సిద్ధముగా నున్నది. 800 పేజీలు. ఇందు లగ్న స్థూలము, గ్రహస్థూలము, భావస్థూలము, వక్ష్యలములు, పాదకళ్య, అష్టకళ్య, తాత్పర్యసహితముగా నుమారు 1000 ప్రమాణ శ్లోకములతోను, విశేషాంశములతోను ద్వాదశ భావస్థూలములు మహాదత్త అంతర్దేశావళియములు, ఇంకను అనేక సంగతులతో మిక్కిలి శుభశ్రేణిని అత్యద్భుతముగా వ్రాయబడినది. దీనివలన అన్ని సంగతులు పూర్తిగా తెలియును. ఈ గ్రంథము నచ్చనియెడల తిరిగి సామ్య వాపసు చేయుదుము. ఈ 2వ భాగమునకై యిదివరకు ధర్మాస్తులు పంపినవారు తిరిగి మాకు వ్రాసినయెడల వెంటనే వి. పి. గా పంపెదము. దీనివెల పోస్టుఖర్చులు గాక రూ 2-0-0 లు.
అలస్యపాపవో ప్రతులు దొరకవు.
ఆ కేల్ల వెంకట శాస్త్రి.
గోపాలపురం, కొత్తపేట పోస్టు.
(గోదావరి జిల్లా)

Wonderful Leprosy Cure.

"శుష్టురోగ నివారణి"
ఒక మహాత్మునివల్ల లభించినది.
అష్టదశవర్షాభ్యుదయము, యేబాటి శవాయనయినను, రోదం, మచ్చల మొదలగు మేహాభ్యాధులను యాపుమాపును, తీర్చుకొని గీరకాంతి గ్రహించెను, గుణములేదని యువా కుడైన చోరు 116 లు బహుమానము వర్ణించెను. ఒక నెల దినములకుండు నుమాడగా శరీరము మంద దెచ్చుచు 60-0-0.
రెడ్డి అండ కో, ప్రాంతయిటయిం. నుల్కారెడ్డి (8888) గోపాలపురం, కొత్తపేటపాస్టు సోదావరి జిల్లా.

- ### స్వరాజ్య పద్యములు, పాటలు.
1. మహాత్మాగాంధీ ప్రబోధపద్యములు 0-1-0
 2. మహాత్ముని దివ్యవాణి (వచనము) 0-1-0
 3. భారతమాతపలుకులు (పాట) 0-1-6
 4. స్వరాజ్యాంధోళనము (వచనము) 0-1-6
 5. దేశీయపదము (చక్కనిపాట) 0-2-0
 6. అంధ్రపాఠము (పద్యరత్నములు) 0-2-0
 7. మజాబుపాట (బొబ్బిలి కళనవల) 0-2-0
 8. దేశీయ కీర్తనలు 40 (పాటలుగలవు) 0-3-0
 9. రామదండుపాట (రాధమజన) 0-3-0
 10. స్వరాజ్య ప్రబోధపద్యములు 0-3-0
 11. మహాత్మాగాంధీ జీవితము 0-3-0
 12. స్వరాజ్య భజనకీర్తనలు (60 గలవు) 0-4-0
 13. లోకమాన్య బాగ్గం తిలకు హరికథ 0-8-0
 14. స్వరాజ్యదర్పణము (కాంగ్రెసుకథ) 0-8-0
- ఇతర స్వరాజ్యగ్రంథములు మానదగ్గ గలవు
స్వదేశపుస్తకశాల, గవర్నరుపేట, బెజవాడ.

పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహ రావుగారిచే రచింపబడినది గ్రంథములు— నాటకములు

నర్మదాపురుకుల్పీయము	0-12-0
రాధాకృష్ణనాటకము	0- 8-0
కోకిల	0-12-0
విప్రనారాయణ	0-12-0
వనవాసరాఘవము	0-12-0
విజయరాఘవము	1- 0-0
కళ్యాణరాఘవము	0- 8-0
బుద్ధబాధసుధ	1- 0-0
వృద్ధనివాసము ప్రహసనము	0- 8-0
హాస్యవల్లరి	0-12-0
- (అచ్చులో నున్నవి)
సాక్షి 1 వ వాల్యూము, 2 వ వాల్యూము, మూడవవాల్యూము. [3513]
పూర్ణిమముద్రక— నాటకములు
వలయువారు, పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహరావు పంతులు గారు, పికాపురం. అని వ్రాయవలెను.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

ఈ అపూర్వగ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగదృష్టి హస్తలాఘవము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము మంత్రశాస్త్రము, భూతవైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చిట్టాకే రమా పాలు విచిత్ర విశోదవిద్యలు గలవు. ఇంకా గాక మనుష్యుని మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో సమాధియగుట, కఠినములేని తలకాయచేత మాటలాడించుట భూమిపైన గజముయెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యద్భుతముగా మేజిక్ చేయగలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీని వెల రూ 4-0-0 లు. (2118-688) పి. ఆర్. జనార్దనశాయకు, ఒంగోలు, గుంటూరు జిల్లా.

వదనకామేశ్వర లేవ్యము

దుర్బలలపాలిటి సంతివి:— మేహము, నిక్కాక, శుక్ల పిష్టము, నిస్సత్తుక, అతిమూత్రము, మొదలగు వాటిని హరించి మంచి బలమును, యశస్సమును, కాంతిని, పీర్వవృద్ధిని, సంతాన ప్రాప్తిని, కలిగించు వరప్రసాదము. 2 డబ్బీలు చాలును. 20 తు డబ్బీ రు 1-4-0. వి. పి. చార్జి 0-8-0 (8851)
రోజూపుష్ప లేవ్యము:— ఇది వలబద్ధమును పోగొట్టి కాల విరేచనమును చక్కగా కలిగించుటలో అమృతప్రాయము 15 తు డబ్బీ రు 0-10-0, వి. పి. చార్జి 0-7-0. [1]
పి. పి. అండుకో, ఆయుర్వేదసమాజం, వెండిపే, నెల్లూరుజిల్లా

తెలకుమ్మలకు పూచీయెన

ఔషధము
చక్కమువైన యందు తెలకుమ్మల వైపుక తలన 8 దినములలో మాయమై పోవును. ఈయోగము ఒకమహాత్మునిచే శ్రేష్ఠమైన మూలికలచే తయారు చేయబడినది. మచ్చలు మాసిపోని ఎడల యిచ్చిన ధరకంటె రెండింతలు వైకము వాపనియ్యబడును. బుడ్డి 1-కి ధర పి. పి. తో సహా రూ 8 లు.
శ్రీ త్రైకములు అంగభాషలో వ్రాయవలెను
(340) The Aryan Nursery. P O Kamtaul Darbhanga.

(8081) "కత్తికట్టలు"
వెన్నకత్తి కత్తి గజము పొడుగు గలది. సాగవైయి. 1-3 రూ 4-8-0.
దజను కొనువారి 1డి ఉత్తరము. పోస్టేజీఖర్చులే.
వలయువారు ఆర్డరుతో ఒకరూపాయి అడ్రాసు పంపవలెను. వి. వెంకటేశ్వర్లు అందు కో కట్టుకొని అండ లోక్ మేకప్పు etc.
నెల్లూరు, (గోదావరిజిల్లా)
తెలిగ్రాఫ్ ఆఫీసు: ఇంద్రప్రస్థ నెల్లూరు.

చదివినా చూడండి!

మీరు కొనియున్నారా?

యోగ్యతాపత్రములు!!

ప్రతియింటిలో నుండవలసిన సిద్ధాపథముల నేల కొనలేదు?

1. లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలు శ్రీ గుణములు వాకును వాకధతు వచ్చు శోగులకు అతివృత్తికరముగ నున్నది. కె. కె. విశ్వాస్ కవిరాజ్, విష్ణుచక్రవైద్యశాల, 9-41 బాల్లెబజారుపీఠి రంగూను, బర్హా. లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలు జనులకు గలుగు సకలవిధ రోగములను పూర్తిగా వాగుచేయును. 250-300 మాత్రలుగల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూ. 1-4-0

సారస్వతానవము (బుద్ధిప్రసాదిని)

పిల్లలకు, తరుణులకు, వృద్ధులకు, శ్రీలక్ష్మీబలము నిచ్చు ఔషధము. మెదడు దుస్థలము, మరపు, తలవేడిమి, మలబద్ధకము, ఆకలిలేకుండుట, కాంక్షానత, గుల్మము, మూలరోగము, స్వప్నస్థలము, శీఘ్రస్థలము మున్నగువాటిని పోగొట్టి అమితమైన శుద్ధకర్మము నిచ్చుచు బలమును గలిగించును. ఇది మానవకోటికి గొప్ప వరప్రసాదము. 20 దినముల ఔషధముగల బుడ్డి 1 కి రూ. 1-0-0.

ముఖ్యమనింపు:—మా కాతాదారుల సౌకర్యార్థమై వాగుకోరుటచే మద్రాసు, నెం. 821 తంబుశెట్టిపీఠిలో మా బ్రాంచిని తెరచియున్నాము. తప్పక ఎల్లరు ప్రాప్తానా మొనగ కోరదము. వి. పి. ఆర్థులు మద్రాసు బ్రాంచినుండి పంపబడవు. (54)

సాశ్వత వేంకటాచల పండితులు శ్రీశీతారావున వైద్యశాల మైసూరు.

సెకద్రావకము.

చర వ్యాధులు సావట్ లోషన్

తామర, గజి చర్మవ్యాధులు మొదలగు వాటి కిది త్వరలో నిజమైన గుణము నిచ్చును. ఇది సువాసనగల ద్రావకము. గుడ్డలకు మరకకాదు. బుడ్డి 1 కి రూ. 0...6—0

ప్రదరరిపు.

ఈ టూనిక్ శ్రీలక్ష్మీ సహకారి వంటిది. ఆందరిచేసిపార్శ్వచేయబడినది తెలుపు వ్యాధిగల శ్రీలక్ష్మీ కిది రామభాగము వంటిది. దీనియొక్క గుణములు ఆత్మచ్ఛరములు.

Sapat & Co.

Kalbadevi Road, Bombay

దంతచూర్ణము

మోహిని తైలము

వెల డబ్బి 1-కి 0-2-0. వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకం. అశోకులల్ల ప్రతిరోజు వాడబడుచున్నది.

5 కులములు గల సీసా 1-కి ఆటాలు 0—12—0 మాత్రమే. అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక మద్రాసు

అమృతాంజనము

గాయము పుండ్లకు పునమయిన మందు.

చక్కసిడబ్బితో నవా సీసా 1-కి 0-10-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనము లోకప్రసిద్ధిని బడసియున్నది.

అమృతాంజనము అన్ని నెంపులకు సిద్ధామృతము.

అమృతాంజనము అమృతశబ్ద మాదినిగల మాయమందు గాదు.

నకలు మందులవలన మోసము గలుగును.

పంచభాషచీటిని చూచికోసిన మోసము గలుగుదు.

అమృతాంజనము అంజనశబ్ద మంతమున గల నకలుమందు గాదు.

అమృతాంజనమునకు సాటియైనమందు అమృతాంజనమే.

అమృతాంజనం డిపో, { 6, 7 తంబుశెట్టిపీఠి, జార్జి టౌన్ - మద్రాసు. లేక 109 ఫేరికోడ్డు, పోర్టు - బొంబాయి.

ప్రచండమైన ఈ ఉష్ణకాలమునందు దేహమునున్న ముఖ్యముగ మెదడునున్న చల్లగపెట్టుటకు

భృంగామలక తైలము

అనే స్నానతైలము చాల ప్రసిద్ధి జెందినది.

కండ్లమంట, హస్తపాదములదాహము, శరీరతాపము ఇవి ఈ తైలోపయోగమువల్ల వెంటనే నివృత్తి యగును. మెదడుకు చాల చలవయ్యును. చర్మము వృద్ధువుగాను, చల్లదిగాను, ఆరోగ్యముగాను అగుచున్నది. వెంట్రుకలు ఆకాలములో తెలుగుట, పూడిపోవుట వీనిని నివృత్తింపను. నార్యాకర్తము మొదలయిన తలసోపులు, తలచుట్టుట మొదలైన వికారములున్న నివారణ మగును. అనేక ఆయుర్వేద - అంగల వైద్యశ్రేణులవల్ల ఈ తైలము క్షాణింపబడి యున్నది. డిపోమా బొంబయి ఆయుర్వేద చికిత్సకున్న యస్. కే. పి. డి. ఆయుర్వేదాస్పత్రియందు

ప్రధాన డాక్టరున్న వైద్యశాలానికి సంపాదకులుగాను మండు

ఆయుర్వేద భూషణు పండిత యం. దురైస్వామి అయ్యంగ్, ఏ. కే. ఏ. సి.

వారిచేత ఈతైలము తయారుచేయబడినది ఖరీద సీసా 1-కి రూ. 1—4—0. తపాలాఖర్చు మొత్తలైనవి ప్రత్యేకము.

ఆర్యఔషధశాల, 7. ఆదియప్ప మొదలిపీఠి, వేడేరి, మదరాస్.

నిష్ఠురుగ తయారుచేయబడిన శాస్త్రీయ ఔషధములు. ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీలో దొరుకును. తెలుగుభాషయందు గాని, ఇంగ్లీషుభాషయందు గాని క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును. మేనేజర్, ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ, 18, హాంస్ రోడ్, హంటుబోర్డ్ - మదరాస్.

తాళిసాడిచూర్ణము

(కార్మధరంగంపీఠి)

తాళిసాడిచూర్ణము క్యావకోశములకు బలమిచ్చును.

దిగ్గు ఎర్రూపిరిరోగమును పోగొట్టును.

తాళిసాడిచూర్ణము దగ్గుపోవాడిన జ్వరమును, వాంతులను, ఆతిసారమును పోగొట్టును.

తాళిసాడిచూర్ణము తీయరోగములో మిక్కిలి యుపయోగకరము

తాళిసాడిచూర్ణము ప్లీహము, గ్రహణిరోగములందు

దురోగములను పోగొట్టును.

తాళిసాడిచూర్ణము చిన్న పిల్లలకు తరుచుచున్న జలు

బుల దగ్గుల పోగొట్టును.

తాళిసాడిచూర్ణము గర్భిణీశ్రీలక్ష్మీలకు వచ్చు ఆరుచిని,

వాంతులను పోగొట్టును.

తాళిసాడిచూర్ణము గొంతుక రామికోనిపోవుట, స్వ

రహీనము మొదలగు గొంతుసంబంధమైన వ్యా

ధులయందు మిక్కిలి యుపయోగించును.

వైద్యులకు ప్రత్యేకమైన ధరలు. (సోమ)

చూర్ణము 10 కు 1-8-0

పేజ్లెట్టు 50-కి 0-8-0

మేనేడింగ్ డైరెక్టరు

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎం.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేదఫార్మసీ, లిమిటెడ్,

9 హరిస్ రోడ్, మాంటూరోడ్, మదరాసు.

క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

భరితఖండమున అనేక స్వల్పకలికములను

మొదటితరగతి యోగ్యతాపత్రములను బొందిన

వైద్యరన్ని వండిన

డి. గోపాలాచార్యగారి

భృగువటి

రెండురోజులలో సెగరోగములను పోగొట్టి మర్మస్థానమునుండి తెలువరా విషజలప్రాసరము వాపును దీర్చు కాలము నుండి వాధింపుచున్న వ్యాధియందు వారముదినములు నేనించిన రోగిని మిక్కిలి మంచిధికి తెచ్చుట నిస్సంశయము. సీసా 1-కి రూ. 1-12-0.

అశోకవటి

(శ్రీలక్ష్మీపాటి సంజీవని)

శ్రీలక్ష్మీ బాధించుచు బురుగులలను,

అగ్నిరికముల వసుతురోగములను, క్యావకోశ

వ్రణములను దూరము చేయును. దీనినుండి అనే

కలు సత్సంతానమును బొందిరి.

వెల బుడ్డి 1-కి 0-14-0.

సుఖివిరేచనవటి

మలబద్ధమును పోగొట్టి కరీరమును తెంపును

గలిగించును. వెల బుడ్డి 1-కి 0-10-0.

క్యావకోశ శస్త్రాధిక్యము ప్రత్యేకము.

క్యాటలాగు ఉచితము.

ఆలీనోదరులు, దేశద్రోహులా?

సర్ విస్సెంటుగారికి సమాధానము

కేంద్ర కలాపతు సంఘ కార్యదర్శి బొంబాయి క్రాంతి కల కిట్లు వ్రాసిరి:

ఆలీనోదరుల నిడుదలను గూర్చి మహమ్మదు సమ్మదు గారు మార్చి 9 వ తేదీ డిల్లీ కాసున ప్రభుత్వ తీర్మానము నుపసాదింపగా సర్ విలియం విస్సెంటు ఒసగిన యాపవాదమును విశేష దశకముగ నున్నది. తనవై కురింపబడిన సేరములన్నిటికి సమాధానము నిచ్చుటకు ఆలీనోదరులే బయట యుండిన సర్ విలియం దంభాత్మల యాచితానుచితములు బోధపడియుండునూ సర్ విలియం విస్సెంటుగారి ముద్రవహించి జరిగిన ప్రాసీక్యూషన్లకు ఫలితముగ వారు బంధింపబడి యుండునపు డిట్లు ముట్లాడుట యసహ్యకరము, అనుచితము. శూరుడగు మహమ్మదు డి అయిబుల్లెదు, కనుక యంతటి యశశాళియు మరల తనకు దొరకవని సర్ విస్సెంటు విప్రభంధించెను. కనుక వాదములకు కాసున సభ, తగునని అతడు తలంచి యుండెనేమో? ఇదిగూ ప్రభుత్వ ధర్మము నడుమ దృష్టిగలిగి యుండి సర్ విస్సెంటు బొసగిన యాపవాదముయొక్క ప్రతిని ఆలీనోదరులకు బంప యాత్మరథ చేయునో? తాము లేనపుడు మోపబడిన సేరములకు వారు తగిన సమాధాన మొసంగుదురు. కాని రిండిగు ప్రభు వంతటి శూర కృత్యమునకు బూనుకొనునా? కాకాగారము నందు సామాన్య సేరము లాసగ బడిడి సోకర్యములు గూడ ఆలీనోదరులకు లేవు. వారాప్రతికూల లేవు. ఇరువురుకు పుస్తకము యుండవు. వ్రాయుటకు గావలసిన వస్తువులుగూడ వారి కొనగరు. ఇల్లండ్, వారియెదుట ముట్లాడుటకు జంకి జెయిలులో నుండగా ముట్లాడుట కవకాశము కలెనెను. అయినను వారితోటిపరిచయము నధికముగ గలిగియుండిన వాడగుటచే, నితర తారు మారు యాగోపింప జడిన సేరముల నన్నిటికిని సమాధానము నొసగుటకు బూనుకొనుచున్నాను.

మాపకా దురంతములు ఆలీనోదరుల యొక్క గాని, కలాపతు సంఘము యొక్క గాని ప్రబోధముల వలన ఫలితమని చెప్పట యాత్మరథముగను అన్యాయముగను నున్నది. ఇదియే వాస్తవమైయుండినచో కరాచి విచారణకు తూర్పును మలకాండురంత కారకులను దేశము నే మోపి వారిని విచారణచేసిన వాగుగ నుండెడిది. ప్రపంచములో నెన్నదగిన సేరము లెన్నిగలవో అన్నిటికిని ఆలీనోదరులకు ముడిపెట్టి వారి నన్నిటిపై ఒకేసారి చరణగా విచారణ జరిపిన ఆలీనోదరులకును దేశమునకును ద్రోహకరముగ నుండునని తలంచెదను. ఇదిబాలక వారింక నేమైన క్రొత్తవానిని జేయగలరను నాచాటు నున్నపుచో ఆ సేరములపై గూడ యిప్పుడే విచారణ చేయవచ్చును. మామీరారుంతముల నిజకారణములు ఇప్పటికి ప్రజలకు బాగుగ తెలిసిన యున్నందుచే సర్ విలియం విస్సెంటు గారిమాట లెదని మోసపలుకాలవు.

అంజుమానికుడంకి కాబా స్థాపనమును ఆలీనోదరులపై సర్ విలియం విస్సెంటు మోసప్రయత్నించెను. ఈ ప్రయత్నమును తయారధమునకొడే కలాపతుసభలజరుపుటకో నుపయోగింపబడునని యెంచిమనీషును కట్టింపకొనుటకు అశ్వంతరములు గల్పించు లాగున నున్నది. సర్ విస్సెంటు మహమ్మదీయ సంఘమును, మహమ్మదీయ మతమును, మహమ్మదీయ ధర్మములను విచ్ఛిన్నము చేసినను చేయవచ్చును.

మహమ్మదీయ మతస్థులకు రాజకీయ మతవిషయములందు భేదము పాటింపని సర్ విలియంకు బాగుగ తెలియును. మహమ్మదీయుల యాత్రాస్థలములు మహమ్మదీయతలచేత కళంకింపబడుటలాగున వానిని సంరక్షించుటకై అంజుమానికుడమి కాబా స్థాపింపబడినది. ఈసంఘమునకు మాలన మేకరత్తి కార్యకర్తగ నుండి యాంబంబు నుండి యాత్రాస్థలములకు వెళ్లువారి ప్రయాణ కష్టమును ప్రభుత్వమునకు వివరించుచుండగా భారతప్రభుత్వమువారి సంఘ యాత్మరథమునగిరించిరి గాని యంతప్రవకర మగు నాద్యమమునకు సంబంధించిన సంఘముని ఎప్పుడును వాగొనలేదు. న్యాయమూర్తులు తిండ్నే, రఫూఫ్ గారల నివేదిక ప్రజల సమ్మతిగాను నుండుటచే మహమ్మదీయులకు సర్ విస్సెంటు సిద్ధాంతముతోటి యవసరములేదు.

ఆలీనోదరుల కేసును విచారణచేయుట కప్పుడు రఫూఫ్ గారిక జడ్జిగ నియమింపబడినది. ఈతడు ఆలీనోదరుల యొడ అంతకు పూర్వమే దురభిప్రాయము గలిగియుండుటచే సోదరు తీరిని నిరూపకమును అధిక్షేపించిరి సర్ విలియం జైప్రియంచుకొనుట యవసరము. ప్రభుత్వమువారు ఆలీనోదరుల కార్యముల

వివరములను స్వభావమును సోదరులవక్షసుండియే స్వయముగ గనుగొను నుద్దేశముతో తమ యొద్దనుండిన కాగితము లన్నిటిని జడ్జిలకుబంపిరి. ఆప్టనిష్ఠావ్రతమీరుత ఆలీనోదరు లుత్తరములు వ్రాసిరను కారోపణ అప్పుడు ప్రబలముగ నుండియుండుటచే అట్టి యుత్తరములను జూపుడని సోదరులు న్యాయాధిపతులను వేడుకొనిరి. ఒకవేళ ఏమైనుండిన నవి తప్పదస్తావేజులుగ నుండుననియు వాకుచెప్పిరి. ఆదస్తావేజులు తమకు ప్రభుత్వమువారు బంపలేదనియు, వానిని జూచుటకుగూడ తమ కవకాశమును జడలేదనియు న్యాయవాదులు స్పష్టముగ బలికిరి. కనుక విదేశీయులతోను విదేశప్రభుత్వములతోను సోదరులు లుత్తరప్రత్యుత్తరములు రహస్యముగ జరుగుచుండెదన వారోపణ యన్యతపూరితమైనదని తేలెను. న్యాయాధిపతుల విచారణ ఫలితముగ సోదరుల విడుదల కిఫార్సుచేయుటదెను. కాని సరిహద్దులవద్ద రాజకీయ స్థితులు విషమాకాశము చాల్చుచుండె నను నెడముతో భారత ప్రభుత్వమువారు ఆ కిఫార్సును తప్పిడగించిరి

స్వాధీన, జాతీయతను మతమును సంరక్షించుకొను నుద్ద్యమము మహమ్మదీయ మతావేళ పూరితమని కొందరు యూరోపీయులు ప్రతిపాదింపటము వ్యవహారింప జొచ్చిరి. మహమ్మదీయ సంస్థాపనలకుండును, మహమ్మదీయుల యందును ప్రజలకు దురభిమానమును గల్పించు నుద్దేశముతో నీపన్నుగడలు ఏర్పడినది. న్యాయమైనట్టియు, ధర్మబద్ధమైనట్టియు కలాపతు సమస్య యందు సానుభూతి జూపుటకుండిన హిందూమిత్రులను చీలడియుట కీ ప్రయత్నము లెన్నియో జరిగెను. కాని గాంధీ మహాత్ముని ప్రబోధము వలనను హిందూ దేశభక్తుల సామర్థ్యము వలనను ఈయాటలు సాగినవి కావు. మహమ్మదీయులను ఆసియాఖండ వాసులను ప్రత్యక్షము ముఖ్యముగ బెదరించునది యింపిరియలిజమునందలి యాశేషము. ఆలీనోదరులు భారత జాతీయతను జోధించు చుండగా మహమ్మదీయ మతావేళమును పురిగొల్పుచుండెదనటు వట్టి యబద్ధమని స్పష్టముగ నెల్లరకును తెలియగలదు.

రావల్పిండిలో మాతానా ఒబయదుల్లాను ఆలీనోదరులు కలసి కొనిరట. సి. వి. డి. లో వాదోక డు ఇష్టము వచ్చినట్లు వ్రాసి పంపిన కాగితమును, సోదరుల నిర్బంధము నకు తగిన కారణముగ నుండ గలదనియు సమర్థించుకొనుటకు పనికి వచ్చుననియు ప్రభుత్వము వారప్పటితో తలంచిరి. కాని జరిగిన వాస్తవముకి కాశేకారు. ఆలీనోదరులు ఆశ్రయార్జుముగ నొకమాదు 1918 లో అక్కిమనీడుకు వెళ్లివచ్చు భారత ప్రభుత్వము సరిగా నేర్పడియుండలేదు. తాత్కాలిక భారత ప్రభుత్వవిధానమును గూర్చి యాచించుచుండిన మహేంద్ర ప్రతాపు దేవునికి భారత దేశమును నదలిపెట్టి వెళ్లేటకు అయినను మాలన ఒబయదుల్లాను కలసికొని కాచించిన సంభాషణపై బయలు దేరిన యతికయోక్తిపూరితమగు న్యాయాభిప్రాయములకు క్రత్యుత్తర మిచ్చుటకు ఆలీ నోదరులే తగియుండురు. ఈవిషయమై తమ యొద్దనుండి విషయములను జూపిరంగ పలుచుటయు, విషయము లన్నియు కరాచికి పూర్వము తెలిసివో అ సంతరము తెలిసివో ప్రకటించుటయు అవసరము; తేనెన్న యిందరియు అన్యరీతుగ తలంపబడును.

సర్ విస్సెంటు కాబాస్థాపకరచనకు లుత్తరములను మూడిటిని పేర్కొనెను:

- (1) ఒకవిమర్శనకు (2) ఒకభారత సంస్థాపాధీశునికి (3) మాలన మేకరత్తికి ఒకవిమర్శనవ్రాసినది. ఈయుత్తరములను బయటపెట్టినయెడల అందలి సత్యాసత్యములను దస్తావీని సంతకములను మనము బాగుగ పరిశీలించుట కవకాశము గలుగును. అంతకంటె వానినిగూర్చి నమ్ముటకు వీలులేదు. ఆలీనోదరులు పలుమా రికల్పకాకథను ఖండించెదని చదునా తలంపబడుదు. అయినను పలుసంస్థలముగ నొకయతిప్రాణమును గలిగియుండుటకు ప్రభుత్వమువారవకాశము నీయలేక. వాదానధంగము గలిగినది తెలిసికొని భారతమహమ్మదీయులు కలాపతు సంరక్షణమునకై యాంబోళిన గావింప మొదలిడిరి. సోదరులును మహమ్మదీయాభిప్రాయమునే వెలిబుచ్చిరి. ఇట్లుండ సర్ విస్సెంటు ఇతరకాలమునకు భారతమునల్కానుల భావమును తప్పిడగింపబ్రయత్నించుట చోద్యముగనున్నది. ఈవిషయమై సోదరులు చేసిననేక కాశ్యతముగ నిలవగలదు. వానిని ఎల్లకాలము, యెను ప్రకటించుచుండురు. విశ్వాసరాలో నిర్బంధమునందుండగా ఆ

ప్రయత్నమునకు తలమానిన సమయమున సోదరులు తెలిపిన యభిప్రాయము లెల్లరకును తెలిసినవి. వారిని వెంటనే అందులకై బీటులు చెటసాలతో ద్రోసిరి.

హిజారు ఉద్యమమునకు ఆలీనోదరు లంతమాత్రమును బాధ్యులుగారు. ఈయుద్ద్యమము వారిసలహాపై గాని యుగి కారముతోడ. గాని ప్రారంభమైనది కాదు. ఆ సతీ యుద్ద్యమము ప్రారంభమైన పన్నెడు మాలన మహమ్మదీయ యింగ్లాండునందుండెను. మహజరీనులు డిల్లీ సిండులనుండి తేచి హోవ ప్రాంధిచిరి. మాలన మేకరత్తి యాకార్యమును సంపూర్ణముగ ఖండించెను. కలాపతు సమస్యను పరిష్కరింపకున్న భారత ముసల్మానులు తగిన కార్యవిధానమును తయారు చేయ వలసి యుండు నని ఆలీనోదరులు చింత్యాగాలో నుండగనే తెలిపియుండిరి. జెహదు- సుత యుద్దము వీలుగదనియు ఇక తమకు మిగిలి యుండునది హిజరేకావున ఆది తప్పనిసరియనియు మహమ్మదీయులు తలంచిరి. కాని గాంధీ మహాత్ముడును, హిందువులును కలాపతు ఉద్యమమునకు సానుభూతి జూపి ఆపత్తుమున వహించినది మొదలు హిజారు ఉద్యమము మూలబడినది. కలాపతు సంఘముగూడ నేవోవిధముగ పరిష్కరింప నెంచియుండెను. కాని మహజరీనులు కొందరు తమ కడమానము గలిగెననియు అవమానముతో నిక ఇచ్చట నుండిన నుడమాగము లేదనియు తలచి లేచివెళ్ల నిశ్చయించుకొనిరి. కై బరుకనుమలకద్ద మృతినొందిన మహజరీనుల కేల్లయొకల కుప్పలన్నియు నెనర్పు సందర్భలన గలిగిన ఫలితము. నెనర్పు సందర్భ యిట్లు పరిణమించుటకు బ్రిటిషు మంత్రలే కారకులు.

మాలన మహమ్మదీయ లండను, ప్యారిసులకు హిజరతు వెళ్లుటకు సర్ విలియం అధికారియగు షమ్సుద్దీన్ ప్రభువు కారకుడు. కనుక ఇందులకై ఆలీనోదరులపై వాడివెడలుటకు అవసరమే కన్పింపదు. పని జాస్తియగుటచే సర్ విస్సెంటు జ్ఞాపక శక్తి తగ్గుచున్నట్లున్నది. నిరుపేదలగు భారతీయుల సామ్యము నుమారు ముప్పదిసంవత్సరముల నుండియు సుఖముగ తిని కాలము గడపుచుండిన యాతనికి మహమ్మదీయరాజబాగము యూరపులో నేను మాసములుండుట కండ్లు కుట్టి యుండును.

తోడిహిందూవులకు కడ్రవము గలుగుటలు భారతదేశమున మహమ్మదీయ రాజ్యమును స్థాపింపవలెనని సోదరులు ఒక్కక్షణ కాలమైనను తలపెట్టియుండలేదు. కనుక సర్ విలియం వారిని దేశద్రోహు లని వ్యవహరించుట కావంతయేని సమంజసకారణము లేదు. దేశమును జయించు నుద్దేశముతో అశ్రమలుగాని, తుర్కి దేశస్థులుగాని వచ్చిరని వారితో పోరాడుదునని వా తెన్నియోమాటలు ఎల్లగెల్లి చాటియుండిరి.

మహమ్మదీయులనుండి ద్రవ్యము నిర్బంధపెట్టి కనూలు శేసి యూరపులో వృధాసేయుచుండినయెను వానికి లెక్కచాళిలు లేరనియు సర్ విస్సెంటు చివరకాక్షేపించి. ద్రవ్యమును నిర్బంధపెట్టి వనూలుచేయు విషయములను నూచింపకున్నక్షేమముగ నుండెడిది. యుద్ధయుద్ధములను ప్రవేశపెట్టి వానిని ప్రజలు తమంతట తామెసుగిరను చెప్పుకథలు చాలును. మునిసిపల్ మన్సిబురేషను మరయొకటి. నైజి కాఖలో 82 కోట్లు రూప్యములును ఇతర కాఖలలో డిక్టుమాలిశంతయు వ్యయమగుచున్నవి కాని మహమ్మదీయోడిమిశిక్షలు సమర్పించిన సామ్యులకు ఖర్చు లెక్కల నడుగుటకు వారే తగియుండురు. ఇతరులకు వానితో నేమాత్రమును సంబంధములేదు. రాయబార సందర్భమున వ్యయపడవలసిన ప్రతిదమ్మిడికే తెక్కలు గలవని యిప్పుడైన సర్ విస్సెంటు తెలిసికొనునగాక. మాలన మహమ్మదీయ డిక్షి విడుదల కైనను వ్యవధి యుండనందున తయారుచేయబడిన తెక్కల కాగితములను సంతేయింపటకు వీలులేకుండెను. మాలనా నిర్బంధానంతరము ఆతని కార్యదర్శి అపనికి బూనుకొనెను. వివరములు త్వరలో ప్రకటింపబడును. అప్పుడు లెక్కలకు ఎదురు ప్రకటింపవలసినదియు సర్ విలియం కనుగొనగలడు.

బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారి చేతులలో గతి ఏమిదు: వత్సరముల నుండియు పడుబాళలకును, ప్రాసీక్యూషనలకును ఫలితముగ ఆలీనోదరులు తమ యమూలముగునట్టి యాస్తిగ మమించుగ నంతయు నమ్మకొనవలసి వచ్చినను సంకట సర్ విలియంకు తెలియకపోలేదు. వీరిని, వీరిబంధువులను డిక్షిస్సిలో బెట్టుటకు సర్ జేమ్సు మెస్టరు, సర్ హార్మిస్ట్ ట్టుర వారియెడల్లా పెట్టిన యాడుచులవలన, సోదరులు తమ స్వగృహములనుగూడ వదిలి దేశప్రక్కకులు గావోగెయ్యెను. ప్రతిస్థితులు ద్రవ్యము వీరు వృధా సేయుచున్నది యెవరైనను తలంపగలరా? ఆలీనోదరులే యిప్పుడేసినో వారిమతస్థులు వారికి కొన్నిలక్షల రూప్య

నిర్బంధవిధాన విజృంభణము

(1)

యరవాడచెరసాల - మహాత్ముని మామూలుకైదీని

చూచినట్లు చూచుచుంటు

సి. రాజగోపాలాచారి దేవదాసు గంధిగార్లు మహాత్మునితో సంభాషించుట
సంభాషణవివరములు - బొంబాయి క్రాంతి కలు విమర్శ

పంజాబులో తీవ్రనిర్బంధము - వారమురోజులలో 1000 మందిని అరెస్టుచేయుట

దేశీయు లందఱును 13-వ తేదీని హరటాలు జరుపవలెను - బొత్తుగ అవకాశము లేని రాష్ట్రములవారు
మూత్రము 14-వ తేదీని జరుపవలెను - కాంగ్రెసు కార్యదర్శి పటేలుగారి ప్రకటనము

బొంబాయిలో అనుదినము సభలు - పండిత మాలవ్యాగారు
మున్నగు నాయకు లుపన్యసించుట - బొంబాయి మహమ్మదీయుల సభ

మూల్లీ సత్యాగ్రహకేసు - శిక్షలు - చారీచారాకేసు విచారణ

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

బరంపురమునుండి కొందరిని కడలూరుకు మార్పుట - వారు నిన్న చెన్నపురికి వచ్చుట

మహాత్మునిసందర్శించుట

రాజగోపాలాచారి-దేవదాసు గంధిగార్లు
యరవాడనుండి బొంబాయికి వచ్చుట
వివరములు

(బొంబాయి ఏప్రిల్ 23- స్వకీయవిశేషి)

ఏప్రిల్ 23వ తేదీని యరవాడ జయిలులో మహాత్ముని సందర్శించి సి. రాజగోపాలాచారి, దేవదాసు గంధిగార్లు 2 వ తేదీకి బొంబాయికి వచ్చిరి. "మాస్కి 31 వ తేదీ కుక్రవారము నాడు నేనును దేవదాసుగంధిగారును పూనా వెళ్లితిమి. మహాత్ముడు యరవాడ జయిలు లోనున్నాడని మాకు చట తెలిసింది. మూడునెలల కొకసారిమాత్రమే మహాత్ముని చూచుట కనుమతిపడలేదని జయిలు నూపర్మెంటుకు ప్రభు త్వోద్యోగులు త్రేయభివృద్ధిని ధాకరు (సర్వెంటు ఆఫ్ యం దియా సాసైటీ) గారు చెప్పిరి. మహాత్ముని పుత్రుడగు దేవ దాసుగంధిగారును ధాకరుగారును నేనును యరవాడపోయి మహా త్ముని సందర్శింప ననుమతియ్యవలెననినూపర్మెంటుకు కోరిమి దేవదాసుగారితో మరియొక్కరుమాత్రమే చూడవచ్చునని ఆత డు చెప్పెను. ధాకరుగారు వాకోరకు బయటకు వెళ్లిపోయిరి. నేనును దాసుగారును నూపర్మెంటుగదిలో నుండిమి. మహాత్ము యుల నిచ్చియుండునని నర్ విప్పింతుకుగూడ తెలియును. అట్టి విశ్వసనీయుల ప్రవర్తననుగూర్చి నర్ విలియం ఆలోచించ వక్కరలేదు.

వారకేసు శాస్త్రయాశ్వాసముల చర్చించుట కిది సమ యముగాదు. శాస్త్రరియేడుట ఆతిసాదరు లాసగిన నొప్పి వేటు మెంతును కచ్చి తెలుసుకుండి సమర్పించిన సమాధానమును, తీర్పును, చదివిన చాలును. ఆతిసాదరులవై హాపమిన ముఖ్య మగు నేరములను. శాస్త్రీ త్రోసివేయి శాస్త్రీ శిష్యాత్వ చేయి టయు, జడ్జి ఆశిష్యాత్వ సంగీకరించుటయు చాలును. నేను ఆవమానకరిమగు నపజయ మెందినదనుట కీ నిదర్శనము చాలును. ఏదోయొక యవకాశము నుపయోగించు నుద్దేశముతో స్వల్పమగు నేరములై శిక్ష వేయవలెను. న్యాయ మూర్తి కన్నడి తిమ్మను చతువుదని సామ్రాజ్య కాపన సభాసభ్యులను సర్ విలియం కోరెను. మాలన మహమ్మదల్లి శాస్త్రీని యుద్దే శించి జడ్జికి బదులుపలికిన మాటలను, జయిలునుండి బంపిన సమాధానమును కాపనసభాసభ్యులు చదువవలెనని మాకోరిక.

బొంబాయి, } చిత్రించవలెను.
మార్చి 31, 22 } ముఠాజం అలి.

వచటకు వార్డరు తీసికొనివచ్చెను. మాపర్మెంటు కర్మిమిద కూర్చొనియుండెను. మహాత్ముడచట నూపర్మెంటు బల్లయెడల సంభాషణ జరిగినంత కాలమును నిలువబడియే యుండెను.

భోజనవిషయమున మేము మహాత్ముడిగితిమి. "మేక పాలును కొట్టెమును యిచ్చుచున్నార. పాలు ప్రార్థన సాయకాలము విభజించి యిచ్చుటలేదు. ఒక్కచూరే అన్ని పాలును యిచ్చుచున్నారు. నేనిప్పుడు మాడుపారులు భుజించుటలేదు కందునాదులు మాత్రమే భుజించుచున్నాను. నాకు రోజుకు రెండు నారింజపండ్లనిచ్చుచున్నారు. నేను కుమ్మర్రాక్షపండ్లను భోజనమయమునందు తినుట వాడుకయయ్య న్నదని చెప్పినను ఆ ఫలములను వాడు శాకింకను యిచ్చుట లేక." అని మహాత్ముడు తెలిపెను. కొంతమంది అరెస్ట్ తై డులు నిగ్గించుచున్న ఆదరణమునందలి పొయిమిద మహాత్మునిపాలను కాచుటకు ఆనమతి యిచ్చెనని నూపర్మెంటు మావడుట వాదనముచేసెను. "కంకటాలు గారుగూడ ఏ చెరసాలలోనేయున్నారు. ఆయనను గాని తైదీ లలో మరి ఎవ్వరినిగాని నేను చూడ వీలులేదు. ఏకాంతవాస శిక్ష విధింపబడినవారి నుంచు కొట్టలో నొక కొట్టునందు నన్నుంచి. రాత్రి తాళములేనెదరు. దానికి రెండుగవాక్షము లున్నవి. ఒకటి వైకపువగగరకు, రెండవది క్రిందిభాగమునకు చేరువయియున్నవి. దానికి వసారావూడనున్నది. వగడిపుట నేను సంచరించుటకు వేరుగ కొంతప్రదేశ మేర్పరుపబడినది కాని చులమాత్ర విసర్జనమున కియ్యబడిన పాత్రమునుగూడ నేనుపడుండు చిన్నగదిలోనే యుంచవలెను." అని మహాత్ముడు చెప్పెను. "కుండకుబడులుగా నొక మూతగల పింగాణీలొట్టెను పెట్టింపెదనని" మావడుట నూపర్మెంటు చెప్పె ను. "బయటనుండి సామానమును తెప్పించుకొనగూడదు. నా పరపురు తెప్పించుకొనుటకుగూడ వారింగీకరింపలేదు. కైదీ లందరికిని యిచ్చు రెండు కంబళీలనుమాత్రమే నాకును యిచ్చిరి. అనిమహాత్ముడు తెలిపెను. తటాదనిచ్చిరా అని నే నడుగలేదని మహాత్ముడనెను. నా కాళ్ళవ్యము కలిగినది. "తటాద అవసర ములలోనిది గాదు భోగసాధనములలోనిది" అని నూపర్మెం టునెను. "తైదీల కందరికిని యిచ్చు పింగాణీజారీని గిన్నెను మాత్రము నాకుగూడ నిచ్చిరి. ఒకచెప్పాన్ను తెచ్చుకొనుటకు మాత్ర మనుమతించిరి. వార్తాపత్రికలను నాకిచ్చుటలేదు" అని మహాత్ముడనెను. "మతగ్రంథములనుగాని మరి ఏగ్రంథములను గాని యిచ్చుటకు త్రేయభివృద్ధిని నూపర్మెంటు చెప్పెను. అది ఆక్రమణని మహాత్ముడువాదించెను." బూరు విజ్ఞప్తి ప్రాసినవో దొరతనమునకుపెదనని "మావడుట నూపర్మెంటు మహాత్ముని తో చెప్పెను." కలమును సిరబుడ్డిని నే నుపయోగింప నభ్యంత రము చేపట్టలేదు. నేను స్వయంకృషి కలన ఉరురు భావ న భ్యసిం చుచున్నాను.

ఆత్మనను శ్రావణుటకు మాత్రమే కలమును సిరబుడ్డిని వాడు చున్నానని మహాత్ముడు నడిపెను! మహాత్ముడు మామూలు భోగతనిమాత్రమే కట్టుకొని యుండెను. మహాత్ముడు చూచుట కంత ఆశోగ్యముగా నున్నట్లు కనబడలేదుకాని, మహాత్ముడు చెరసాలకు వచ్చినప్పటికంటే నిపుడు బలయుతుడయ్యెనని వార్డ రుమాత్రము చెప్పెను. ఒక భోజన విషయమున తక్కిన తక్కిన అన్ని విషయములలో మామూలు తైదీల నిబంధనల వన్నిటిని మహాత్ముడుగూడ తప్పక అనుసరింపవలసియేయున్నది. తైదీలని బంధన విషయమున బొంబాయి నిబంధనలు యితరరాష్ట్ర ముల నిబంధనలకంటే చాల అననుకూలముగా నున్నవి. తా నేవిషయమునను యిబ్బందిపడుచుండుట లేదని మహాత్ముడు చెప్పెనుగాని తీర్పు నెప్పిన శాస్త్రయాశ్వాసతి పలికిన నధురోత్థు లను, చూపిన సౌజన్యమును బట్టి మహాత్మునివంటి పురుషపుంగ పునికెట్టి ఆదరణచూపుట సమజమని మనము భావించుచా అట్లు కాకపోయినను, ఆతనిగౌరవమునకు తగిన భోగ్య గూడ కాకపోయినను, యుద్ధమునందు పట్టుబడిన ప్రముఖులకు చూ పెడు రీతివైన మహాత్ముని కాదరణను ప్రభుత్వమువారు చూపె దని మేమాసిందితిమి. కాని మేము మహాత్ముని సంబంధముల కలన బ్రిటిషువారి హిందూజాత పరిపాలనా విధానము నందలి సత్యము లో(వివిధ సైనదని) బొంబాయిక్రాంతి కలు పత్రికా ప్రతినిధితో సి. రాజగోపాలాచారి గారు చెప్పిరి.

బొంబాయి క్రాంతి కలు విమర్శ

"మహాత్మునికి యరవాడ చెరసాలలో మాపడుచున్న ఆదరణ యిట్టిదని రాజగోపాలాచారిగారు తెలుపగానే ఈనెల 23 వ తేదీని క్రాంతి కలు పత్రిక దానినిగూర్చియే ప్రధాన వ్యాస మును వ్రాసెను. "మహాత్మునకు యరవాడ చెరసాలయందు చూపబడుచున్న ఆదరణనుగూర్చి సి. రాజగోపాలాచారిగారు తెలిపిన విషయములను చదివిన తేటనే ఉచితజ్ఞతను పూర్తి గా గోల్పోయినవారు తప్ప తక్కిన వారందఱును గాఢ సంతోషమును చెడుట నిశ్చయము. ఆ సాధుపుంగవుని ఆకస్మికముగ సబర్బీకి చెరసాలనుండి మార్పుటవలనను ఎక్కడికి గొనిపోవునది యు నెవరికిని తెలియకుండ అతిహింసయుగ మహాత్ముని కొనిపో వుటవలనను అపుడే యుద్యోగుల యుద్ధకమునుగూర్చి కొంత సం శయము కలిగినది ఇపు దాసంశయము రూఢియైపడి. బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు మహాత్ముని సామాన్యకైదీగానే భావించుచున్నారు. గాన నటులే చూచుచున్నారు. మహా త్ముడు. కూకళామణి యనియు సాధుపుంగవు డనియు భారతీయులందఱును-భారతీయులే గాక విదేశీవాసులందఱును- ముఖ్యముగా ఆసియా ఖండవాసు లందఱును భావించుచున్నారను విషయమును బొంబాయి దొరతనమువారు తెరుగరా? తేక మరదిరా? మహాత్ముని ఆశస్త్రవేడుటకు మొదట నిశ్చ యించినది బొంబాయి ప్రభుత్వసంఘసభ్యులను ప్రయత్నమునే యని యొక బొంబాయిపత్రిక యిటీవల - ఆ విషయమును తెలుపు నగత్యము లేకపోయినను - కలుగజేసికొని దేశీయులకు తెల్పించినది. భారతీయులలో నొకనికి గౌరవహీని కలిగినవో నది దేశీయుల కందరిని కలిగినట్లే యని భావించవలసి యుండ మహాత్మునివంటి సజ్జనశ్రేష్టునకు విశ్రేష్టభాష్యా దని మానక ప్రపంచమున వాసిగాంచిన మానవశ్రేష్టునకే అగౌరవము కలు గుట భారతీయులకందరి కిది గూడ అగౌరవము కాకుండునా? బొంబాయి ప్రభుత్వసంఘసభ్యులగు భారతీయు లీవిషయమును మరచిరా? యరవాడ చెరసాలలో చూపబడు నాదరణవలన మహాత్ముడ కెట్టి అపమానమును కలుగదు. ఆ అపమానము భారతదేశమన కును, దేశీయులకును, మానవప్రపంచమున కంతకునుమాత్రమే కలుగును. దీనివలన అపమానముతప్ప సంతాపమేయియునలేదు. దేశసేవయం దిదివర కుదాసీనతను సహించుటవలనను, అభి ప్రాయభేదములను పెంచుకొని మర్నగ్రగ్రస్తుల మగుటవలనను, త్యాగభీతువుల మగుటవలనను, ఇట్టి అపమానమునకు మనము శాస్త్రులనుయ్యే యుంటిమి. మనము దేశకోపాలమృత్యుకుండు మేని దేశభక్తి కి కలిగినవారము కాకుండుమేని మహాత్ముని కిట్టి కారాగృహవాసమే తటస్థించియుండదు.

ఈ అపమానమును తొలగించుకొనుట ఎట్లు! ఆగ్రహ మును చూపుటవలన అపమానము తొలగదు. మహాత్మునికి కారాగృహమం దిట్టి ఆదరణ చూపబడుచున్నదని తెలియుటచే దేశీయులు కాంతిని వహించుట మిగులకష్టమేయైనను మహా త్ముని ఆజ్ఞాసారము ఆతడు మనకొరకు చేసిన మహాత్యాగ మునకు మన ఆర్థ్రతను నిరూపించుటకు మనమందఱమును ఏకా గ్రతతోను ఏకీభావముతోను దృఢసంకల్ప మొనరించి ఆంగ్లే యులకు కలిగిన భీతిని పూర్తిగాతొలగింపవలెను. గడియారపు నడకవంటి సక్రమపద్ధతితోను పంజాబు మెయిలు తెలుసు

వేగమునకు వేగముతోను నిర్మాణవిధానమును కొనసాగింపవలె నని మహాత్ముడొంగిన ఆజ్ఞలను నెరవేర్చుటయే ఆనమానమును తొలగించుకొనుటకు ముఖ్యసాధనము మహాత్మునికి చెరసాలతో మాపబడుచున్న యీ నిరాదరణ వర్తమానము అశనిపాత సదృశమని నిజము నొప్పుకొనవలసినదో అత్యంతమైగలవారు (మితవాదులు సహాయవాదులు) గూడ చెప్పక తప్పదు. ఈ హిందూదేశమునందును ప్రపంచమునందలి యితరదేశములలోను గల భౌతికతీయముల కంటెక్కిన మితవాదులకు, కాంగ్రెసుసభ్యులకు రాజభక్తులకు, సహాయవాదులకు, ఏనుగుల సంఘమునకు సర్వ శ్రమస్వామి-యనువాదాను ద్వారకవాసుగారు ప్రధాననాయకులుగా ప్రకాశించుచున్నారో అట్టి కేవలము పార్టీ భారత కానకసభ్యులకుగూడ - ఎల్లవారికిని అత్యధికాగ్రహమును కలిగించుటకైన మైమరచి దొరతనమువారి టిటిపనికి బూతెడరని ఎవ్వరు స్పష్టమయిందలేదని క్రాంతికులు ప్రతీక ముఖ్యవాగ్దానమునందు వ్రాయబడినది.

మహాత్ముడు-నెహ్రూగారు

చెరసాలలోని ఆదరణయందలి భేదము యరకాడ చెరసాలయందు మహాత్మునికి మాపబడుచున్న ఆదరణతో పోల్చిన, లక్షో చెరసాలలో పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారికి మాపబడుచున్న ఆదరణ వేయవడం గులు శ్రేష్ఠమని చెప్పక తప్పదు. రాష్ట్రీయప్రభుత్వములలో చాల శ్రేష్ఠమైనది కీర్తిపరుడు బొంబాయి ప్రభుత్వముకంటే సర్వోత్కృష్ట బట్టగారి ప్రభుత్వమే చాల శ్రేష్ఠతయొందున కలిగి యున్నదిగానూ చెప్పవలసి వచ్చుచున్నది. నెహ్రూపండితుని గౌరవమునకు తగినరీతిని వాచాట చెరసాలలో యేర్పాటులు చేసిరి. మంచములు, కుర్చీలు, బల్లలు, పత్రికలు, పుస్తకములు మున్నగువాని సన్నియు సందకర్పిరి. పండ్లు మున్నగువానిని టిటి యిచ్చుచున్నారు. పండితుడు పరుపు మున్నగువానిని తెప్పించుకొనుట కనుమరిచిరి. కాపురములేని యంత్రకాలలో నొకవికాలమును భోగమును పండితునికిచ్చిరి. అందొకమూల చక్కని స్నానపుగది నమర్పిరి. స్నానమునకు వలయు ఏర్పాటుల నన్నిటిని చేసిరి. పండితుని పట్ల కాకాగృహావోద్యోగులు స వి న య ము గ మె ల గ డ రు. పండితుని సోదరపుత్రు లిరువురుగూడ నతని చెంతనే యున్నారు. వారు ముగ్ధులను యిష్టాగ్రహిణి కాలము పుచ్చుచుందురు. పండితునకు కావలసిన పరిచర్య చేయుటకు టిటిలోనే కొందరిని నియమించిరి. కార్యాచరణమును జరిగి పోగూడదను నిరోధ మొక్కటితప్ప తక్కినవిషయములలో పండితుని కట్టి ఇబ్బందియు కలుగకుండ తగిన యేర్పాటులు చేయుటచే సంయుక్తరాష్ట్రముల ప్రభుత్వమువారిని ప్రశంసింపక పోలేము. అచట మహామహాదారు రాజాగారు హోము మెంబరు. సర్ బట్లగుగాతు ఇటీవల నిరంకుశత్వమున మునిగిపోయినను వెనుకటి యుచితజ్ఞతను పూర్తిగా మోచినట్లులేదు. బొంబాయిరాష్ట్రమున సర్ జార్జిలాయడుగారు హార్మియనుగారి విషయమున కతినహానప్రతీ పవలించినను అపుడపుడు స్వార్థపరులను ముఖ్యులై పకాయణలను తెలుపు వాక్యములనలన పూర్తిగా పోరబడుచున్నను మొత్తముమీద పురోగృహిణి కొరవని తలచువారు వెక్కిరించుచుండ కలరు. గాని జగద్వ్యధుడగు మహాత్మునికి మాపబడుచున్న ఆదరణను బట్టి సర్ జార్జిగారినికూర్చి సదభిప్రాయములగుల పీరిగూడ నిక నీ అభిప్రాయము తొలగక మానకు. ఈ అనమానము పూర్తిగా ర్తిగా ముఖ్యులచే యె యుండ వాని నావంతయును వారు గణింపకుండు నంతటి మైమరపు ఈ అధికారమువలనన యీ పదవివలననే కత్తిగానా అని మనము చురుకుల నడుగుట సమంజసమని యొకరు వ్రాసిరి. (హిందూ).

మహాత్మునికి

సబుజడ్డి రాజీనామ
సూ అసిస్టెంట్ సర్జను రాజీనామా
మహాత్మునికి కేసువిధించినందున మార్చి 22 వ తేదీన క్యాబులూరు సబుజడ్డి లాలాహరదయాలు ఎం. ఏ గారును ప్రొఫెసర్ లా సబుజడ్డి టేబు సర్జను లాలా కామదాసు గారును రాజీనామాల నిచ్చిరి.

ఖద్దరుప్రతము

బాంసాలు న్యాయవాదుల సంఘతీర్మానము
“జగద్గంగుడూ, మానవశ్రేష్ఠుడు, కాంతి స్వాతంత్ర్య ప్రబోధకుడు, మహోదారుడు, సాగుప్రంగవుడు సగు మహాత్మునికి కేసువేసిరి గాన నీసంఘము వారందరును పీల్చెంతవరకు ఖద్దరుబట్టలే ధరింపవలెను. ఖద్దరుబట్టలే యితరులుగూడ ధరించునట్లు ప్రోత్సాహపరపవలెను.” అని వాదతీర్మానించిరి.

మహాత్మా గాంధీ శిక్షా దినము

13-14-తేదీలు హద్దాలు

పటేలుగారి ప్రకటనము

“గాంధీమహాత్మునికి శిక్ష వేయబడిన 18 వ తేదీని అన్ని రాష్ట్రములలోను జయప్రదముగ నెరవేర్చవలెను. 13 వ తేదీ హరటాలును గూర్చి 13 వ తేదీ ద్రవిడ కేరళ మహారాష్ట్ర పాంచాల రాష్ట్రములవారికిని 14 వ తేదీ వంగరాష్ట్రము వారికిని నూతనసంవత్సరాది దినములైనవిగాన 13 వ తేదీని మార్చిన లాభము లేదు. దేశీయులందరును, 13 వ తేదీనే హరటాలు జరిపెదరు. ఆనాడు జరుపుటకు బాత్తుగా పీలులేనిచో ఆ రాష్ట్రములవారు మాత్రము 14 వ తేదీని జరుపదగును” అని దేశీయ మహాజనసభా ప్రధాన కార్యదర్శి వి. జే. పటేలు గారు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘముల కన్నిటికిని తెలియజేసిరి.

జాతీయవారము-బొంబాయి పౌరులసన్నాహములు

ఒకవారమురోజుగా ప్రతిదినము బొంబాయినగరము నందు సభలు జరుగుచున్నవి. ప్రతిసభయందు ముఖ్యముగ పండిత మదన మోహన మాలవ్యా, శ్రీమతి సరోజినీదేవి, శ్రీ యంత పటేలు, స్వామి సత్యదేవుగారు ఈమాస మారక తేదీ నుండి 13 వ తేదీవరకు జాతీయవారమును జయప్రదముగను, నిర్విఘ్నముగను జరుపవలసినదని ప్రవచనముచున్నారు. జాతీయవారపు ఉత్సవములను 14 వ తేదీ వరకు జరుపవలెనని కొందరికట్లే కము. గాంధీ మహాత్ముని కేసునిచారణ ముగియగానే పండితమాలవ్యాగారు బొంబాయిచేరి. తత్తణుమే స్వరాజ్యమును సంపాదించుటకు అనుగుణ్యమైన ఒక ప్రత్యేకకార్యక్రమమును తయారు చేసి పెట్టిపట్టును, దీనినిగురించి అలోచించుటకు అన్ని రాజకీయపక్షముల నాయకులను సమావేశపరచెద మనియు మాలవ్యాగారు తా మిచ్చట ఇచ్చిన ప్రభుత్వపన్యాసమునందు చెప్పిరి. ఈసభ జరిగిన వారముదినములలోగా కాంగ్రెసు సామాన్యకార్యదర్శి శ్రీయంత వి. జే. పటేలుగారు మరియొకసభలో నువనసించుచు పండిత మాలవ్యాగారు మతీయొక కార్యక్రమమును తయారుచేయుట కిది తుణుము గాదనియు దేశము ఎదుట ఇప్పుడు ప్రజల కొక నిర్మాణపు విధానము గలదనియు చెప్పిరి. మాలవ్యా పండితు లంతట పరిస్థితులను గురించి తీర్పు ముగ నాలొచించి, కాంగ్రెసు సమృద్ధిని బడయకుండ, గాంధీమహాత్ముని చెరసాలకు వెళ్లి సంపర్కించుకుండ తమ ప్రత్యేక కార్యక్రమమును బయల్పరిచి మని మరియొక సభలో జరిగిరి. ఈలాగు పండితుడు కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును సంపూర్ణముగ నంగీకరించుటయు, జాతీయవారమును సంపూర్ణ విజయముతో జరుపవలసినదని అపేక్షించుటయు వాస్తవ్యతల యొక్కయు మాతాళము ప్రచారమునకు ద్విగుడికృత్యాచుము గలిగించినది.

కేంద్రకల్యాణాథాన సంఘము

కేంద్రకల్యాణాథాన సంఘమువారి యాహ్వానము క్రింద బొంబాయి మహాత్ముదీయలు ఆదివారమునాడు రాత్రి ఒక సభచేసి గల్లితోలి, పక్ష్మపుత్రేను, ఏడీయానోపిలులనుగ్రీనుదేశమునకు దానముచేసి, స్మిర్నా దేశములో అంతర్జాతీయాధికారమును స్థాపించి, జలసంఘలలో తురుష్కులమును తీసివేసి, జడీతులు అరబ్బీ, పవిత్రస్థలములను గురించి మహాత్ముదీయాభిప్రాయములను నిర్లక్ష్యము చేయుట ఇస్లామతమునకు గొప్ప అన్యాయముకేయుట అగుననియు, అంగ్లవాగ్దానములకు ప్రతిపూలముగ నుండుననియు తీర్మానములను చేసిరి.

బొంబాయి

విదేశవస్త్రబహిష్కారము
అనామ్యుదాబాదు వర్తకుల తీర్మానము.
విదేశవస్త్రములు, ఈ దేశమునందలి మిల్లులలో విదేశపు నూలుతో తయారుచేయబడు వస్త్రములను కొనకూడదనియు అత్యుత్పాదదనియు అనామదాబాదునందలి మస్తాజీజట్టలవర్తక సంఘమువారు తీర్మానించుకొనిరి.

వంగరాష్ట్రము

చిత్రరంజనదాసుగారి పత్రిక ప్రకాశకునికి కేసు

కలకత్తాలో చిత్రరంజనదాసుగారిచే స్థాపింపబడిన బంగ్లాదు కథ (వంగదేశవస్త్రాంతము) అనుపత్రిక సంపాదకు డగు కిరాను శంకరరాయి, ప్రకాశకుడగు అరవింద్ ముఖర్జీ గారవై రాజ్యదోవా నేరము మోపబడెను. ప్రధాన రాజధాని మాజిస్ట్రేటుఅగు స్విస్టోగారు యాకేసు విచారించి కిరాను శంకరరాయిగారు నిర్దోషులని తీర్మానించి వారిని విడుదలచేసిరి. అరవింద్ ముఖర్జీ గారికి 6 మాసములు విడిఖైదు విధింపబడెను.

పంజాబులో నిర్బంధము ప్రబలుట

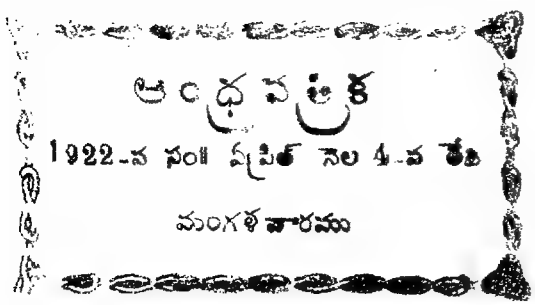
విమర్శలేని ఆరెష్టులు
వారమురోజులలో 1000 మందిని ఆరెష్టుచేయుట (లాహోరు మార్చి 29)

అనామోద్యమమును పూర్తిగానడచినయెడకు ప్రధుత్వవాదా తీవ్ర నిర్బంధవిధానమును ప్రారంభించిరి. మార్చి 8-10 రోజులలో 1000 మందిని పట్టుకొనిరి. వీరిలో మోచ్చు మంది సిక్కులు. వారంటులేకుండనే పటాల్ పముతోను చాలవోట్ల అనవసర దౌర్జన్యముతోను పోలీసులు ఆరెష్టుచేయుచున్నారు. అనవసరముగ నైకదళమును కావలియుచునున్నారు. దౌర్జన్య మెచ్చటను జరుగలేదు. కొన్నిచోట్ల మితవాదులను కాంగ్రెసు విషయమున కనిచేయనివాడిని గూడ ఆరెష్టుచేసిరి. గ్రామపంచాయతీ సంఘముల సభ్యులలో మోచ్చు మందిని ఆరెష్టుచేసిరి. లాహోరు నందలమున చాలగ్రామములం దీసంఘములు కలవు. వీరినందరిని చిల్లర చెరసాలలలోనే యుంచిరి. అచట తావుచాలక వారికి చాలయిబ్బందిగానున్నది. సరుపాములు బాత్తుగారేవు. చాలమంది అనామోదాదులగుటచే విచారణమార్తము లేలికగా జరిగిపోవుచున్నది. తుమాపణలిచ్చుటకు ప్రోత్సాహ మధికముగ నున్నదిగాని యంతరంగకర్మగును తుమాపణల నియ్యలేదు. చాల కఠినదీర్ఘ కాల కేసులను నేనుచున్నారు. చెరసాలలలో సరుపాములు నానాటికి నశించుచున్నవి. మామూలు సౌకర్యములనుగూడ చూపుటలేదు. ఈ సంగతులను తక్కిన రాష్ట్రములకు తెలియనిచ్చుటలేదు. టిపాలకాశివారు ఉత్తములను తగిల్చిచేయుచున్నారు. తిండి వార్తల ననలే పోనిచ్చుట లేదు. ఇంతవరకు దేశీయు లతి కాంతిముగ వైర్యముతో మెలగుచున్నారు. (బోంబే క్రాంతికులు)

గంజాము రాజకీయ శిక్షితులు

గూడలూరుకు మార్చులు

నిన్నను వారు చెన్నపురికి వచ్చుట
కందాళం సర్వేశ్వరకాశ్రి (అఖిలభారత అసహాయ విద్యార్థి సంఘమున ఆంధ్రప్రదేశ్ నిధి, ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘసభ్యుడు), ఇంద్రగంటి వెంకటేశ్వర్లు (మాడుగుల-విశాఖ పట్టణముజిల్లా), పిన్నంటి వేంకటరమణారావు (బొంబయి), కాజూరు రామకృష్ణారావు (శ్రీకాకుళము), అనామవారి (కటకం), గాడ్ల బంపురం చెరసాలలో కఠినశిక్ష ననభవించుచుండిరి. ఇటీవల నవట 18 రోజులు తిండి మానినవారిలో అనామకు, సర్వేశ్వరకాశ్రి, రామకృష్ణారావు గార్లుగూడ నుండిరి. ఆరోజులలో నూపర్నంటు పలునారులు నిర్బంధమున వారిచేత భోజనము చేయించెను గాని యిసర్వేశ్వరు జనరలు అనుమతిని కొరవచు వారికి కొన్ని సరుపాములను చేసెను. వి. జి. ఏమి నాననో తెలియును గాని 2 వ తేదీ ఉదయమున ఆకస్మికముగ వీరిని చెరసాలనుండి రైలుస్టేషనుకు నడిపించిరి. చేతులకు బేడిలు తగిలించి వారి సామానులను వారిచేతనే స్వేదనుకు మోయించిరి. వీరందరూ చిక్కిపోయిరి. చెరసాల నుండి పంపి నేయునపుడు మరల వారిని తూచకపోవుట మరయొకతెలుసు. వీరు నిన్న (3 వ తేదీ) కలకత్తా మెయిలులో చెన్నపురికేరచ్చిరి. వీరిని కడబూరుకు పంపుటచే చెన్నపురికి తీసికొనికచ్చిరి. వీరు నిన్న రైలుదిగి సర్ రామస్వామి మొదలగు సుప్రమున భవించినపేర్కట మరల రైలుస్టేషనుకు నడుపుడనగా మాకు చాల సమానముగానున్నది గాన మేము నడువలేమని వారుచెప్పిరి. నందులకు పోలీసులు ఉక్కురై వానిచాల నూపించిరి. పోలీసు టిటుల కారు లోచినను కిక్కితు లేమియును శాంతిముననిడునక నడవలేమనమాత్రము ఖండితముగ చెప్పిరి. ఇక చేయు నది లేక పోలీసులువారిని ట్రామునిగ ఎక్కుచు స్టేషనుకు తీసికొనిపోయిరి. వారుతన్న మామతోనే యున్నారని మోక్షుడు వ్రాసిరి.

మహాత్ముని బాధలు

భారతీయుల దుఃఖములను తా ననుభవించి వారిని తరింపజేయుటకు, గాంధీమహాత్ముడు కారాగృహమునకు జనెను. తా ననుభవించెడి బాధలు, దేశమునకు కాలునని, మహాత్ముడు పూర్వవిశ్వాసముతో బలికెను. ఏలనన, అత్యంత పనిలేహ్యదయు లనుభవించెడి కష్టములు, మిత్రులను శత్రువులను గూడ పవిత్రపతుల జేయజాలి యుండును. ధర్మమును స్థాపించుటకు బనికివచ్చును. మహామహుల త్యాగము చిరకాలము నిలిచి యుండును. ప్రహ్లాదుడు, హరిశ్చంద్రుడు, బుద్ధుడు, జినసే, మొదలగు ధర్మవర్తనలు, ఆత్మార్పణ గావించిన ఫలము, నేటికిని నిలిచియున్నది. వారి నామస్మరణము ధర్మవర్తనమునకు మనుజుల నేటి కిని పురికొల్పుచున్నది. బాధానుభవమునకు అర్హత గలవారు అరుదుగ నుండురు. నిష్కళంక స్వాధ్యయులును, పావనచరితులును, ధర్మమార్గాను సరులు నగు మహామహుల త్యాగమే, అత్యంత ఫలదాయకముగ నుండును. లోకోత్తరపురుషుడగు గాంధీమహాత్ముడు సోదరదేశీయుల ముక్తి కొరకు, బాధ ననుభవించవలసివచ్చుట, గొప్ప అదృష్టమని భావించక తీరదు. మహాత్ముడు బాధ ననుభవించునపుడు, సహించుటకు సామాన్యజనుల కెంతకష్టముగ నున్నను, దూరదృష్టితో యోచించిన నట్టిసందర్భ మత్యంతావశ్యక మయ్యెనని గ్రహింపవచ్చును. మహాత్ముని ఆదేశము ననుసరించి, భారతీయులు తమ విధ్యుక్తమును నెరవేర్చి యున్నచో మహాత్ముని నిర్బంధమున కవసరము పొలిగిపోయెడిది. న్యాయస్థానముల బహిష్కారమును కొనసాగించి పంచాయతులను స్థాపించినను, విద్యాశాలలను బహిష్కరించి జాతీయవిద్యాలయములను స్థాపించినను, రాటమును చేపట్టి స్వదేశ వస్త్రధీక్షను విదేశవస్త్రబహిష్కారమును పూర్తి జేసినను, సామ్రాజ్యము లను ఎడమార్పులవెంట బరుగిడక శాసనసభలను బహిష్కరించినను, అహింసావ్రతమును నిష్కర్షగ నవలంబించినను స్వరాజ్యము గడుపుదినములోపల సిద్ధించియుండు ననుటకు సరియము లేదు. స్వల్పత్యాగముతో జాతి విముక్తిని గాంచెడిది.

కాని, భారతీయులకు అవిశ్వాసము తొలగలేదు. ఆత్మశక్తియందు నమ్మకము బాగుగ గుదురలేదు. ధర్మము తప్పక జయము గాంచు ననియు, అధర్మముతోలగిపోవుననియు విశ్వాసమునాటుకొనలేదు. త్యాగావశ్యకతను వారు బాగుగ గుర్తించకబోయిరి. అందుచేతనే శాసనసభలుగాని, న్యాయస్థానములుగాని, పాఠశాలలుగాని ఖాళీ గాలేదు. రాటపు పూజ, దేశమునందంతటను నెలకొనలేదు. మహాత్ముని విశ్వాసమునందు అత్యాంశముయినను ప్రజలలో నధికసంఖ్యాకులయందు నాటుకొని యుండిన, స్వరాజ్యస్థాపన కింత కాలయాపన జరిగి యుండును. ప్రజలు తమధర్మమును క్రమముగ నిర్వహింపక బోవుటచే, మహాత్ముని నిర్బంధము అపూర్వమని యయ్యెను. అందుచే, మహాత్ముని

బాధానుభవమునకు వగచి ప్రయోజనము లేదు. మహాత్ముడు యరవాడా జయిలు నందు ఆనుభవించుచున్న బాధలను తలపోసి, దుఃఖంప ననగత్యము. ఏల నన ప్రస్తుతపరిపాలనావిధానము క్రింద, ఇట్టి బాధలు లోకోత్తరపురుషులకు సయితము తప్పవని, ప్రజలు మొదటనే గ్రహించి యుండురు. గాంధీమహాత్ముని జయిలులో దర్శించిన సి. రాజగోపాలాచార్యులగారు బొంబాయి క్రాంతికు ప్రతికాప్రతినిధికి దేలిపిన వృత్తాంతమును మా బొంబాయివిలేఖకుడు, తంతిద్వారా తెలిపెను. ఆ వృత్తాంతమును చదివిన, ఎట్టి మహామహుల కయినను, కారాగృహబాధలు తప్పవని కనుగొన వచ్చును. నాగరిక దేశములలో, రాజకీయప్రత్యర్థుల సంచలనము నరికట్టుటయే ప్రధానమని ప్రభుత్వమువారెంచెదరు. అందుచే, రాజకీయ నిర్బంధితులను శారవముతోజూచి, వారిహోదాకు తగిన మర్యాదల గావించెదరు. హిందూదేశము నందటలుగారు. పగసాధించుటయే, ప్రధానముగ గనుపించును. రాజకీయనిర్బంధితులను, ఇతర నేరస్థులనుండి విడదీయుట కేర్పాటు లేదు. అటుల జేయుట మిగుల కష్టమని, మాంటాగూ గారే సూచించియుండిరి. లా, ఆర్డరులను పూజించెడి దేశమున, నేరస్థులను విచక్షణ లేకుండ సమాన బాధలకు లోనుగావించుట వింతగాదు. ప్రస్తుత పరిపాలనావిధానము మారనంతవరకు ఈదుస్థితి తొలగదని ధ్రువపడుచున్నది.

రాజగోపాలాచార్యుల గారి వృత్తాంతము ప్రకారము, జయిలు సూపరింటెండెంటు గారు కుర్చీలో సుఖముగ కూర్చునియుండగ, మహాత్ముడు సంభాషణ ముగియువరకు నిలుచుని యుండవలసి వచ్చెను. మహాత్ముడు మామూలుగ భుజించెడిపదార్థములనిచ్చియుండలేదు. ఆకారాగృహమునందే నివసించుచున్న శంకరులాల్ త్యాంకరుగారినిగాని, మరి యేయితర ఖయిదీలనుగాని చూచుటకు మహాత్ముని కనుజ్ఞ యొసగరయిరి. ఏకాంతనిర్బంధమున కుపయోగపడుననెంచిన గదిలో, మహాత్ముని ఉంచిరి. రాత్రిళ్లు గదికి తాళమువైచుచున్నారు. వెలుపల నుండి ఏవస్తువులను మహాత్మునికి పంపుటకు ఏలులేదు. స్వంతపు పరుపునయినను తెప్పించుకొన ఏలులేదు. రెండు జయిలుదుప్పట్లను మహాత్ముని కిచ్చిరి. దిండుసముతము అనవసరమని, సూపరింటెండెంటుగారు చెప్పిరట. జయిలు పాత్రలను మహాత్ముడుపయోగింపవలెను. మహాత్ముని ఆరోగ్యము గూడ తిన్నగగనుపింపలేకని, రాజగోపాలాచార్యులు గారు పలికిరి. ప్రపంచమునందెల్ల ఉత్కృష్టపురుషుడనియు, పావనచరితుడనియు నుతింపబడిన గాంధీమహాత్ముని సామాన్యనేరస్థునివలె జూచుటకన్న ప్రస్తుతపాలనా విధానతోపమును తేటపరుచుట కింకేమి గావలయును? జయిలులో తనయెడ ప్రవర్తించుచున్న రీతినిగూర్చి తలపోయవలదని, మహాత్ముడు ఆచార్యులగారి ద్వారా ప్రజలకు దెలిపుచున్నాడు. విచారణయందున్నపుడు, సబర్యతీక్షణిలు నందు మహాత్మునికి విశేషసౌకర్యముల మొనగూర్చిరని, అంగ్లో హైందవపత్రికలు ప్రభుత్వమువారిని నిందించియుండెను. కారాగృహములకు ప్రజలిక మీద ఉత్పాదముతో జరుగిడక రని, మద్రాసు మెయిలుపత్రిక సూచించెను. ప్రస్తుత సమయమున యరవాడాజయిలులో మహాత్ముడునుభవించెడి బాధల జూచి, అంగ్లో హైందవపత్రికలు విచారమును మాని సంతృప్తి జెందవచ్చును.

ప్రస్తుతకర్తవ్యమేమి? మహాత్మునిబాధల గని, ప్రజలు రోషముజూపుటవలసినగాని, విచారము గనుపరుచుటచేగాని, ఇసుమంతయు ప్రయోజనము

డదు. భారతీయుల విమోచనముకొరకు, తాను కష్టములను భరింప నుద్వృక్తుడైనపుడు, మహాత్ముని కిట్టిబాధలు తప్పవని, ప్రజ లూహించి యుండురు. అందుచే నిపుడాశ్చర్యపడ నక్కరలేదు. దేశముక్తిని మహాత్ముని నిర్బంధ విమోచనమును త్వరలో చేకూర్చుకెట్లు? ఈవిషయమునే భారతీయులు లెస్సగ యోచింపవలయును. సత్సరస్వరాజ్యసిద్ధికాటంకము గలుగుటకు ప్రజల ఉపేక్షయు అవిశ్వాసమును వెనుక కారణము లయ్యెను. మరల నట్టి యుపేక్షను వహించటచే, మహాత్మునిబాధ లినుమడించును. స్వరాజ్యసిద్ధి దూరమగును. అందుచే భారతజాతి తన మాంధ్యమును విడిచి, ఆవేశమునకు చోటియక, చార్జన్యమును సంపూర్ణముగ విడనాడి నిర్మాణకార్యక్రమమును పూర్తి జేయుటకు వెంటనే బూనుకొనుట యత్యంతావశ్యకము. మహాత్ముని నిర్బంధమునుండి తొలగించుట కింతకన్ననూ ఫలప్రదమగు మార్గము లేదు. గాంధీమహాత్మునితో పాటు పలువురు దేశభక్తులు స్వరాజ్యక్రమము లందు బాధలనుభవించుచున్నారు. స్వాధీశభారత వర్షమునందు అట్టి దేశభక్తులు మరల నడుగిడుటకు కుతూహలులై యుండురు. లేనియెడల వారిత్యాగము నకు తగినఫలము గలుగదు. దేశభక్తులకెల్ల రకును నుత్సాహముతో స్వాగత మొసగెడి భాగ్యము ప్రజల కెంతత్వరలో లభించిన నంత అప్లాదకరముగ నుండును. మహాత్ముని యుపదేశములను కొనసాగించుట కందుచే, దేశము తడవుజేయుట భావ్యముగ నుండదు. అట్టి యవకాశము, జాతీయవాసరమున లభించును. మహాత్ముని బాధానుభవము, దేశీయులను కార్యోత్సాహపరమగుట జేయుటకు తోడ్పడునని నమ్మెదము. వారి స్వరాజ్యసంపాదనా దీక్ష, ఇందుమూలమున బలపడవలెను. మహాత్ముడుపదేశించిన కక్షరుమంత్రమును జపించుచు, భారతజాతి స్వదేశవ్రతమును అనుష్ఠింపవలెను. తిలకు స్వరాజ్యనిధికి ధనము ప్రోగుచేయవలయును. కాంగ్రెసునందు సభ్యుల నధికముగ జేర్చవలెను. పంచాయతులను నెలకొల్పియు, జాతీయ పాఠశాలలను స్థాపించియు, దేశీయులు నిర్మాణకార్యక్రమాంశముల నన్నిటిని త్వరలో బూర్తి గావించుట ధర్మము. మహాత్ముని గౌరవించుట కింతకన్నను ననుకూల మార్గ మేమి గలదు? స్వరాజ్యస్థాపనమునకును, మహాత్ముని నిర్బంధమునుండి త్వరలో విడిపించుటకును, ఫలప్రదమగుమార్గమువేరొకటిలేదు. హిందూదేశ పువ్యధలు త్వరలో తొలగిపోగలవు. స్వాతంత్ర్య భానుడు, కొంచెము చాటుగ నున్నను, ఆతని కిరణప్రసారము ఆంధకారమును తొలగించినది. బాధానుభవములను మబ్బులు, స్వాతంత్ర్య తేజము ముందర చిరకాలము నిలువజాలవు. అవిశ్వాసమున కీ తరుణమున తావులేదు. సందియముల కిది సమయము గాదు. వాదప్రతివాదములకును, అంతఃకలహములకును, పరస్పరానుమానములకును అవకాశము లేదు. ఒక్క సంకల్పము, ఒక్క దీక్ష, ఒక్క కార్యసంవిధానము, భారతవర్షము నంతను ఆవహింప వలెను. భిన్నాలోచనలకును భిన్నశంకల్పములకును, చోటు లేదు. మాతృవిమోచనమున కిక అటంక మే ముండును?

కాశ్మీరీగారి అధినివేశరాజ్యయాత్ర
గౌ. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు మరల అధినివేశ రాజ్యములకు పయన మగుచున్నారు. పూనానగరమునందు దక్కనుసభవా రొసగిన విందుసందర్భమున, శాస్త్రిగారు తమ పర్యటకముల గూర్చి

ముచ్చటించిరి. భారతీయులకు తాము ప్రతినిధిగ వెడలుచున్నట్లు, ప్రజలు భావింపకున్నను, శాస్త్రి గారికి మాత్రము సంతృప్తి గలదు. ప్లేటుకొన్నిలు సభలో తాము సభ్యుల మనియు, సామాజ్య శాసనసభవారు తమ ఖర్చుల నిమిత్తము ఏకగ్రీవ ముగ సొమ్ము నిచ్చియుండుటట్టి, వారి విశ్వాసము తమకు గలదనియు, శాస్త్రిగారు సూచించిరి. కాని, ప్రస్తుత శాసనసభలు, దేశీయులకు ప్రాతినిధ్యము వహించుట లేదను విషయమును, శాస్త్రిగారు ఇంకను గ్రహింపలేదు గాబోలు. ప్రీవీ కౌన్సిలరు గౌరవమును, లండను పౌరస్వాతంత్ర్య గౌరవమును శాస్త్రిగారు అంగీకరించినందులకు, కొందరాక్షేపించుచున్నారు. ఇందుకు జవాబు చెప్పుచు, తమ స్వాతంత్ర్యమున కీబిరుదములు భంగము కలిగింపలేదనియు, భారతదేశ విషయములను లండనుక్షేపకులబడి గతవారి దృష్టికి దెచ్చుట కివిలాభించె ననియు, ఈ గౌరవములు తమకు లాభము గలిగించుటకన్న దేశగౌరవము నినుమడింపజేసె ననియు, శాస్త్రిగారు నుడివిరి. అధినివేశ రాజ్యములకు తాము వెడలుటచే, దేశమునకు విశేష లాభముగల్గునని శాస్త్రిగారి నమ్మకము. శాస్త్రిగారు తమపర్యటనములవలన దేశమునకు విశేషలాభము చేసారని మనస్ఫూర్తిగ విశ్వసించ వచ్చును. కాని దేశ మటుల భావించుటలేదు. నానారాష్ట్ర సంఘసభయందు గాని, వాషింగ్టను సమావేశమునందుగాని, సామాజ్య సమావేశమునందుగాని, శాస్త్రిగారు సభ్యులుగ నుండుటవలన హిందూ దేశమునకు చేసారినలాభ మెద్దియు గనుపింపదు. హిందూ దేశమునందు, భారతీయుల జన్మస్వాతంత్ర్యములకు భంగ మధికముగ కలుగుచున్నది. అధినివేశ రాజ్యములలో భారతీయులస్థితి రానురాను దుర్భర మగుచున్నది. నానారాష్ట్ర సంఘమునందు భారత దేశముసభ్యురాలుగ నున్నను, ముఖ్యమగు విషయముల గూర్చి ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తమ యభిప్రాయములను వెలిబుచ్చుటకు వీలు గలుగుటలేదు. శాస్త్రిగారు అధినివేశ రాజ్యములకు వెడలెదరేని, అక్కడి యధికారులు వారికి స్వయముగ నెన్ని గౌరవముల నయినను సలుపవచ్చును. కాని, అందువలన, భారతీయుల స్వాతంత్ర్యమునుమడించునని తలంచుట వ్యర్థము. భారత వర్తము, స్వతంత్ర నాధారపడి యుండుట ప్రయోజనకరముగాని, పరుల యనుగ్రహమును సంపాదించుటయైచుట లాభము లేనిపని గాంధీమహాత్ముడు భారతీయులకు జేసిన యుపదేశ మిదియే. భారతీయుల దృక్పథమునందు మార్పు గలుగుట కిదియే కారణము. ఈసంగతిని శాస్త్రిగారు కనిపెట్టికొనుట గనుపింపదు.

పంజాబునిర్బంధములు

బొంబాయి ప్రాంతముల పత్రిక కులా హారు విలేజుకును తెలిపిన సంగతులట్టి, పంజాబుస్థితి రానురాను తీవ్రగతి జెందుచున్నది. గతవారమునందు దాదాపు వేయిమంది సహాయ నిరాకణావలంబులు అరెస్టయి రట. మిలిటరీ, పోలీసువారి భయ మధికముగ నున్నదని తెలియుచున్నది. కాంగ్రెసు విషయములలో జోష్యము నంతగ కలుగజేసికొననివారిని గూడ అరెస్టుజేయుచున్నారు. నిర్బంధితులసౌఖ్యము నాలోచించుట లేదు. సామాన్యసౌకర్యములు గూడ నిరాకరింపబడుచున్నవి. కఠినశిక్షలు విధింపబడుచున్నవి. పంజాబులోని స్థితినిగూర్చి ఇతరరాష్ట్రములవారికి తెలియుటలేదు. ప్రజలు మాత్రము ఇంతవరకు కడు శాంతముతో మెలగుచున్నారు. తీవ్రనిర్బంధములవలన, నశాంతిని బోధించు గలుగుట దుష్కరము.

జాతియదీక్షావారము

ఏప్రిలు 6 నుండి 13 వరకు.

స్వరాజ్యస్థాపనమునకు

- కాంగ్రెసునందు సభ్యుల శత్రుప
- తలకు స్వరాజ్యనిధిని బోపింపుడు
- ఖద్దరు వ్రతమును స్వీకరింపుడు
- అహింసా సత్య ధర్మముల నారాధింపుడు
- అస్పృశ్యతను తొలగింపుడు

హారటాలు-దేశీయుల కందరికి 13 తేదీ. బాత్తుగా వీలులేనిరాష్ట్రములవారికిమాత్రము14తేదీ.

గాంధీమహాత్ముని, నాయకులను భజియింపుడు.

పంజాబు ప్రభుత్వ విధానమునందు ఇంతవరకును ఎన్నడగినమార్పు గలుగలేదని స్పష్టపడుచున్నది. పంజాబు నిర్బంధములనుగూర్చి మహారాజా పత్రిక ఇటుల వ్రాయుచున్నది. "పంజాబు నిర్బంధముల గూర్చి మాకు జేరెడి వార్తలు హృదయవిదారకముగ నున్నవి. అకాలీసేక్కులను, కాంగ్రెసు ప్రచారకులను ప్రతిదినము వందలకొలది నరెస్టు జేయుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. అరెస్టు లటుండ నిండు. పశుబల ప్రయోగము, దెబ్బలశిక్షలు, కంపము గలిగించుచున్నవి. శిరోమణి గురుద్వార ప్రబంధసంఘ ప్రకటనములు, భయానకముగ నున్నవి. అహింసా ప్రతిజ్ఞను బూనిన సహాయనిరాకణావలంబులయెడల నయినను, మితిమీరినవర్తించుటచే ఎట్టి యవర్థములు వాటిల్లినో పంజాబుప్రభుత్వము వారు గ్రహించుట యుక్తము. త్వరలో వారికి వివేకము గుదురునని యూహించెదము. వెలుపలి వారి దండయాత్రలనుండి అనేక శతాబ్దములు ఈ ప్రాచీనభూమిని కాపాడినందులకు ధైర్యశాలులగు పంజాబు ప్రజలకు భారతీయులు కృతజ్ఞులై యుండి వారిని గౌరవించుచున్నాము. అట్టివారిపై కుడిపింపబడెడి ఇట్టియవమానములు తొలగింపబడునని తలచెదము." సాంచాళదేశీయు లీతరుణమున పడెడిబాధలు, సత్వరదేశాభివృద్ధికితోడ్పడునని నమ్మెదము.

హారతాళదిన మేది ?

మద్రాసునందును, పంజాబునందును 13 తేదీ సంవత్సరాది యగుటచేతను, వంగదేశమునందు, 14 తేదీ సంవత్సరాది యగుటచేతను, భారతదేశము నం దంతటను జరుగజలసిన హారతాళదినమును 13 తేదీనుండి మరియొక దినమునకు మార్పుటకు వీలులేదనియు, 13 తేదీన హారతాళము జరుపుటకు ఏ రాష్ట్రము నందయినను అసంభవమగుచో 14 తేదీన జరుపవచ్చుననియు, కాంగ్రెసు కార్యదర్శియగు వి. జి. పటేలుగారు వివిధరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘములకు వ్రాసియుండెను. ఇందుచే ఒకటిరెండు రాష్ట్రములలో దప్ప, భారతదేశమంతటను 13 తేదీననే హారతాళ మవలంబింపబడునని భావించెదము. ఆంధ్రదేశము 13 తేదీననే హారతాళము జరుపుట సహజము. 13 తేదీకి ప్రత్యేక ప్రాముఖ్యముగలదు. ఆదినమున, నిరపరాధులు పలువురు జలియో వాలాబాగ్లో ప్రాణముల నర్పించిరి. హిందువుల మహమ్మదీయుల రక్తము కలసి ప్రవహించి, హిందూ మహమ్మదీయ

సంయోగమును జలియో వాలాయందు దృఢపరిచెను. అప్పటినుండియు, హిందూమహమ్మదీయ సఖ్యము బలపడుచున్నది. స్వార్థముచేగాక, సమానత్యాగములచే ప్రేరేపితమైన ఐకమత్యము ఎన్నటికిని తొలగిపోదు. అది కృత్రిమసఖ్యము గాదు. తాత్కాలికప్రయోజనములపై నది ఆధారపడియుండలేదు. ప్రపంచదృష్టిని హిందూదేశముపై మరల్చుటకు, జలియో వాలాబాగ్ ఎంతయు తోడ్పడినది. ఇట్టి పవిత్రదినమున అవలంబింపవలసిన వ్రతమును అనివార్యమగు యిబ్బందియున్న దప్ప మరియొక దినమునకు మార్పుట, అసభ్యముగ నుండును. హారతాళదినమగు 13 తేదీన, భారతీయుల శృంగారీయము బలపడి, నిర్మాణకార్యక్రమము అవిచ్ఛిన్నముగ కొనసాగుటకు ఏర్పాటులు పూర్తియగు గాక !

విదేశవస్త్రబహిష్కారము: వర్తకులు

బొంబాయి వర్తకులు విదేశ వస్త్రములను తెప్పించుకొనుటకు నిశ్చయించినట్లు, ఇటీవలి వార్తలు తెలిపెను. మస్తుబిబ్బట్టబజారువర్తకులు, విదేశవస్త్రములను కొనకుండుటకును, వానిని అమ్మకుండుటకును, నిశ్చయించినదియు, ఇట్లులే విదేశపునూలుతో ఇండియను మిల్లులతో తయారయిన వస్త్రములను గూడ కొనగూడ దనియు అమ్మగూడ దనియు నిశ్చయము జేసికొని రనియు, అహమ్మదాబాదునుండి యొక తంతివార్త దెలుపుచున్నది. హిందూదేశమునం దన్ని భాగముల వర్తకులును, వీరిమార్గము ననుసరించుచో, హిందూదేశ స్వాతంత్ర్యసిద్ధికి అమూల్యమగు సహాయము జేసినవారగుదురు.

మద్రాసులో మహాదీక్షావాద్యధి:— మద్రాసు కార్పొరేషను హెల్సు ఆఫీసుగారు రావుబహదూర్ డాక్టరు కే. రావువేదరావుగారు జి. యెం. టి. సి. యెం. డి. టి. హెచ్. యిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—

మద్రాసు పట్టణములో మహాదీక్షావాద్యధి కాలతీతముగ నున్నది. కావున మద్రాసు సిటీమ్యునిసిపలు ఇట్టము ప్రకారము ప్రజలందు యాకాఖట్ యొక్క డెక్కడ అవ్యాధిలతో దెలుపవలెను. అప్పుడు వ్యాధివ్యాపింపకుండు తగుకట్టెట్టములు గావించబడును. ఆనెక్కు యేమనగా—

"ఇక్కడ 245:— పట్టణములో నొకయింటి కాపురము న్నువారు యెవరైన మహాదీక్షముచే బాధనొందునున్నట్లుడు, టుంజుములో పెద్దయైనవారు, అట్లుగాకున్న ఆయింటి కాపురమున వారు కిమిపనరుకు గాని, హెల్సు ఆఫీసుకు గాని జిల్లా హెడికల రిజిస్ట్రారుకు గాని, ఆ డివిజను క్యాంటన్ యినస్పెక్టరుకు గాని యేమాత్రముగాని అలస్యముజేయక తెలుపవలెను."

ఈనెక్కు నునుల్లంఘించినవారు నేరముఋజువై నపదవ కి57 నెక్కు ను (1) (2) ప్రకారము 50 రూ. జరిమానా విధింపబడును.

విదేశ వార్తలు

జెనోవా సమావేశము

రష్యను రాయబారవర్గము

ఏప్రిల్ 1:—రష్యను, బాల్టిక్ రాష్ట్రముల ప్రతినిధు లందఱును గల జెనోవా సమావేశమున కొన్ని విషయములందు సహకారముతో ప్రతిపక్షమునను యుద్ధమునకు గావించుకొనిరి. ఈ ప్రతినిధు లందఱును ప్రాచ్యయురపు పునర్నిర్మాణము నిమిత్తము విదేశీయులధనమును ఋణరూపమున పుచ్చుకొనుట కంగీకరింపజేయు ఇందువలన తమతమ రాష్ట్రముల ఆర్థిక రాజకీయ స్వాతంత్ర్యము నై విదేశీయుల కెట్టి హక్కును ఉండుటను సమ్యక్తముగా దెలియజేయుచున్నది. రష్య ప్రభుత్వము నంగీకరింపవలసిన బాల్టిక్ రాష్ట్రములవా రంగీకరించుచున్నారు. ఎస్తోనియా, లెటోనియా, లిథువేనియా గూడ నీ సమావేశమున పాల్గొనిరి. ఫిన్ లండువారు మాత్రము సమావేశమునందు పాల్గొనరులుగా మాత్రముండిరి.

బర్లిను నకు జేరుట

రష్యను రాయబారవర్గమువారు బర్లిను నకు జేరిరి. వీరు జర్మను విదేశాంగ శాఖవారిచే రైలుస్టేషన్ వద్ద స్వాగత మిచ్చబడి సత్కరింపబడిరి. రైలుస్టేషను చాలాగ్రాత్రగా రక్షింపబడుచుండెను. కానిన మొదలగు మరొకరెవరి ప్రతినిధులు తరువాత జనుచుండురు.

పరాసులతో మైత్రి

పరాసుచాంబరునందు పాయింకేరు గిట్టు నుడివిరి:— జెనోవా సమావేశమునందు తమతో సహకారముతో మెలంక వలెనని సోవియట్టులు పరాసు ప్రభుత్వమువారిని ఇతరులదాకా అడుగుచున్నారు. బ్రిటిషువారితో సమాధానముగానే మెలంక వలెనని ఇతరవిధమున వర్తించు మరియు ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

పరాసు ప్రతినిధులు

ఏప్రిల్ 2:—జెనోవా సమావేశము జరుగునో జరుగదో యని యశమానముగ నుండుటచే పరాసువారు ప్రతినిధులను నియమించుటలో ఆలస్యము జరిగెను. పరాసు ప్రభుత్వ రాయబారమునందు బార్టో, కోరెల్లు, బాగోరు, సెడూనుపికార్డు గార్లను సభ్యులుగ నియమించిరి. బార్టోగారు రష్యతో పరాసువారు సమాధాన మొనర్చుకొనవలసిన 2 వార్షికములకు పూర్వము వాదించియుండెను. మిలిరాండుగారు ఈ సమయమున ఆత్మరాధి కాకు జనుచుండుటచే పాయింకేరుగారు ప్రాంసును ప్రస్తుతము వదలుటకు వీలులేదు. అందుచే వీరు జెనోవా సమావేశమున ప్రథమచర్యలకు హాజరై పాల్గొనజాలరు. వీరు జెనోవా సమావేశమునకు హాజరైకొనవలసిన బార్టోగారికి బదులుగా వీరే పరాసు ప్రతినిధినిగా నుండును.

నవ్వపరిహారములు-ప్రాంసు

ఏప్రిల్ 1:—పరాసు ఛాంబరునందు పాయింకేరుగారిట్లు నుడివిరి:—వర్షాన్నిసంధికి సంబంధించిన విషయములుగాని నవ్వపరిహారములకు సంబంధించిన విషయములుగాని జెనోవా సమావేశమున చర్చించుటకు పరాసువారు రంగీకరింపరు. డాక్టరు రెఫెనోగారి దివకకు గావించిన యుపహాసమును గమనించిరి. జాతా సమావేశానంతరము ప్రకటింపిన ప్రకటన వారికి ప్రత్యుత్తరముగ నుపకరించును.

కాంతిమహాసముక్తప్రాంతమున పరాసువారి స్థానము నుబట్టి జూచినయెడల వాషింగ్టను సమావేశ తీర్మానములు నాకు అసంకృప్తికరముగ నున్నవి. అయినను ఆయెడలకల నంగీకరింపవలసిన ప్రభుత్వమువారు ఛాంబరువారిని కోరెదరు.

కారలు చక్రవర్తి

కారలు చక్రవర్తి మరణించెదనని దెలిసినపుడు వారిభార్యయగు జిటారాణి తనయందు గల రక్తమును చక్రవర్తిగా జేమామునకు ఎక్కించి చక్రవర్తి ప్రాణాంతము మొనర్చవలసిన డాక్టరులను చాలాప్రాధికారము నువారు విసలేదు.

కారలు చక్రవర్తిగారి రాజగౌరవములతో నుత్తరకాయ లానర్చబడెను. శ్రీప్రభుత్వ శ్రీకర్మలను ఎన్నిటియందును విచారణాచక్రముగ కార్యములు నిలిపివేసెను.

కారలు చక్రవర్తిగారి కుమారునికి చక్రవర్తిపదవి నీయవలసిన కొరకు పక్షముగా రాష్ట్రీయానుంధధికమగుచున్నాడు

లాయడు జార్జి

కామన్సునభయందు చర్య.

ఏప్రిల్ 1:—ఈ దినమున ప్రధానామాత్యుని యుపహాసము నై కామన్సు సభ యందు జరుగ బోవు చర్య సంకల్పమున చాల యుత్సాహము ప్రబలును. సభయందొక్క స్థానమైనను భారీగా నుండెను. సభవారు సగము సగముగ తనయందు నమ్మకమును ప్రకటించిన యెడల లాయడు జార్జి గారందులకు సమ్యక్తముగా కొయలివను పక్షపాతము వాదించుచున్నది. జెనోవా సమావేశము నిరుపయోక్తమైనదనియు యూరప్రతినిధుల మార్పులు *లింపవలెన్న జర్మనుమిత్రమందలి యెడలబడియందు మార్పులు గలిగింపవలసి యుండుననియు చాలచుండి సభ్యు లెంచుచున్నారు. కొయలివను పక్షముందు గూడ నందరును ఏకాభిప్రాయముగ తేరను విషయ క్లమెంటు ఎడ్వర్డుగారు సోవియట్టుల నంగీకరింపరాదని తెచ్చిన సమాచారముబట్టి సమ్యక్త మగుచున్నది. ఈ సభరణ యుపహాసపరిచి దని తోచుచున్నది. కొయలివను పక్ష విరోధులు ఈతరుణమును జారవిడువరు. లాయడుజార్జిగారు కామన్సు సభయందు లొంబడిమిములులుపూసింపవలెను. లాయడుజార్జిగారు క్రాంతియనుపేర నింటికి జని విశ్రాంతికాలమున నీయపహాసమును దయారు జేసికొని వచ్చెనని కొందరును చున్నారు. శ్రీప్రధాన మంత్రియొక్క సహజగంభీర వాచాచమత్కృతిచే పరిపక్షము వివక్షలైనచే దప్ప చాలమందేకము ప్రబలును. తీర్మానము అధికసంఖ్యాకులచే నంగీకరింపబడునయే నమ్ముచున్నారు.

భారతీయుడు లండనునందు శిక్షింపబడుట

ఏప్రిల్ 1:—కొత్తారాము సంపల్ రావు గై క్యారు అను నాడునకు లండనునందు వెస్టుమిన్స్టరు పోలీసు కోర్టునందు 6 మాసముల కఠినశిక్షయు 200 సవరణల జరిమానాయొ విధింపబడెను. కొత్తను నమ్మజూచుటచే నాతడు శిక్షింపబడెను.

గై క్యారు గత దినముననే ఇంగ్లండునకు జనుచుండెను. అతను రాగానే విక్టోరియా స్టేషనువద్ద నాత డరెస్టుజేయబడెను. విక్టోరియా స్టేషనువద్ద నొకడి బెక్టీపు సర్జను కొమారుడని వెజ్ పినిగై క్యారుతో ప్రసంగింపగడంగెను. మాటలగుండర్చుమున గై క్యారు తనవద్ద కొత్తను గలదనియు యెంతయైనను సరఫరా చేయగలుగుదు ననియు జెప్పి 1 కి 30 సవరణలవొప్పనని చెప్పదనియుదెలిపెను. అతడు నాడిబెక్టీ వాతని నరెస్టుజేసి కోర్టునకు నానిపోయెను. గై క్యారు వయస్సు ఇరువదియేడు వత్సరము లుండును.

సమీప ప్రాచ్యము

సంధి మరతులు

ఏప్రిల్ 3:—కాన్స్టాంటినోపల్ ప్రభుత్వముయొక్క పైకి ఆర్థిక న్యాయ శాఖలవారు మిత్రమందలివారు దెలిపిన సంధిమరతులను విచారించు చున్నారు. ఇజటు పానాగారు ఆంగ్లారా నుండి వచ్చువరకు ప్రభుత్వము నారు ఈ విషయమున ప్రత్యుత్తర మిచ్చరు. కెముల పానాగారు ఆంగ్లారాకు జేరి ఆంగ్లారాశాసనసభ సమావేశమవబడెను.

లండనునందు దసగృతి

మిత్రమందలివారు ఏర్పాటుజేసిన మరతులపై నమ్మకము తిని దెలుపుటకు లండనునందలి యూరపీయను ఆఫీసుకు ఆమెరికను పౌల్లనికుసంఘముల ప్రతినిధులు శాల్పదంబలమంది సమావేశమై తీర్మానము గావించిరి.

గ్రీసునందు

ఏప్రిల్ 2:—కురుమ్లగ్రీకు సంధిప్రయత్నముల సంకల్పమున గ్రీకుశాసనసభవారు మంత్రివర్గమునందు దమకు నమ్మకముగల దని తీర్మానము గావించిరి. ఇందునై సతిత్రచర్య జరిగెను. 162 గు రనుకూలముగను 52 ప్రతిగులముగను సమ్యక్తులనిచ్చిరి. చర్య సంకల్పమున ప్రధానమంత్రియగు గౌనరుగారు ఇదివరకు ప్రధానమంత్రిగారి రహస్య కుట్రలవలన పరిస్థితులందు చాల చిక్కులు ఎలిగెనని నడుపుటచే వెనిజలను పక్షమువారు శాసన సభనుండి వెడలిపోయిరి.

జుగోస్లావియా ప్రభుత్వములను పరాసుగ్రేటుబిటులను, పూర్వమునందు కాంతిని నెలకొల్పుటకు దమకు సహాయ మొనర్చవలెనని గోరిరి.

అధికము పశ్చిమముండుటచే లిసెనుగారి కరీరాగోగ్యము చెడెననియు వారిది తీక్రమైన వ్యాధి గాదనియు చిచి రనుగారు దెలిపిరి.

శ్రీనివాసశాస్త్రిగారికి విందు

పూనా, ఏప్రిల్ 3:— గౌ. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారికి శ్రీనివాసము రాత్రి దక్కన్ సభవారు విందుసంగిరి. 125 మంది ఆతిథులు ఉండెదలని సత్కరింపబడిరి. భారత శాసనసభాసభ్యులలో నొకరగు కామత్ గారు గౌరవాధిపత్యము వహించిరి. లండన్, జీనీవా, వాషింగ్టన్ పట్టణములలో శాస్త్రిగారు మనదేశమునకు చేయగలిగిన సేవను గురించియు, భారతజాత్యభివృద్ధి యందు దతనికి గల ఏకాగ్రభక్తి, విసుగు విరామములు లేని ధరిత్రము, ప్రజావిశేషములను గురించి కామత్ గారు ప్రారంభమున విశేషముగ కొనియాడుచు దీర్ఘముగ నుపన్యసించిరి.

శాస్త్రిగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుటకు లేవగానే, అచ్చట సమావేశ మెయ్యుండిన ఆతిథిమిత్రులు తమ కిందజేరి ఆతిథి యందు గల అనురాగమును వెల్లడిచేసిరి. శాస్త్రిగారు మనదేశమందలి 800000000 మంది ప్రజల కొక్క మానవుడు నిజమైన ప్రతినిధిగా నుండుట దుస్సభ్యమనియు, ఇదిగాక దేశములో వివిధతెగలు, అనేకమతములు గలవనియు చెప్పిరి. ఏలాగైనను ప్లేటుకొన్నిలు సభకు ఎన్నుకొనబడిన ప్రతినిధులలో తామెకరనియు, ఆవిరకాలములో తాము అధినివేశరాజ్యములకు వెళ్లుటకు భారతశాసనసభయందలి యావస్థానిసభ్యుల సమ్యక్తతతో నియ్యబడిన రు 20000 ల సొమ్ము తమయందు కాసన సభాసభ్యుల కందరికి గల విశ్వాసమునకు నిదర్శనమనియు శాస్త్రిగారు నుడివిరి. ప్లేటుకొన్నిలు ప్రభుత్వబిరుదు, లండన్ నగర స్వాతంత్ర్యములను గైకొన్నందు కతనిని కొంద రాక్షేపించుచుండిరి. ఈ గౌరవములు, మర్యాదలు, సత్కరింపులు ఆతిథి స్వాతంత్ర్యాభిప్రాయముల సేమాత్రము మార్చలేదు. ఈ గౌరవముల నతడు తన భారతజాని పాదపద్మములకు సమర్పించెను. ఈ గౌరవములను నిరాకరించినవా రెవ్వరును లేరు. ఈ గౌరవముల నంగీకరించుటను జూచి ఎవ్వరు వెజగండ నక్కజలేదని అతడు రూఢిగా బలికెను. లండన్ పౌరులందలి ప్రముఖవర్గములను నొకటిగ జేర్చి భారతదేశ స్థితిని గురించి ఉపన్యసించుటకు వీలుపడునని ఎంచి అతడు లండన్ నగరస్వాతంత్ర్యము నంగీకరించెను. ఈ గౌరవములు తనకు స్వయముగ నియ్యబడినవి తలచరాదు. తన మాతృభూమిని జూచి వారు మెచ్చుకొనుట కిది యొక ఫలితము. అధినివేశరాజ్యములలో ప్రయాణము చేయుట కతని ఏర్పాట్లన్నియు ముగియవచ్చెను. ఇట్టి సంకల్పములలో ప్రయాణమును నిలుపుటకు వీలుపడదు. అనేకమంది అధినివేశ రాజ్యముల ప్రధానమంత్రులు తన్ను స్వయముగ నాహ్వానించి గాని వారితో సహా, ప్రభుత్వ, ప్రభుత్వేతరసంఘము లనేకము లతనిని తమ దేశములకు వచ్చి వెళ్లకలసిగదని ఆహ్వానించి వారందరు తనను సత్కరించెద రని ఆతిథి నిశ్చయించుచుండెను.

ముల్లీపేట సత్యాగ్రహములు శిక్షింపబడుట

2నవరి నెల 20 వ తేదీన ముల్లీపేటలో తాతాశాసన వారి పంపును భ్వంసము చేసినందులకు 22 మంది సత్యాగ్రహీనలంబకులపై కేసు లేబడెను. సబుడివిజనలు మాజిస్ట్రేటుగారి కేసును విచారించి 8 మందిని విడుదలచేసిరి. మిగిలిన 14 మంది చట్టవిరుద్ధమగు 'సమావేశపు' సభ్యులుగ నుండిరియు దౌర్జన్యము సలిపిరియు మాజిస్ట్రేటు తీర్మానించి 4 గురికి చెరి అనుమానములు విడిచి యిరు 50 రూప్యములు జరిమానా విధించెను. జరిమానాచెల్లించనివో మరిఅరుమాసములు వైదు అనుభవింపవలెను. మిగిలిన 10 మందికిచెరి 50 రూప్యములు జరిమానాలేకున్న ఒకటిన్నర నెల కఠినశిక్షవిధింపబడెను. 6 మాసములవరకు పూ చీకత్తు కొరబడెను.

చౌరీ చౌరా కేసు

చౌరీచౌరా కేసు విచారణ జరుగుచున్నది. శంకర దయాలుగారు సాక్షిమిచ్చుచు వాలంటీర్లు సమావేశ పవిన బెహారీవాసి గారిని గుర్తించిరి. హత్యలు జరిగినదినము పాతీసు శాణాయందుండి మిగుల చిత్ర మగువిధమున ప్రాణములతో పారిపోయిన హైదరుజాలాహా, బింద్యాలలమాడ అను ఇరువురు చౌకుదారులు సాక్షులుగ విచారించబడిరి.

బెంగుళూరు వార్తలు

మైసూరు దివాను అగు సర్ యం. కాంతరాజ ఉర్సుగారి ఆహ్వానితీ చక్కగ లేనందున తమ ఉద్యోగమునకు రాజీనామా ఇచ్చెదనని తెలియుచున్నది. ప్రస్తుత దివానుగ ఆటచేయుచున్న ఎ. ఆర్. బెనర్జీగారు ఖాసుపరుపబడుదురు.

సర్ హెన్రీ పీట్లరుగారు పాటలీపుత్రమునకు శనివారము 8 వ తేదీకి చేరెదరు.

స్థానిక వార్తలు

మదరాసు కాననభూభక్తుడు శ్రీ. పి. రాజగోపాలాచార్యులుగారు తిరువాన్కూరుకు వెళ్లి ఆచార్యులుండి ఆంగ్లదేశమునకు బయలుదేర : శివయించిరి. తిరువాన్కూరులో ఏప్రిలు 2వ తేదీన బయలుదేరుటకు, దేవా మధ్యస్థతగా నుండుటచేత ఆయన ప్రయాణము తాత్కాలికముగ వాగినది.

భగవత్కావ్యప్రసంగసభ:— ఈసభవారి యాజమాన్యముక్రింద 1922-వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 6-వ తేదీ గురువారం రాత్రి 9-గంటలకు "సీతాకల్యాణము" అను కాలక్షేపము లొండచుండలము న్యూలు హాలులో లంబాపూరు - బ్రహ్మశ్రీ త్యాగరాజ భాగవతుల వారికలన జరిపించబడును.

శ్రీరామనవమి ఉత్సవములు:— 1922 ఏప్రిలు 6 వ తేదీనుండి యథాప్రకారము మద్రాసు జార్జిటౌను నందలి నైనియప్పకవిద్ సెం 55 శ్రీ వెంకటేశ్వరమాళ్ కోయిలలో జరుగును. ఇరుండి రోజులకునైగా హరికథాకాలక్షేపములు జరుగును. భక్తులందఱును విచ్చేసి ఉత్సవములు జయపడముగ జరిపగుటకు జేప ద్రాధితులు.

మదరాసు ఆంగ్లగ్రంథము: ఏప్రిలు 1వ తేదీతో ముగిసిన వారములో వెయ్యిమందికి 49. రెండు వరుస చనిపోయిరి. అంతకు ముందువారమున 54.2మంది వరుస చనిపోయిరి. స్కూటరు కము 147 మందికి పోయగా 87మందిచనిపోయిరి. ఆంగ్లగ్రంథమునుండి కలరా తగిలిన వాగొకరు వచ్చియిచ్చట చనిపోయెను. ఇక ప్లూమోనియావలన 1రును ఇతరజ్వరముల వలన 44మందియు చనిపోయిరి.

స్వదేశీవ్రతము-గొప్పబీచినభ:— మద్రాసు కౌగ్రామములకు, మహాజనపథల యాజమాన్యమున కేపురుధ వారము 5 వ తేదీ సాయంత్రం 5-30 గంటలకు ట్రిప్పి కేసు నీచి యుద్ధన ప్రైవేట్ కార్యాలయ కరుణగా యస్. శ్రీనివాసయ్యగారి యధ్యక్షతక్రింద నొక గొప్పసభ జరుగును. ఆసభకు గాంధీమహాత్ముని స్ఫూర్ణించినందులకై, ప్రతిభారతీయుడును స్వదేశీవ్రతము నాచరింపవలసినదిగొరబడును.

శ్రీమద్రామచంద్ర భక్తజనసభ-శ్రీరామ పట్టాభిషేకము:— చెన్నైలో జార్జిటౌను స్ట్రాటన్ మూత్య మొదలిపిది 25 నెలలకు గృహమున ఈనెల 6 వ తేదీ గురువారము (శ్రీరామనవమి) వాడు రాత్రి 8 గంటలకు భగవద్భూమిని కేంద్రముగా శ్రీరామ పట్టాభిషేక కాలక్షేపమును జరుపుదురు. పి. రాజగోపాలాచార్యులుండి జరుపుచున్న రామానుజ కాలక్షేపములం దిది కడపటి కాలక్షేపము. ఆ వాడు సాయంత్రం 5-30 వ పిది యూరేగింపు జరుగును.

కరణకమ్యసభ:— కరణకమ్య సభాప్రయత్నమును సమావేశమును వార్షికసామాన్యసభయును విశాఖపట్టణమున 1922 సం॥ం యేప్రిల్ నెల 15, 16 తేదీలు కనివారమునను ఆ దినవారమునను జరుపబడును. కార్యానుక్రమణిక తరువాత ప్రచురింపబడును. సభకు రాంగోరు రాయబారులగు వార తేదిన కుటలమునకు రానదేకించినదియు 1922 సం॥ం యేప్రిల్ నెల 10 తేదీనగా వెలుపుచు యేప్రిల్ నెల 16 తేదీనగు సభలో వాలోచింపవలసినటుల తమకుం దొచ్చెడు విషయములను ఆసభలో తెలిపిరికి వెలుప గోరుచున్నాము. ఆసభ సంగతులు-విశాఖపట్టణము.

మద్రాసు జాతీయ స్వచ్ఛందసేవకులు-వార నివేదికము:— మద్రాసు జాతీయ స్వచ్ఛందసేవకుల జెనరలు కలెక్టరుగారికి ఆఫీసుగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:— ట్రిప్పి కేసు, పురుషేటలో జాతీయ స్వచ్ఛందసేవకులు తమ వాడుకులగు గురుస్వామి, వి. యల్. కేశవులుగారు చెప్పిన ప్రకారము కద్దక నమ్మటయు, కాంగ్రెసుసభ్యుల జేర్పుటయు మున్నగు పనులను చాలచురుకుగ గావించిరి. కాంగ్రెసుసభ్యులు చాలమంది చేర్చబడిరి కద్దక చాలవరకు విక్రయించబడినది. స్వచ్ఛందసేవకులు యింటియింటికి వెళ్లి జేయు ప్రచారమువలన మంచిపేలు జరుగుచున్నది.

ఆదివార ముదయము జార్జిటౌనులో స్వచ్ఛందసేవకులు, ఏకతాలైవరు, శ్రీమాన్ యం. సింగారవేలుచెట్టిగారల వాడు కత్తెముక్రింద జేసిన కవాతువలన కాంగ్రెసు ప్రచారముగావించబడినది. ఆసమయమున టి. వి. వెంకట్రామయ్యగారు, వి. చక్కరయ్య, యస్. శ్రీనివాసయ్యగారు వచ్చియుండిరి. ఏ కు మారస్వామిచెట్టి, సి. దొరైకజ్జగారు కవాతుజేప్పిరి. చూళి చాలంటిరులు జన ఆబుర్ రహిమాన్ సాహెబుగారి వాడు కత్తెముక్రింద కవాతునబాగుజేసిరి. చూళి చాలంటిరుల పచ్చని కద్దరు దుస్తులును, ఇతరుల తెల్లని దుస్తులును, ఆదివారమునాటి కవాతునకు అందమును దెచ్చివెట్టెను.

రాజప్రతినిధి పర్యటనము.

రీడింగ్ ప్రభుదంపతులు పిహనయనం దున్నారు. ఏప్రిలు 1వ తేదీన రీడింగ్ ప్రభు ఎగర్లను జిలియ వైద్యశాల చూచెను. 2వ తేదీన ఎవర్ల ప్రభు వైద్యశాల మిషనరీ వైద్యశాలల చూచెను. మూడవతేదీన సైనికుల వైద్యశాల జెనరలు హాస్పిటలు చూచెను.

కావలయును

ఆచార్యసూక్తి ముక్తావళి

ఈపుస్తకము కావలయును. విక్రయింప దలచినవాడు వెలను వివరములకు ఈక్రింది చిరునామాకు వ్రాశుకలయును వ్యవస్థాపకుడు ఆంధ్రపత్రిక 7 రెండుకట్టిపిది మద్రాసు

మదరాసు అందుసదరక మరాటా రైల్వేకంపెనీ (లిమిటెడ్)

నోటీసు

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది)

(1) మద్రాసు, నుంగంబాకమునందు స్టర్లింగు గార్లన్నునద్ద ఆఫీసునకుగాను నాలుగు బంగాళాలు కట్టుటకై టెండరు పంపుకొనవలెను.

(2) పైన తెలుపబడిన పనికి టెండరులు 1922 సం॥ం ఏప్రిల్ నెల 25-వ తేదీ మధ్యాహ్నము రెండుగంటలవరకు అంగీకరించబడును.

(3) మద్రాసు పార్కు టౌనుయందు చీఫ్ ఎంజినీరు ఆఫీసునందు కాపీ 1-కి రూ 2 లువంతున చెల్లించిన టెండరు ఫారములు యివ్వబడును.

(4) సదరు నిర్ణయింపబడిన ఫారమునందు వ్రాసిపంపని టెండరులు అంగీకరించబడవు. కంపెనీవారు తెలుపు వివరముల ననుసరించి పని జరిపించవలెను. సదరు వివరములను రాయపురము డిస్ట్రిక్టు ఎంజినీరు ఆఫీసునందు చూడవచ్చును. ప్రతి టెండరుదారుడును రూ 100-0-0 సంచకార ముక్రింద కట్టవలెను. జయమొందిన టెండరుదారుడు అగ్రిమెంటు ప్రకారము నడచుకొనుటకు తప్పిచచో సదరు సంచకారము మొత్తము వాపసీ యబడును.

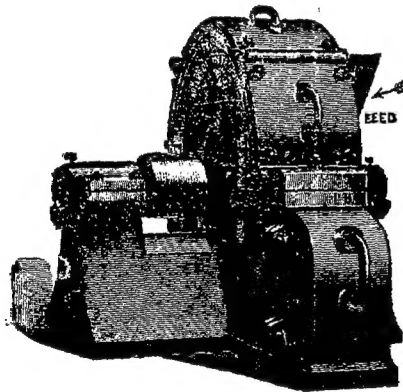
(5) కంట్లాక్టును పూర్తిగా నెలవేర్చు విషయమై జయమొందిన టెండరుదారుడు, అతని టెండరు అంగీకరించబడినదని తెలుపబడిన 14 రోజులలోపల స్టాంపుకాగితముపైన ఒడంబడికను వ్రాసి యివ్వవలెను. డిస్ట్రిక్టు ఎంజినీరుగారిచే జారీచేయబడిన ప్రతిబిల్లునందును, 100-కి 10 రూపాయలు చొప్పున త్రోసి చెల్లించబడును. కంట్లాక్టును పూర్తిచేయ గలందుకై ఇది డిపాజిట్టు క్రింద నుంచబడును. కంట్లాక్టుదారుడు తాను వ్రాసియిచ్చిన ఒడంబడిక ననుసరించి పనులు పూర్తిచేయనిచో డిపాజిట్టు క్రింద పట్టి యుంచబడిన మొత్తమునందు కొంత భాగమునుగాని లేకపూర్తిగా గాని యివ్వబడును.

(6) రాయపురమునందు ఎమ్ అండు ఎస్. ఎమ్ రైల్వేకంపెనీ లిమిటెడ్ డిస్ట్రిక్టు ఎంజినీరు గారికి టెండరును సీలుచేసిన కవరులో పెట్టి పంపవలెను.

సదరు సీలుచేయబడిన కవరుపైన "నుంగంబాకం నందు స్టర్లింగు గార్లన్నునద్ద నాలుగు బంగాళాలు కట్టుటకు టెండరు" అని వ్రాయవలెను.

(7) ఈ కంపెనీకిగాను ఇదివర కెప్పుడును పనిచేయనట్టి కంట్లాక్టుదారులు వారి టెండరులతో యోగ్యతాపత్రికలను సహా పంపుకొనవలెను.

(8) తక్కువ మొత్తమున కంగీకరించిన టెండరును అంగీకరించవలె నను నిర్బంధము కంపెనీ వారికి లేదు.

పిండివిసురుట, పప్పువిసరుట

మొదలగు పనులు

మీ కేమైన గలవా?

గలిగినచో

మేము సహాయము చేసెదము

అన్ని పదార్థములను విసురుటకు కార్బరు డాన్ ఇంటి గ్రేటరు

మిగుల మంచియంత్రము ఈ దేశమునందు క్రభుత్వమువారు, రైల్వే అధికారులు, కంట్లాక్టురులు, ఈ యంత్రములను అధికముగా ఉపయోగించుచున్నారు. ఈ యంత్రము నందుండు భాగము అన్నియు మంచి ఉక్కుతో చేయబడినందున యంత్రము చెడుటకు ఎట్టి అవకాశము లేదు. తక్కువ పనులపయోగించిన ఇది పనిచేయును. విసరిన తరువాత అంతయు ఒకే మాదిరిగా నుండును. కార్బరు డాన్. ఇంటి గ్రేటరు యంత్రమునందు యిదియొక గొప్ప అనుకూలము.

మార్కులు సోర్ట్ బల్ ఆవిరియం తములచే నడుపబడు కార్బరు డాన్ ఇంటి గ్రేటరులు మిక్కిలి నమ్మకమైన విసరుయంత్రములు.

వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

MARSHALL, SONS & Co.

India, Ltd.

CALCUTTA, BOMBAY, MADRAS, LAHORE, BEZWADA & TANJORE

A. A. A.

గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము

31 వ మార్చి 1922 సం॥ తేదీన రాజమహేంద్రవరములో గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము సమావేశమై చేసిన తీర్మానములు.

తీర్మానములు

1. శ్రీయంత గజపతి రామచంద్రరావు పంతులుగారిని యీ సభకు అధ్యక్షునిగా ఎన్నుకొనడమయినది.

2. ఈ సంఘమునకు 2.5 అభ్యర్థకులు, యదృత కార్యదర్శులు ఒక గోదావరిజిల్లా యీ సభకుగాక మరి 7 గురు సభ్యులు మొత్తం 11 గురు సభ్యులు కార్యనిర్వాహక కర్మముగా వుండవలెను. కార్యనిర్వాహక వర్గ సభకు 5 గురు అనుభవసంఖ్యగా వుండవలెను.

3. "సంఘాధ్యక్షుడు గోదావరిజిల్లానుండి కాకినాడలో వుండవలెను" అను చట్టము తీసివేయడమయినది.

4. ఈ సంవత్సరమునకు గజపతి రామచంద్రరావుగారిని అధ్యక్షునిగా ఎన్నుకొనడమయినది.

5. శ్రీ బులుసు సాంబమూర్తిగారిని శ్రీ గుణులూరి కామేశ్వరరావుగారిని కార్యదర్శులుగా ఎన్నుకొనడమయినది. శ్రీ బులుసు సాంబమూర్తిగారు శ్రీ కృష్ణజన్మస్థానమునుండి వచ్చువరకు శ్రీ బొన్నలగడ్డ వల్లభరాజుగారు కార్యదర్శిగా ఆయన స్థానం తనిచేయుటకు ఎన్నుకొనడమయినది.

6. శ్రీ చాగంటి సుందరయ్యగారిని గోదావరిజిల్లాగా ఎన్నుకొనడమయినది.

7. శ్రీ మైలవరపు సాంబశివరావుగారు (రామచంద్రపురం)

,, శ్రీ రాజా మిర్జా నల్లపరాజు (అప్పల నరసింహరాజుగారు (తూని)

,, వుమర్ ఆలీ సాహెబుగారు (శిశాపురం)

,, చంద్రగిరి బోగయ్యగారు (వెద్దాపురం)

,, కలిడిండి రాజంరాజుగారు (పాడగట్లపల్లి రాజోలు తాలూకా)

గం॥ బ్రహ్మబోక్కుల నరసమ్మగారు (రాజమహేంద్రవరం)

శ్రీ దిద్ద పుల్లయ్యగారు (రాజమహేంద్రవరం)

ఈ 7 గురుకు మిగతా కార్యనిర్వాహక వర్గసభ్యులుగా ఎన్నుకొనడమయినది.

8. ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయసంఘమునకు యీజిగువ ప్రదేశములు వాటియెదుట చేసిన సంఖ్యల ప్రతినిధులకు ఈ ఏప్రిల్ 18 తేదీనగా ఎన్నుకొని వారి పేర్లు చిరునామాలు యీసంఘ కార్యదర్శులకు పంపించవలెను.

ఎన్నికలు జరుగవలసిన ప్రదేశములు-ప్రతినిధులసంఖ్య.

1. రాజమండ్రి తాలూకా	5 గురు
2. రామచంద్రపురం	5 గురు
3. అచలపురం	5 గురు
4. కాకినాడ	5 గురు
5. రాజోలు	4 గురు
6. వెద్దాపురం	4 గురు
7. శిశాపురం అందు తుని జిల్లానులు	4 గురు

32 గురు

9. 1922 సం॥ 30 మార్చి నెలఖరవరకు యీ సంఘముయొక్క జమాఖర్చు పట్టి యీ ఏప్రిల్ నెలఖరవరకు తయారుచేయించి కార్యదర్శులు ఆంధ్రపత్రికలో ప్రచురించవలెను. సభ్యుల పట్టి తయారుచేయుటకు శ్రీ గుణులూరి కామేశ్వరరావుగారిని, శ్రీ చాగంటి సుందరయ్యగారిని శ్రీ మైదా వెంకటసుబ్బారావుగారిని ఉపసభ్యులుగా ఏర్పాటు చేయడమయినది.

10. రాజోవు జాతీయవారములో ఆనగా యీసంవత్సరం ఏప్రిల్ 6 తేదీ లగాయితు 18 తేదీవరకు (i) కాంగ్రెసు సభ్యులను చేర్చుట (ii) తిలకు స్వరాజ్యనిధి వసూలుచేయుట (iii) భిక్షువులవారము చేయుట మొదలగు పనులు వివిధగా చేయవలెనని యీ సభవారు ప్రజలను హెచ్చరించుచున్నారు.

రాజమహేంద్రవరం గజపతి రామచంద్రరావు
21-3-22 అధ్యక్షులు.

మలచారు

శ్రీ కొటలూర్ స్వయంజ్యోతి ఆర్. నారాయణయ్యగారు తియూరు భిలాపతు సంఘ కార్యదర్శివై తేబడిన కేసును విచారించుచున్నారు. సాక్షుల విచారణ ముగిసినవిషయము ఇట్టిగారు నిందితునివై వి. పి. సి. 121 కేసును అనుసరించి నేరమును ఆరోపించిరి. నిందితుడు ఈ క్రింది విధమున వాగ్మూలము కోసంగను:—

నేను నిరపరాధి. ఛార్జీషీటునందు నూచింపబడిన విధమున నేను రాజుతో అనుభవించుచున్నాను. మాజీలా విప్లవము నందు నేనేమి బోకకముపుచ్చుకొనలేదు. భిలాపతు ఉత్తమాభివృద్ధికి నేనే తనిచేయుచుంటిని. కావున నాపై కనీసపుని నిజమును తప్పిపుచ్చి నన్ను పరాభవించుటకు పోతినవారు నాపై నేరము తూపి నారు. నేను నిర్దోషి యని నిరూపించుట గొప్పవారిని కొందరిని సాక్షులుగ మీరింకను విచారించలేదు. కట్టెగుగారిని మంత్రే రామయ్యగారిని విచారిచిన కొంతవరకు నిజముతేలును. విప్లవకాలంలో చేరక, నేను అకాలిని అణచుటకై ప్రయత్నించితినని మీరిసాక్ష్యమువల్ల తేలును. ప్రాణమునై నను సుఖచేయక ప్రాణేమడి పోతినవారి యొక్కయు ముప్పును అంగీకరింప యొక్కయు. ప్రాణములను నేను కాపాడినాను. డిటపు ప్రభుత్వము నంతయుండించి భిలాపతు ప్రభుత్వమును స్థాపించవలయునని నేనెప్పుడు చెప్పియుండలేదు. దౌర్జన్యమును నే నెల్లప్పుడు ఖండింతుచుంటిని."

ఈ కేసు ఏప్రిల్ 24 వ తేదీకి వాయిదావేయబడినది. నిందితుని పక్షపుసాక్షుల విచారణ ఆదివారము జరుగును.

ఉన్నిమమ్మకురిక్కల, చాక్కుట్టి మునలియూరుగాళ్లపై సార్వభౌమునితో యద్ధముచేసినను నేరము మోపబడిన ఈ కేసును స్వయంజ్యోతి ఆర్. డబ్ల్యు. నారాయణ వి.సి.యస్ గారు 31 వ తేదీనండి విచారించుచున్నారు. సాక్షివిచారణ జరుగుచున్నది.

కాకినాడ

(స్వకీయవిలేఖరుడు)

ఏప్రిల్ 2:—పితాపుర రథముకేసు విచారణ తరువాయి మార్చి 30, 31 తేదీలందును ఏప్రిల్ 1 వ తేదీన కాకినాడ ఆదివారము జల్లు మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో జరిగెను. 1 వ తేదీన వెద్దాపురం పాటపాడితంతుకు పెట్టిన జామీనుకేసు విచారణ తరువాయి జరిగెను. రెండుకేసుల తీర్పు 7 వ తేదీన చెప్పబడును.

గం. దువ్వూరి నుబ్బయ్యగారి కేసు విచారణ యీ 1 వ తేదీన జరుపబడలేదు. వై రెండుకేసులును పూర్తియగుటకే సాయంత్రము 6-30 గంటలైనది. అప్పుడు నుబ్బయ్యగారికి తిలకరిమెందుచేసి పితాపురములో విచారించుటకు కేసు 4 వ తేదీకి వాయిదా వేయబడినది. ఈ విచారణ చూచుటకు గం. బ్రహ్మబోక్కుల నరసమ్మగారు (రాజమహేంద్రవరము) కూడ వచ్చిరి.

స్వకావ్యపతాకములు వట్టుకొని కలెక్టరీకాఫీసు కాంపౌండులో తిరుగుచుండిన ఇద్దరు కాంతినైపులైన దువ్వూరి లక్ష్మీనాసింహముగారిని తడిగుట్టు భాస్కరరావుగారిని కోర్టు మాజీలో మేజిస్ట్రేటుయెదుట నిలువబెట్టిరి. ఆఫీసు కాంపౌండులో పతాకములు వట్టుకొని తిరుగుచున్నట్లయితే క్రిమినల్ ప్రొసీయింగు వాకిపై తీసికొనబడుననియు నిట్టికి యెప్పుడును చేయబడదని మేజిస్ట్రేటు చెప్పి పంపివేసెను.

గోదావరిజిల్లా బోర్డు 31 వ మార్చి తేదీన సమావేశమై చాల విషయములు చర్చించిరి. అంతు ముఖ్యముగా ఎక్కువైన తీక్రచ్చ కోటిపల్లి ముక్తేశ్వరము వ్యక్త రేపు వాటింపటకు స్టీమరు నడిపించుటనుగూర్చి. ఇందువల్ల బోర్డుకు నష్టము వచ్చుననియు, ప్రస్తుతము వచ్చేది లాభముకన్న 3/4 తేల రూపాయలు స్టీమరు ఫెర్రీ వెట్టినందువల్ల నష్టమువచ్చుననియు, ఒక సంవత్సరము (Experimental) గా నడిపించి నుగువు బలములుమాచి నిదానించి వెట్టవలయుననియు ఇట్టి అభ్యంతరములు వెట్టబడినవి. స్టీమరు ఫెర్రీ కంట్రాక్టురు అయిన ఆర్. ఎస్. ప్రకాశరావు నాయకుగాగూ దీనినిగురించి తాను నడిపించునని పిటిషను వెట్టినందువల్ల యిది చర్చింపబడినది.

కంట్రాక్టు వాయిదా, ఎంతసామ్య బోర్డుకు వెల్లింపవలసియున్నది మొదలుగాగల విషయములు చర్చింపబడినది. గంటి వెంకట్రావుగారు కంట్రాక్టు 8 సం॥ బంధవలెననియు, మొదటి 4 సం॥కు రూ 5000 ల చొప్పునను తిరిమా 4 సం॥ లకు రూ 5500 ల చొప్పునను బోర్డుకు కంట్రాక్టుకు వెల్లింప

వలెనని ఉపసాదించిరి. అది ఆమోదించబడినది. తుదకు బోర్డు చేసిన తీర్మాన మేరకు, కోటిపల్లినుండి ముక్తేశ్వరమునకు స్టీమరు నడిపించవలెననియు, కంట్రాక్టు 8 సం॥లు బంధించునని, స్టీమరు నడిపించినట్లయితే, 1 వ బోర్డు మొదలు 1 వ డిసెంబరు వరకు మనసి 1 కి ఒక అణా చొప్పున 1 వ డిసెంబరునుండి 30 వ జూనువరకు లోమిర్రి వైసలకుండునన్ను చార్జీ చేయవలెననియు, కంట్రాక్టు పుచ్చుకొనవలచువారు 18 వ ఏప్రిల్ తోపుగా దరఖాస్తులు పంపవలెననియు, బోర్డు ప్రవీడెంటుకు మంజూరు అధికార మిచ్చుటకును తీర్మానించడమైనది.

గుంటూరు కలెక్టరుగారి వింతచర్యలు

మహారాజశ్రీ గుంటూరుజిల్లాసంఘ కార్యదర్శిగారికి అంతరంగము గ్రామసంఘసభ్యులు వెక్కె విశ్వనాథము గొల్లపూడి శ్రీరామమూర్తి ప్రాసీకోన్న రిపోర్టు.

అయ్యా, 23-3-22 తేదీన మదరాసు డిస్ట్రిక్టుపోలీసు అమెందుమెంటు ఆక్టు 1861-15-4 సెక్షన్ క్రింద విచారణ చేయుటకు మాయొక్క హాజరు ఆవర మనియు గుంటూరు జిల్లా కలెక్టరుయెదుట 25-3-22 తేదీన గుంటూరులో స్వయముగా హాజరు కావలసినదనియు మాకు సమ్మతులు వారిచేసిరి. ఆ ప్రకారము హాయూరిజనులు మతి పడునెనుమిది మండికి సమక్షము వారిచేయబడినది. అందులో యీక్రింద సంతకము చేసిన మేమిద్దరము మతి యొక్క గుండ్లబోపిలతో నిమిషికాలమునకు జల్లా కలెక్టరు యెదుట హాజరుగుటకు ఆఫీసు తంపాళీలో నటునిటు తిరుగుచుంటిమి. కొలూరుపోలీసు సబ్ ఇన్స్పెక్టరు కచ్చి గాంధీబోపిలను భరించిన మాముగ్గురిని టోపిలు తీసికొనికి కలెక్టరునినడని మాతోకెప్పిరి. మేము టోపిలను తీయుమని ఖండితముగా చెప్పితిమి. మిగిలినవారిని లొనికి పిలిచిరి. మమ్ముల తంపాళీలో నుండుచునిరి. కొంతసేకటికి తెనాలి తాలూకా తహసీలుదారు మోదగర్లు వచ్చి, యీ కొంచెము సేపు టోపిలు తీసి హాజరు కావలయునని రహస్యముగా చెప్పిరి. మేమట్లుచేయుచుంటిమి. మిక్కిల్లము లేనియెడల ఆఫీసు లొనికి రాము అనిచెప్పితిమి. వారులొనికిపెళ్లి వెంటనేకచ్చి మమ్ములనురమ్మనెను. మేముఆఫీసువారిని దాటిసామానేజ్ కలెక్టరుగారు భీకరాకారముతొల్చి మొగ మెరచుకొని యింగ్లీషులో టోపిలి తీసివేయుమని అనిబిగ్గరా కర్జరనున్నవారు బెగ్గడిల్లు నట్లు రెండుమూడుసార్లు ఆరచిరి. మేముభయపడక టోపిలను తీయుమని నిలువబడితిమి. అంతట కలెక్టరు బంట్రోతుచేత మాటోపిలు తీయించెను. పిలిపించిన విషయమై హాయూరిజనులను విచారించి మాముగ్గురిని తమ స్వాధీనమందుంచుకొని మిగిలినవారిని పంపిరి. మమ్ములను గంధీబోపిలను వెట్టుకొని కోర్టుకువచ్చినారు గనుక కోర్టును అవమానపరిచిరి. అనుసెక్షన్ క్రింద ఏలకీయించబడదో తెలుపుమని అడిగిరి. మేముందరము టోపిలను భరించుట మా విధి అది దే కాభిమాన నూచకము. అదితీసివేయుట అత్యగౌరవమునకు లోపము అని స్టేటుమెంటు చెప్పితిమి. తరువాత బంట్రోతును సాక్ష్యముగా విచారించిరి. బంట్రోతు టోపిలను తీయుమని మాతో చెప్పినట్లు మేమునిరాక రించిట్లును తానేకలెక్టరుగా యజ్ఞానుసారము మా నెత్తిమీది టోపిలు తీసినట్లును సాక్ష్యమిచ్చెను. మాకుచేరి రూ 15-0-0 లు జరిమానావేసి యిచ్చుమనిరి. మేము యిచ్చుట లేదు అని చెప్పినమీదట పది దినములు విడిబైరు చేసి నామనిరి. అంతట రిజర్వు పోలీసువచ్చి మమ్ముల గుంటూరు సబ్ కలెక్టరులో నప్పగించిరి. మోదగర్లను తు 6-7-6 రొక్కము తీసికొనిరి. అందుకుగాను మేము అనుభవించవలసిన కాలములో రె.దుదినములు తగ్గించి యీబోజున విడుదలచేసిరి. మూడవవారిని 3-4-22 తదంతపైబెట్టెను.

హాల్ మకాము } వెక్కె విశ్వనాథము
గుంటూరు } గొల్లపూడి శ్రీరామమూర్తి
1-4-22 } అని సంతకములున్నవి.
ఇది అసలుకు సరియైన నకలు
గుంటూరు జిల్లాసంఘము } గుళ్లపల్లి రామకృష్ణయ్య
2-4-22 } కార్యదర్శి.

కొన్ని మాసములక్రిందట బొమ్మిడి స్టేషనులో మెయిలు బండిని సామానులరయలుమీదికి గొనిపోయిన ఇంజన్ డ్రైవరుకు నేలంపందలము నందలి ధర్మపురి సబ్ - డివిజనల్ మేజిస్ట్రేటుచే 18 నెలల కఠినశిక్ష విధించబడినది. అతడు నేలంపెమ్మను జడ్జినాలెను వి. సి. యస్. గారికోర్టులో ఆపీలుచేసి కొనెను. కోయంబుత్తూరు బారిష్టరు నరసయ్యగారు ఆపీలు కడుమునను వచ్చి ప్రాసిక్యుటరు బారిష్టరు బార్మక్ గారు కీడును రద్దుచేయగూడదనియు వాదించిరి. 18 వ తేదీన తీర్పు చెప్పబడును.